

16
ŞİRKET
Petlas,
prestij için
Myanmar'a
kadar
gidecek

Kurucusu / NEZİH DEMİRKENT

EKONOMİ POLİTİKA

DÜNYA

30 OCAK 2023 • Pazartesi

DOLAR

TCMB Satış
18.8191

Serbest Piyasa
18.8088

EURO

TCMB Satış
20.5301

Serbest Piyasa
20.4301

€/ \$

Parite
1.0868

TLREF

Gecelik
9,39

BORSA

BIST 100
5.191,83

ALTIN

İAB-Dolar/Ons
1.928,79

TL/Gram
1.166,14

PETROL

Brent/varil\$
86,07

'Değerli TL' tartışması devam ediyor

Bazı ihracatçı sektörler döviz kurlarının düşük kalması yüzünden ihracatın baskılandığına işaret ederken, Merkez Bankası'nın Reel Efektif Kur Endeksi 'değerli TL'nin varlığını yeterince desteklemiyor. TL, Türkiye'nin

dış ticaretinde önemli paya sahip ülkelerin para birimlerinden oluşan döviz sepeti karşısında Aralık 2021-Aralık 2022 karşılaştırmasında "reel" bazda yüzde 14,5 daha değerli. Ancak TL'nin 2022 sonu reel değeri, pandemi etkilerinin

henüz başlamadığı 2019 sonundaki düzeyinin ise hala yüzde 28,1 ve tüm dünya ekonomilerini kasıp kavurmaya başladığı 2020 sonu düzeyinin ise yüzde 11,8 altında. TL'nin reel olarak önceki yıl sonuna göre yüzde 14,5 değerlendi-

ği, on iki aylık ortalamalara göre ise yüzde 10,1 değer yitirdiği 2022 yılında ithalat artışı yüzde 34,3'e ulaşırken, ihracat artışının yüzde 12,9'da kaldığı dikkati çekiyor. Ulusal paranın dövizler karşısındaki değer yitimi, normal koşullar-

da dış pazarlarda ülkenin ürünlerine sağlayacağı fiyat avantajı dolayısıyla ihracatta ivmeye yol açıyor. Ancak üretimde ithal girdiye bağımlı ekonomilerde durum, bağımlılık oranına göre değişiyor. **Naki BAKIR s04**

ZEKİ GÜNDÜZ ÖNERDİ:

Borcu olmayan mükellefe %10 indirim uygulanmalı!

Değerli DÜNYA okurları, ben bugün daha önceki aflardan farklı önemli bir ayrıntının altını çizmek ve huzurlarınızda Mali İdare'ye seslenmek istiyorum. Bu tasarıya borcu olmayan mükellefler için de acilen bir madde eklenmeli, örneğin hiç bir şartta bağlı olmadan, şayet mükellefin o an vergi dairesine borcu yoksa ödenecek vergide %10 indirimle gidilmelidir. **s03**

Çalık ve Alman devi Siemens'ten Katar'da 'akıllı şehir' ortaklığı

Geleceğin şehirlerini yapmak için milyarlarca dolarlık bütçe ayıran ülkeler arasında yer alan Katar'da Türk şirketi Çalık Holding özel bir anlaşma imzaladı. Çalık Holding, Alman devi Siemens ile birlikte Katar'da birlikte proje geliştirecek. Anlaşmayı Siemens Katar SEO'su Hakan Özdemir ile Çalık Holding'ten Mert Turgut Çalık imzaladı. Anlaşmayla Çalık ve Siemens akıllı altyapı uygulamaları, akıllı şehirler ve enerji projelerine hizmet vermenin yanı sıra Katar'da Nesnelerin İnterneti) gücünden yararlanarak ülkenin dijital ekonomisini ilerletmek için de birlikte çalışacak. **Kerim Ülker s13**

Saran, FIFA'nın şampiyonasının 16 ülkede yayın haklarını satın aldı s13

Borsada seçim zamanı

Bu yıl piyasaların takip edeceği hem yerel hem de global gündem oldukça yoğun. Yıl kendi içinde seçimden önce-seçimden sonra diye ikiye bölünürken yurtdışında büyüme, enflasyon ve Ukrayna savaşı başlı başına birer gündem maddesi.

Geçtiğimiz yıl yüksek enflasyondan korunmak isteyen yatırımcıların tek adresi olarak Borsa ön plana çıkmıştı. Endeks, yüzde 200'e yakın prim yaparak açık ara getiri şampiyonu oldu. Aracı kurumların 2023 strateji raporlarında Borsa için bu yıl yüzde 18-45 arasında getiri tahmini ortaya çıkarken dolar/TL tahminleri OVP ile uyumlu gidiyor. Yıl içinde piyasaların seyrini bozmayacak, tahminleri alt-üst etmeyecek bir gelişme olmaması halinde bugünden yılsonuna işaret edilen tahminler Borsa'da yüzde 18-45 aralığında bir getiri öngörüsünü de beraberinde getiriyor. Hatta bu yıl KKM dahil mevduatın da yatırımcı açısından önemli bir seçenek haline gelebileceği belirtiliyor. Bir önceki yıla göre daha muhafazakar bir getiri tahmini söz konusu olunca da uzmanlar, borsada sektör ve hisse bazında seçici olunması gerektiğini vurguluyor. Dolayısıyla bu yıl Borsa'da 'doğru seçimi' yapan kazanacak. **Birol BOZKURT s10**

ARACI KURUMLARIN 2023 BEKLENTİLERİ

					
USD/TL	24.50	25.50			
BIST 100 tahmini	6.000	7.100	7.000	7.000	6.400
BIST artış oranı	%18	%42	%35	%35	%24
TÜFE	%40.0	%37,5	%41	%45	%36
GSYH	%2.5	%2.75	%3,9	%3,0	
Cari açık	40 milyar \$	40 milyar \$			

Endekste yükseliş ne zaman?

BIST 100 Endeksi, ocak ayının ilk gününden bu yana yüzde 5.77 geriledi. Bu süreçte satış dalgalarının boyu da oldukça yüksek oldu. 3 Ocak'ta 5704 puanla tarihi zirvesini gören BIST 100 Endeksi, tarihler 12 Ocak'ı gösterdiğinde 4601 puana kadar geriledi. Yani 7

işlem gününde endekste yüzde 20'ye yakın bir erime yaşandı. Endekste yer alan 70 hissede daha yüksek kayıplar yaşandı. Endekste testere trendinin yaşandığı son günlerde hisse seçiminin ne kadar önemli olduğu bir kez daha anlaşıldı. **Ufuk KORCAN s09**

Hollywood, Bollywood şimdi de Suudiwood

Suudi Arabistan Veliaht Prens Muhammed bin Selman'ın başlattığı değişim rüzgarları artık Arap sinemasında da görülecek. İngiliz Economist dergisine göre 2023, Suudi sineması için büyük değişimin başlangıcı olacak. The Economist, "Saudiwood scales up" (Suudi-wood yükseliyor) manşeti atarken, sinema sektörüne damga vurmak isteyen Suudi Arabistan, 2023'ü milat seçti. Dış yapımlar için özel platoların kurulduğu ülkede 2030'a kadar uluslararası standartlarda 100 film çekilecek. Üstelik, "gerekirse parasını da veririz" diyerek. Buarada "Cadılar Yükleli" ve "Çöl Savaşçısı" da Suudi Arabistan'da çekilen en yüksek

maliyetli filmler olacak. "Kandahar" da UNESCO Dünya Mirası listesinde yer alan İslam öncesi arkeolojik şehir olan Hegra'ya ev sahipliği yapan El-Ula'da çekilen ilk yüksek bütçeli ABD yapımı olacak. **Emre ERGÜL s14**

EYT'de beklenen düzenleme bugün Meclis'te

Emeklilikte yaşa takılanlarla (EYT) ilgili yasa teklifi bugün Meclis Başkanlığı'na sunulacak. Teklifin Şubat ayında yasalaşması, EYT'lilerin ilk maaşlarını da mart ayında alması planlanıyor.

Düzenlemenin Meclis'teki ilk adresi Plan ve Bütçe Komisyonu olacak. Daha sonra Genel Kurul'da ele alınacak. Teklifin Şubat ayında yasalaştırılması, EYT'lilerin ilk maaşlarını da mart ayında alması planlanıyor. Düzenlemeden ilk etapta 2 milyon 250 bin kişi yararlanacak. EYT'de yaş sınırı aranmayacak. 8 Eylül 1999'dan önce sigorta girişi olanlar için, Emekli Sandığı, SSK ve Bağ-Kur ayrımı gözötilmeyecek. ■

BURCU KÖSEM

Hamburger Ekonomisi:
Kurlara bir de bu gözle bakalım **s02**

NAZLI SARP

Düzenlemelerin odağındaki bankalar ve kredi sorunu

s13

VOLKAN DEMİRKUŞAK

Sünger gibi sektör **s19**

Milli Gelir faize değil yatırıma harcanıyor **s03**

579 milyarlık yatırımla 357 bin kişiye istihdam **s02**

AB'nin yeni önceliği: Türkiye-Bulgaristan sınırı **s15**

ISSN 1301-9090

9 771301 909002

sürdürülebilirlik

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
UNVANI MESLEK
OLMALI

OKYANUS TABANLARINDA
14 MİLYON TONDAN FAZLA
MİKROPLASTİK VAR s20

Hamburger Ekonomisi - Kurlara bir de bu gözle bakalım

Burcu KÖSEM

The Economist'te okuduğum bir makale, ülkemizde hala devam etmekte olan enflasyon ve döviz kuru üzerinden yapılan tartışmalara başka bir pencereden bakmamı sağladı. Onun için bugün size Big Mac Endeksi'nden bahsedeceğim. Önce biraz endeksin tarihçesine bakalım.

Yıl 1986... The Economist dergisi, para birimlerinin değerinin doğru seviyede olup olmadığını ya da en azından gerçeğe yakın seviyede olup olmadığını göstermenin farklı bir yolunu bulmuş. Ve bunu tüm vatandaşların anlayacağı bir dille öğretmek adına bir endeks geliştirmiş. "Big Mac Endeksi"... Big Mac endeksi aslında bir tür satın alma gücü paritesi hesabına dayanıyor.

Biraz daha detaylandırarak olursak; iki ülkenin para birimleri arasındaki döviz kuru oranının, spesifik bir ürünün fiyatının uzun vadede iki ülkede eşitleneceği bir değere gelebileceğini öngören bir teori Big Mac Endeksi.

Hepimizin bildiği üzere, iki ülkenin parasının değer kaybı ya da kazancı bu iki ülke arasındaki döviz kurunu belirliyor. Dolayısıyla, iki ülkedeki enflasyon oranlarının döviz kurlarına doğrudan etkisi oluyor.

Enflasyon dünyada, tüketici fiyatları endeksi -yani manşet enflasyon-, üretici fiyatları endeksi -yani bir tür maliyet enflasyonu- ve satın alma gücü paritesi-

ne göre ölçülüyor.

En genel tanımıyla yukarıda ifade ettiğim bu endekslerden ilk ikisi yurtiçindeki tüketici ve üretici fiyatlarını ölçümlüyor. Son yıllarda ülkemizde çok da fazla kullanılmayan bir diğer ölçüt olan satın alma gücü paritesi (SAGP) ise, para birimlerinin satınalma gücünü eşitleyen bir değişim oranı olan SGP ile aynı mal ve hizmet sepetinin farklı ülkelerde satın alınabilmesi için gereken ulusal para tutarlarının birbirine oranını gösteriyor.

SAGP ve onun dayandığı SGP ile ilgili bilimsel çalışmalarda (ekonometrik analizlerde) bu oranların çoğunlukla gerçeklikle uyumadığına yer veriliyor. Bunun nedeni olarak ise, uluslararası tek fiyat teorisi, malların taşıma maliyeti, uluslararası mal ticaretinde hükümetlerce konulan çeşitli engeller gösteriliyor. Bu saydığımız nedenlerden dolayı da, uluslararası fiyatlarda farklılıklar doğal olarak ortaya çıkıyor. Ayrıca döviz kurlarının fiyatlara geçişkenliği de genellikle ani bir şekilde değil, belli bir zaman dilimine yayılarak gerçekleştiği için farklılar derinleşebiliyor.

Big Mac endeksi ise, yukarıda da değindiğim üzere, 1986 yılında The Economist tarafından ortaya konan bir tür SAGP endeksidir. Uzun vadede döviz kurlarını Big Mac fiyatına göre eşitleyerek çalışır bu endeks.

Burgernomics diye eğlenceli bir isimle de tanımlanan Big Mac endeksi zamanla birçok ekonomi ders kitabında yer almış, çok fazla akademik çalışmanın konusu olmuş ve sonuçta küresel bir standart haline gelmiştir. Buradaki birincil etmen ise elbette pek çok farklı malın fiyatını karşılaştırmak yerine dünyanın her yerinde aynı standartta satılan ve erişimi oldukça da makul olan bir gıda ürününün baz alınmasıdır.

Tabii buraya bir parantez daha da açmak isterim. Neredeyse her yazımda değinmek zorunda hissettiğim markalaşmanın ve globalleşmenin önemini insan burada da hissediyor. Gönül ister ki ki; The Economist'in endeksi Türkiye'den bir ürün olsaydı...

Konuyu çok da dağıtmadan gelelim yazımın özüne. Big Mac endeksin verileri bir çoğu için kafa karıştırıcı.

Peki bu farklı endeksin verileri neden kafa karıştırıcı?

Ocak 2023'de derginin güncellediği ham verilere dayanarak hesaplanan endeks sonuçlarına göre:

Türkiye'de ortalama 75 TL olan Big Mac fiyatı, ABD'de ortalama 5,36\$'a satılıyor.

Buna göre bir kur hesabı yapıldığında 1\$=13,99 olması gerekiyor oysa bizim

ortalama kurumuz 18,80'ler civarında... Bu kur hesabına göre paramızın (TL'nin) aslında gerçekte olması gerekenden daha değersiz olduğunu görüyoruz. Çünkü bu endekse göre ya kur 13,99 olmalı ya da bizdeki Big Mac fiyatı 100 TL'yi aşmış olmalıydı...

Ham Big Mac Endeksine göre durum böyle... Ama bu endeks, yani ham Big Mac Endeksi hamburger fiyatlarının ülkelerin gelir durumuna yani zenginliklerine göre değişkenlik gösterebileceği, hatta gelir düzeyi düşük olan ülkelerde iş gücü maliyetleri de düşük olacağından dolayı ürünlerin de ucuz olabileceği savunularak eleştiri konusu yapılmış ve bu eleştiri üzerine, GSYH-Ayarlı Big Mac Endeksi geliştirilmiştir. GSYH-Ayarlı endeks, Ham Big Mac Endeksi-ne göre daha gelişmiştir. Ve bu endeks oluşturulurken alım gücünü etkileyen -neredeyse- tüm faktörler göz önüne alınarak hesaplama yapılmıştır. GSYH'a göre düzeltilmiş verilerden hesaplanan endekse göre bizim durumumuza baktığımızda;

Bir Big Mac fiyatı, piyasa döviz kurlarına göre Türkiye'de 3,99 ABD Doları'dır. Yani ABD'dekinden (5,36 ABD Doları) %25,6 ucuzdur.

Oysa, kişi başına düşen GSYH'deki farklılıklara bağlı olarak, bir Big Mac'in maliyeti %17,7 daha az olmalıydı. Bu hesaplama göre ise, Türk lirasının %9,6 oranında olması gerekenden değersiz olduğunu görüyoruz.

Sonuç olarak her durumda dolar-TL

kurunu bu endekslere bakarak değerlendirdiğimizde, TL'nin gerçekte olması gereken bedelden şu an için daha değersiz olduğunu bize gösteriyor...Oysa ki aylardır ihracatçılarımız rekabetçi kur söylemini yüksek sesle dillendiriyordu. Peki ihracatçılarımız haksız mıydı? Hayır, tabii ki haksız değiller... Çünkü aradaki farkı manşet enflasyondan katbekat fazla olan üretici fiyat endeksine bağlayarak rahatlıkla açıklayabiliriz. Maliyet enflasyonu ile manşet enflasyonu arasındaki makas uzun dönemdir hiç olmadığı kadar açılmış durumda ne yazık ki...

Diğer taraftan bizim enflasyon hikayemizin başlangıcının Aralık 2021'de yaşanan kur krizi olduğunu unutmamak gerekiyor. Kur öylesine hızlı ve yüksek bir tepkime verdi ki; makro ihtiyati önlemlerle tutulmak zorunda bırakıldı. Belli bir noktada kura bağlı tepkimeyle yükselen fiyatlar ise, belki de talep kaygısıyla bir miktar tutularak piyasaya yansıtılıyor...

Benim geldiğim noktaysa şu: Yapılan tüm hesaplamaların küresel bir marka ve o küresel markanın rezerv parasının etrafında dönüyor oluşunun hazinliği... Bu öylesine bir düzen ki adına ister tam rekabet piyasası denilsin (ki bu benzetme gerçekten ironik olur), ister dolar ekonomisi... Aslında size ne kadara üretilip, ne kadara satacağınızı hep dikte ediyor! Çünkü marka da rezerv para da onların elinde... Bundan kurtuluş yok mu? Elbette var. Tabii ki üretmek ve de ürettiğinde markalaşmak şartıyla...

Tarım yatırımlarına verilecek destek netleşti

Tarım arazilerinin kullanımının etkinleştirilmesi ve atıl arazilerin üretime kazandırılması amacıyla sağlanacak destekler belirlendi. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesinin Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkan Kararı, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre, hibe des-

tekleri 1 Ocak-31 Aralık 2023 dönemi için sağlanacak. Yatırım konularına göre Bakanlığın hibe oranları, belirtilen destekleme konuları için proje toplam bedelinin azami yüzde 75'i olarak uygulanacak. Diğer kamu kurum ve kuruluşları ve üretici örgütleri ile proje kapsamında işbirliği yapılabilecek. Karar kapsamındaki hibe ödemeleri gerçek veya tüzel kişiler için sağlanacak.

Toptan elektrik fiyatları yüzde 16 gerileyecek

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, son aylarda piyasalarda doğal gaz fiyatlarında gevşeme meydana gelmesinin ardından düşüşün yansıtıldığını söyledi. Mimar ve Mühendisler Grubu'nun toplantısında konuşan Dönmez, "Bu durum sürdüğü müddetçe de bu indirimler gelmeye devam edecek. Tabii doğal gaz düşünce elektrik üretiminde de doğal gazın payı önemli bir etkisi var.

Aynı şekilde oralara (elektrik) da yansımaları bekliyoruz. Belki yüzde 15-16 seviyesinde de toptan elektrik fiyatlarında da bir gerilime şubat ayı itibarıyla söz konusu olacak" dedi.

Türkiye'nin gaz tüketimi yüzde 6,5 azalacak

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), bu yıl ulusal doğal gaz tüketim tahminini açıkladı. Resmi Gazete'de yayımlanan EPDK kararına göre, bu yıl ulusal doğal gaz tüketim tahmininin, doğal gazın 9155 kcal/metreküp üst ısı değeri esas alınarak, 56 milyar 99 milyon 745 bin 819 standart metreküp (596 milyar 901 milyon 295 bin 514 kilovatsaat) olarak belirlenmesine karar verildi. EPDK 2022 yılı için gaz

tüketim tahminini de 60 milyar 44 milyon 873 bin 569 standart metreküp olarak açıklamıştı. Böylece EPDK'nın tahminine göre Türkiye bu yıl yüzde 6,57 oranında daha az gaz tüketicek. Bu arada, EPDK, petrol piyasasında uygulanacak kriterlere ilişkin yönetmelikte değişikliğe gidildi. Buna göre, yönetmeliğin 4'üncü maddesinde yer alan "ile biodizeli" ibaresi, "biodizel ile sürdürülebilir havacılık yakıtı" şeklinde değiştirildi.

579 milyarlık yatırımla 357 bin kişiye iş imkanı

2022 yılında yatırımlara büyük teşvik verildi. Buna göre, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı geçen yıl 13 bin 653 teşvik belgesi ile 357 binden fazla istihdam sağlayacak 579 milyar liralık yatırımın önünü açtı. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, "Bu rakamlar Türk ekonomisine güvenin göstergesi" dedi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Aralık 2022'ye ait yatırım teşvik belgeleri listesi, Resmi Gazete'de yayımlandı. Bu liste ile birlikte bakanlığın 2022 yılında yatırımlara kaç teşvik belgesi verdiği de ortaya çıktı. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, "2022 yılında düzenlediğimiz 13 bin 653 teşvik belgesi ile 357 binden fazla kişiye istihdam sağlayacak yaklaşık 579 milyar liralık yatırımın önünü açtık" dedi. arank, bu rakamların yatırımcıların Türk ekonomisine olan güveninin bir göstergesi olduğuna işaret ederek "Özel sektörü, ekonomik büyümenin lokomotif olarak görüyoruz. Devletin öncülüğünde özel sektörü destekleyerek yatırımların önünü açmayı sürdüreceğiz" diye konuştu.

Resmi Gazete'de yayımlanan listeye göre, Aralık 2022'de 2 bin 62 teşvik belgesi düzenlendi. Yak-

laşık 54 bin kişiye istihdam sağlaması öngörülen bu yatırımların sabit yatırım tutarı 84 milyar 692 milyon lira oldu. Aralık ayı ile 2022'nin diğer ayları karşılaştırıldığında belge adedi, sabit yatırım tutarı ve istihdam başlıklarında yılın en yüksek rakamlarına ulaşıldı. Aralık ayında düzenlenen

yatırım teşvik belgelerinin yatırım cinslerine göre bakıldığında düzenlenen belgelerin yüzde 64,5'inin komple yeni yatırım olması dikkat çekti.

Düzenlenen teşvik belgeleri ne sektörel olarak incelendiğinde ilk sırada imalat yer aldı. Bu kategoride düzenlenen bin 232 belge

ile sabit yatırım tutarı yaklaşık 29 milyar lira olan projelerde 36 bin 279 kişi istihdam edilecek.

Yatırım tutarı yüzde 43 arttı

Aralık ayına ait yatırım teşvik belgelerinin açıklanmasıyla birlikte 2022 yılının genel tablosu da ortaya çıktı. Bu tabloya göre, Ocak-Aralık 2022 döneminde 13 bin 653 yatırım teşvik belgesi düzenlendi. Bu belgelerle 578 milyar 581 milyon liralık sabit yatırım gerçekleştirilecek ve 357 bin 75 kişi istihdama katılacak. 2022 tablosu ile 2021 karşılaştırıldığında belge adedinin 12 bin 635'ten 13 bin 653'e, sabit yatırım tutarının da 403 milyar liradan 579 milyar liraya çıktığı görüldü. Yani 2022 yılında düzenlenen yatırım teşvik belgeleri bir önceki yıla kıyasla yüzde 8, öngörülen sabit yatırım tutarında da yüzde 43 artmış oldu.

Türkiye'nin ilk hidrojen köyü 'HyVillage' kurulacak

Hidrojen köyü projesi kapsamında doğal gaza belli oranlarda hidrojen karıştırılarak karışım gazının konutlar, proses test laboratuvarı ve merkezi ısıtma sistemi test laboratuvarına verilmesi amaçlanıyor. GAZ-BİR-GAZMER Proje ve Uluslararası İlişkiler Müdürü Mehmet

Şerif Sarıkaya, Türkiye'nin ilk hidrojen saha uygulaması olacak "HyVillage (Hidrojen Köyü)" projesinin, onay süreçleri sonrasında hayata geçirileceğini söyledi. Sarıkaya, bunun Türkiye'de hidrojen stratejisine yol göstermesi açısından stratejik bir adım olduğunu söyledi.

10 günde 100 bin konut için 8 bin 27 başvuru

Orta gelirli vatandaşların 81 ilde piyasa koşullarına göre uygun vade yapısıyla ilk konutlarını alabilmesi için uygulamaya konulan ve ilk etapta 100 bin vatandaş ev sahibi yapacak "Yeni Evim Konut Finansman Programı"nın ilk 10 günlük bilançosu belli oldu. 16 Ocak'ta başlayan program kapsamında, kamu bankaları ve katılım finans kuruluşlarına 10 günde 8 bin 27 başvuru yapıldı. İstanbul'da 5 milyon liraya, Ankara, İzmir, Bursa, Antalya, Mersin ve Muğla'da 3 milyon liraya ve diğer kentler için 2 milyon liraya kadar finansman sağlanan programa başvurularda başı İstan-

bul çekti. Başvuruların 1859'u İstanbul'u kapsayan birinci bölgeden, 1797'si Ankara, İzmir, Bursa, Antalya, Mersin ve Muğla'yı kapsayan ikinci bölgeden, 4 bin 371'i de diğer illeri kapsayan üçüncü bölgeden yapıldı.

NAMAZ VAKİTLERİ

	İMSAK	GÜNEŞ	ÖĞLE	İKİNDİ	AKŞAM	YATSI
İstanbul	06:43	08:10	13:22	16:00	18:24	19:47
Ankara	06:26	07:52	13:07	15:47	18:11	19:32
İzmir	06:48	08:12	13:30	16:13	18:37	19:56
Bursa	06:42	08:08	13:22	16:01	18:26	19:47
Trabzon	06:00	07:27	12:39	15:17	17:41	19:04
Antalya	06:32	07:55	13:15	16:02	18:26	19:43
Gaziantep	06:06	07:28	12:49	15:35	17:59	19:16

Zeki GÜNDÜZ

Vergi incelemeleri durdurulmalı! Borcu olmayan mükellefe yüzde 10 indirim uygulanmalı!

Değerli Dünya okurları, Meclise sunulan Af Tasarısı bugüne kadar yapılan benzer afların tüm kalemelerini içeriyor. Ancak bazı ufak tefek farklar ve özel af düzenlemeleri var.

Özel aftan kastım;

1. Boru hatları ile ithal edilen akışkanlar ve elektrik telleri ile ithal edilen elektrik ile ilgili KDV konusundaki geriye doğru da yapılan düzenleme.

2.Uzunca bir süredir eleştirilen borcu aşağıya itile (debt push down) finansman yöntemine ilişkin sorunu geriye dönük (davası devam edenlerle ilgili) olarak da çözen düzenleme.

Ortaklar cari hesabı, kasa hesabı ve işletme kayıtlarının (emtia, demirbaş ve amortismanı tabi iktisadi kıymetlerle ilgili olarak) düzeltilbilmesi hükümleri yeni tasarıda da var.

7 günde bitmeyen incelemeler yapılamayacak

Ben bugün daha önceki aflardan farklı önemli bir ayrıntının altını çizmek ve huzurlarınızda Mali İdare'ye seslenmek istiyorum.

Tasarıda ilk defa, vergi incelemesi devam eden mükelleflerle ilgili, önceki yıllardan farklı olarak kısa bir süre getirildi. Şayet af kanunu çıkar çıkmaz matrah artırımında bulunulur ve vergi incelemesi 7 günde bitirilemezse, matrah artırımına ilişkin konuda incelemeye devam edilemiyor/tarhiyat yapılamıyor.

İncelemeleri durdurun

Bu konuda tüm mükelleflere eşit ve adil uygulama yapılabilmesi için;

Mevcut incelemelerin bu tasarı kanunlaşp matrah artırımına ilişkin süre bitene kadar durdurulması,

Veya incelemesi devam eden mükellefe matrah artırımında bulunup bulunmayacağına sorulması ve şayet matrah artırımında bulunmayacaksa incelemeye devam edilmesi, Bu süre zarfında bu tasarı kapsamına giren konularda incelemeye başlanılmaması, alelacele incelemelerin sonuçlandırılmaması, hakkaniyete uygun olacaktır.

Borcu olmayan mükellefe yüzde 10 indirim

Önce İzmirli iş insanları sonra Ordu SMMMO'nun eski başkanı, TÜRMOB Disiplin Kurulu Üyesi Bahadır Baş haklı olarak vergilerini düzenli olarak ödeyen mükelleflere de bir imkan getirilmesi hususunu dillendirdi.

Bu konu artık ortalaması 2 senenin altına inmiş olan af döngüsünün demirbaş konusu ve ne yazık ki getirilen %5'lik iyi mükellef indirimi, bir sürü şarta bağlı olduğu ve başından beri ihtilaflara yol açtığı gibi, bir sorun çıktığında daha önce yararlandığınız indirimi de geri ödemek zorunda kalıyorsunuz.

Velhasıl yetersiz ve adeta demoklesin kılıcı gibi. Af-federken şartsız şurtsuz, kolay ve cömert, ancak düzenli mükellef tanımına ve onlara bir imkan sağlama-ya gelince bu kadar cimri olunmasını anlamak mümkün değil.

Vergiye uyumlu mükelleflere bu kanunda getirilen en önemli imkan, "şayet devam eden davalarınız veya inceleme aşamasındaki tarhiyatlarla ilgili bu kanundan yararlanırsanız bunu olumsuz şart ihlali saymaya-çağız" şeklinde.

Taslağın tüm maddelerinin sonu daha önce ödeyenlere geçmiş olsun cümlesi ile bitmektedir.

Nerede okuduğumu şimdi hatırlayamıyorum lakin her seferinde hak verdiğim bir cümle aklıma geliyor: "Türkiye borçlular ve suçlular cenneti."

Bu tasarıya borcu olmayan mükellefler için de acilen bir madde eklenmeli, örneğin hiçbir şarta bağlı olmadan, şayet mükellefin o an vergi dairesine borcu yoksa ödenecek vergide %10 indirimine gidilmelidir.

"Milli gelir faize değil yatırıma harcanıyor"

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda faiz harcamalarına ilişkin bilgi verdi. Nebati paylaşımında, "Türkiye borçla faizle değil, yatırımla üretimle büyüyor" ifadelerini kullandı.

Twitter paylaşımında ekonomide yapısal bir dönüşüm yaşandığını belirten Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, "Alın teriyle artırdığımız milli gelirimizin büyük kısmı artık, faize değil yatırıma harcanıyor" ifadelerini kullandı. Ekonomide yapısal bir dönüşüm yaşandığını kaydeden Nebati, "Alın teriyle artırdığımız milli gelirimizin büyük kısmı artık, faize değil yatırıma harcanıyor. 2002'de faiz harcamalarının milli gelire oranı yüzde 14,3'tü. Bu oran 2021'de yüzde 2,5'e geriledi. 2022'de ise yüzde 2,3'e kadar düşmesini bekliyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

Her 100 TL'nin faize harcanan kısmı 2022'de 10,6 TL'ye düştü

Nebati, 2002'de toplanan her 100 lira vergi gelirinin 85,7 lirasının faiz harcamalarında kullanıldığını, 2021'de 15,5 lirasının ve 2022'de ise yalnızca 13,2 lirasının faiz ödemelerinde kullanıldığı bil-

gisini paylaştı. 2002'de her 100 liralık bütçe harcamasının 43,2 lirasının faiz ödemelerine gittiğini vurgulayan Nebati, "2021'de 11,3 lirası, 2022'de ise yalnızca 10,6 lirası faiz ödemelerinde kullanıldı. Türkiye borçla faizle değil, yatırımla üretimle büyüyor" ifadesini kullandı. Nebati şunları kaydetti: "Faiz harcamalarına ilişkin bir değerlendir-

me yapılırken, faiz harcamalarının nominal büyüklüğündeki artış ya da azalıştan ziyade, faiz harcamalarının ekonomideki makro büyüklükler (bütçe, GSYH) ile birlikte ele alınması daha doğru ve karşılaştırılabilir sonuçlar vermektedir. Bu açıdan bakıldığında faiz harcamalarının payının ciddi şekilde düştüğü görülecektir."

ATO'dan ihracatçıya çağrı

Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkanı Gürsel Baran, ihracat yapan oda üyelerini, Merkez Bankası'nın sağladığı desteklerden yararlanmaya çağırıyor. Baran, yaptığı yazılı açıklamada, "Merkez Bankamızın yurt dışı kaynaklı dövizlerin TL'ye dönüşü için verdiği destek ihracatçılarımız için bir fırsattır. İhracatçılarımızı ve yurt dışında dövizli bulunan üyelerimizi bu destekten yararlanmaya davet ediyorum" ifadelerini kullandı.

Altılı masa ortak metin açıklayacak

Millet İttifakı, üzerinde anlaştığı 'ortak politikalar' mutabakat metni'ni bugün açıklayacak. Metinde yer alacak dokuz ana başlık şöyle: 'Hukuk, adalet ve yargı', 'kamu yönetimi', 'yolsuzlukla mücadele, şeffaflık ve denetim', 'ekonomi, finans ve istihdam', 'bilim, Ar-Ge, yenilikçilik, girişimcilik ve dijital dönüşüm', 'sektörel politikalar', 'eğitim ve öğretim', 'sosyal politikalar', 'dış politika, savunma, güvenlik ve göç'. 200 sayfalık metinde 2 bin 500'e yakın maddede vaatler sıralandı.

GELENEKSEL VE DİJİTAL MEDYA TEK BİR TIKLA PARMAĞINIZIN UCUNDA!

Ajans Press, markanız hakkında tüm mecralarda yer alan haberleri **yapay zekâ** modülleri ile takip ederek her sabah size toplu haber sunumu yapıyor.

AJANS PRESS
medyadaki gözünüz

444 7 212
info@ajanspress.com.tr

AjansPressMT @ AjansPress.Turkey

TL gerçekten değerli mi?

Bazı ihracatçı sektörler döviz kurlarının düşük kalması yüzünden ihracatın baskılandığı gerekçesiyle devalüasyon talep ederken, Merkez Bankası'nın Reel Efektif Kur Endeksi "değerli TL"nin varlığını desteklemiyor.

MAKRO BAKIŞ

Naki BAKIR

naki.bakir@dunya.com

Tekstil ve deri gibi ihracatçı sektörler, yüksek enflasyon yüzünden artan TL maliyetlere karşılık döviz kurlarının uzun süre yatay seyretmesinden yakılarak devalüasyon talep ederken, TL'nin reel değerinin hala pandemi öncesindeki düzeyinin altında bulunduğunu belirlendi.

Merkez Bankası'nın Türkiye'nin dış ticaretinde önemli paya sahip ülkelerin para birimlerinden oluşan sepete göre oluşturduğu Reel Efektif Kur Endeksi'nin, TL'nin sepet karşısındaki değerini ifade eden ve 2003 yılı itibarıyla 100 kabul edilen değeri, pandeminin etkisinin henüz hissedilmediği Aralık 2019 sonunda 76,06 düzeyinde bulunuyordu. Başka deyişle 2003 yılından o tarihe kadar TL'de, söz konusu döviz sepetine karşı zaten yüzde 23,9'luk bir değer kaybı yaşanmıştı.

Son üç yılda ne oldu?

Reel kur endeksi, pandeminin tüm dünyayı etkilediği ve Türkiye'de kurların yükselişe geçtiği 2020 yılının sonunda 61,96'ya indi. Buna göre TL, Aralık 2019-Aralık 2020 karşılaştırmasında döviz sepeti karşısında yüzde 18,5 değer yitirdi.

Reel kur endeksi, küresel ekonomide olumsuzluklar ve risklerin arttığı Aralık 2020-Aralık 2021 arasında ise TL'nin sepet karşısında yüzde 23 değer yitirmesi sonucu 47,74'e kadar geriledi. Böylece TL'de iki yıldaki reel değer kaybı yüzde 37,2'ye ulaştı. Kur artışlarının hız kestiği Aralık 2021-Aralık 2022 döneminde ise reel kur endeksi yüzde 14,5 artarak 54,66'ya çıktı. Başka deyişle yıl sonu düzeylerine göre TL geçen yıl bu oranda değerlendi.

Böylece Aralık 2022 itibarıyla, pandemi öncesi olan 2019 sonuna göre, TL'de dövize karşı değer kaybı yüzde 28,1'e gerilemiş oldu. TL'nin 2022 sonu itibarıyla değeri, pandeminin tüm dünya ekonomilerini kasıp kavurmaya başladığı 2020 sonundaki düzeyinin ise yüzde 11,8 altında oluştu.

Efektif Kur Endeksine göre

2022 sonu itibarıyla TL'nin reel değeri, 2003 yılındaki düzeyinin ise hala yüzde 45,3 altında bulunuyor. Buna göre endeks, 20 yıllık dönemde, baz alınan ülke dövizlerinin TL karşısında reel olarak yüzde 82,9 değerlendiğini gösteriyor.

Ortalama değer kaybı

Daha doğru bir hesaplama için endeksin yıl sonu değerlerinin karşılaştırması yerine, 12 ayın ortalama endeks değerlerine göre değişimi baz almak gerekiyor. TL'nin döviz sepeti karşısındaki değerinin yıl boyunca aylar itibarıyla seyri iniş çıkışlı olabildiği için, yıl sonları karşılaştırması gerçeği tam yansıtmıyor.

On iki aydaki endekslerin ortalamasına göre ise TL'de 2020 yılında yüzde 10,3 ve 2021 yılında da yüzde 10,2 değer kaybı yaşandı. Yıl sonları karşılaştırmasında değerlenme gözükmeyle birlikte 2022 yılı ortalamasında da TL, 2021 ortalamasına göre yüzde 10,1 değer yitirdi.

2022'nin 12 ayı endekslerinin ortalama değerinin, 2019'un ortalamasına göre değişimi ise dönemde kümülatif yüzde 27,6'lık bir değer kaybına işaret ediyor.

2022'nin on iki ayındaki endekslerin ortalaması baz alındığında TL'de döviz sepetine karşı reel değer kaybı yüzde 45,6; başka deyişle dövize TL'ye karşı reel değerlenme yüzde 83,8 düzeyinde bulunuyor.

Kurlar yükselirse ihracat artar mı?

Kur artışlarının hızlandığı ve Efektif Kur Endeksine göre dış ticarete ağırlıklı ülkeler dövizleri karşısında TL'nin önceki yıl sonuna göre yüzde 18,5, on iki aylık ortalamalara göre de yüzde 10,3 reel değer kaybı yaşadığı 2020 yılında Türkiye'nin toplam ihracatı yüzde 6,3 azalırken, ithalatının ise yüzde 4,3 arttığı görülüyor. TL'nin değer kaybının, ihracat yerine ithalatı artırdığı dikkati çekiyor. TL'nin reel olarak dönemsel bazda yüzde 23, on iki aylık ortalamalara göre de yüzde 10,2 değer yitirdiği 2021 yılında bu gelişmenin ihracata

TL, Türkiye'nin dış ticaretinde önemli paya sahip ülkelerin para birimlerinden oluşan döviz sepeti karşısında Aralık 2021-Aralık 2022 karşılaştırmasında "reel" bazda yüzde 14,5 daha değerli.

Ancak TL'nin 2022 sonu reel değeri, pandemi etkilerinin henüz başlamadığı 2019 sonundaki düzeyinin ise hala yüzde 28,1 ve tüm dünya ekonomilerini kasıp kavurmaya başladığı 2020 sonu düzeyinin ise yüzde 11,8 altında.

KURDA AŞIRI OYNAKLIK YAŞANAN SON ÜÇ YILDA DIŞ TİCARETİN AYLARA GÖRE SEYRİ (MİLYAR \$)

	İHRACAT						İTHALAT					
	2020	Değ., %	2021	Değ., %	2022	Değ., %	2020	Değ., %	2021	Değ., %	2022	Değ., %
Ocak	14,7	5,8	15,0	2,2	17,6	17,0	19,2	18,8	18,1	-5,9	27,8	54,1
Şubat	14,6	1,9	16,0	9,3	19,9	24,8	17,6	9,8	19,3	9,5	27,9	44,5
Mart	13,3	-18,4	19,0	42,1	22,6	19,3	18,8	3,1	23,6	25,6	30,9	30,7
Nisan	9,0	-41,5	18,8	109,1	23,3	24,4	13,6	-25,0	21,8	61,1	29,5	35,0
Mayıs	9,9	-41,0	16,5	65,6	18,9	15,0	13,4	-27,8	20,6	54,1	29,6	43,5
Haziran	13,4	15,5	19,7	46,9	23,4	18,3	16,3	8,3	22,6	38,6	31,6	39,7
Temmuz	14,9	-6,6	16,4	10,0	18,5	13,0	17,7	-7,9	20,7	16,8	29,2	41,3
Ağustos	12,4	-5,9	18,9	51,6	21,3	12,9	18,7	20,4	23,2	23,6	32,5	40,4
Eylül	16,0	4,6	20,7	29,7	22,6	9,1	20,8	23,0	23,3	11,9	32,2	38,1
Ekim	17,3	5,4	20,7	19,8	21,3	2,9	19,7	8,4	22,2	12,8	29,2	31,4
Kasım	16,1	-1,0	21,5	33,5	21,9	2,1	21,1	15,9	26,9	27,3	30,7	14,0
Aralık	17,9	16,0	22,2	24,6	22,9	3,0	22,4	11,6	29,1	29,9	33,3	14,6
Yıllık	169,5	-6,3	225,2	32,9	254,2	12,9	219,4	4,3	271,4	23,7	364,4	34,3

yansıdığı ve yıllık ihracatın yüzde 32,9 arttığı, ancak ithalatın da yüzde 23,7 ile yüksek oranlı bir artış olduğu göze çarpıyor.

TL'nin reel olarak önceki yıl sonuna göre yüzde 14,5 değerlendiği, on iki aylık ortalamalara göre ise yüzde 10,1 değer yitirdiği 2022 yılında ise ithalat artışı yüzde 34,3'e ulaşırken, ihracat artışının yüzde 12,9'da kaldığı dikkati çekiyor.

DIŞ ticarete bumerang etkisi

Ulusal paranın dövizler karşısında değer yitimi, normal koşullarda dış pazarlarda ülkenin ürünlerine sağlayacağı fiyat avantajı dolayısıyla ihracatta iv-

meye yol açıyor. Ancak üretimde ithal girdiye bağımlı ekonomilerde durum, bağımlılık oranına göre değişiyor.

Yerli girdi ağırlıklı üretim ve ihracat yapan sektörler fiyat avantajı yakalayarak daha çok ihracat yapabilmek için kurların baskılanmamasını, hatta devalüasyona gidilmesini talep ederken; ithal ara malına bağımlı sektörler için dövizin pahalılaşması, ithalat yoluyla karşıladıkları üretim girdilerinin de pahalılaşması ve birim fiyatların yükselmesi, dolayısıyla dış pazarlarda rekabet şansının azalması anlamına geliyor.

Ekonomide ithal girdiye bağımlı sektörlerin ağırlığı, kur ar-

TL'NİN DÖVİZ SEPETİ KARŞISINDAKİ DEĞERİ

	TCMB TÜFE bazlı Reel Efektif Kur Endeksi (2003=100)				TL'nin değerindeki reel değişim, %					
	2019	2020	2021	2022	Önceki Aya göre		Önceki yıl Aynı aya göre			
Ocak	75,78	75,65	65,25	52,06	-0,5	5,3	9,0	-0,2	-13,7	-20,2
Şubat	77,26	75,20	68,83	53,81	-0,6	5,5	3,4	-2,7	-8,5	-21,8
Mart	75,21	72,98	65,03	53,82	-3,0	-5,5	0,0	-3,0	-10,9	-17,2
Nisan	72,49	69,24	61,65	56,91	-5,1	-5,2	5,7	-4,5	-11,0	-7,7
Mayıs	69,66	68,70	59,81	55,54	-0,8	-3,0	-2,4	-1,4	-12,9	-7,1
Haziran	72,09	69,16	59,07	53,05	0,7	-1,2	-4,5	-4,1	-14,6	-10,2
Temmuz	74,77	68,34	60,59	53,88	-1,2	2,6	1,6	-8,6	-11,3	-11,1
Ağustos	76,74	63,80	62,15	52,82	-6,6	2,6	-2,0	-16,9	-2,6	-15,0
Eylül	76,66	62,18	62,27	54,43	-2,5	0,2	3,0	-18,9	0,1	-12,6
Ekim	76,86	60,44	59,43	55,55	-2,8	-4,6	2,1	-21,4	-1,7	-6,5
Kasım	77,39	60,36	53,46	55,74	-0,1	-10,0	0,3	-22,0	-11,4	4,3
Aralık	76,06	61,96	47,74	54,66	2,7	-10,7	-1,9	-18,5	-23,0	14,5

İhracatçılar ne diyor?

Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe: "Enflasyon dikkate alındığında kurun bu seviyelerde olmaması gerekiyor. Kurun enflasyon oranında artması gerekiyor. Kurun üreticilere destek çıkması gerekiyor"

Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) Başkanı Jack Eşkinazi: "İhracat daralmaya başladı. 24 Ocak 1980'deki yüzde 32'lik devalüasyon benzeri bir düzeltme lazım. Dolar kuru yüzde 32,7 arttığı takdirde 25 TL seviyesine gelecektir."

Ev ve Mutfak Eşyaları Sanayicileri ve İhracatçıları Derneği (EVSİD) Başkanı Talha Özger: "2023'ün birinci ve ikinci çeyreğinde kurun artmasını bekliyorum. Artan kur ihracatçıları için olumlu olacak. Kur yüzde 7-10 seviyelerinde artış gösterirse bizim için rahatlatıcı bir durum olur."

İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği (İDMİB) Başkanı Güven Karaca: "Son bir yıla baktığımızda TL maliyetlerimiz artarken kur aynı seviyede kaldı. Bu kur seviyesi ile artan TL maliyetini karşılamak da rakiplerimizle rekabet etmek de zor. İhracatçı TL maliyetlerle döviz kuru arasında sıkıştı."

TOBB Hazır Giyim ve Konfeksiyon Sektör Meclis Başkanı Şeref Fayat: "Biz enflasyon ile devalüasyonun bir şekilde buluşması gerektiğini, bunu da hesapladığımız zaman doların en az 21-22 TL olması gerektiğini söylüyoruz."

Reel döviz kuru endeksi nedir?

Reel efektif döviz kuru, Türkiye'nin dış ticaretinde önemli paya sahip ülkelerin para birimlerinden oluşan sepete göre, Türk Lirası'nın ağırlıklı ortalama değerini ifade ediyor. Ağırlıklar ikili ticaret akımları kullanılarak belirleniyor. Merkez Bankası tarafından hesaplanan Reel Efektif Döviz Kuru Endeksi Türkiye'nin fiyat düzeyinin dış ticaret yaptığı ülkelerin fiyat

düzeylerine oranının ağırlıklı geometrik ortalaması alınarak hesaplanıyor. TÜFE bazlı endeks, reel efektif döviz kurunun TÜFE deflatörü ile hesaplanması sonucu elde ediliyor. Endekste TL'nin döviz sepeti karşısında 2003 yılı değeri 100 kabul ediyor. Endeks değerinde düşüş, TL'nin reel olarak değer yitirdiğini, diğer bir deyişle Türk mallarının yabancı mallar cinsinden

fiyatının düştüğünü; endeksin yükselmesi ise pahalılandığını gösteriyor. Reel kur endeksinde şu ana kadarki en yüksek aylık düzey 127,71 ile Temmuz 2007'de görüldü. Aralık 2021'deki 47,7 ise endeksin tarihi dip noktası. Başka deyişle bu, TL'nin döviz sepeti karşısında en güçsüz, yani dış ticarete ağırlıklı ülkelerin paralarının TL karşısında en değerli olduğu tarihi.

İhracatçıya özel kur

Yüksek enflasyonla TL maliyetleri artan ihracatçılar, buna karşılık dövizin aylardan beri sabit kalması yüzünden rekabet avantajlarını yitirdiklerini dile getirip devalüasyona gidilmesi ve 23-25 TL'lik bir dolar kuru talep ederken, ekonomi yönetiminin, bu sıkışıklığı aşmak için "ihracatçıya özel kur" seçeneğini değerlendirdiği belirtiliyor. Yurt dışında pazar kaybedeceklerini söyleyen

ihracatçılar için "özel kur" yanında, finansmana ulaşamayan ihracatçılar için yakında yeni paketler açıklaması da bekleniyor. "Kath kur" ya da "ikili kur" da denilen ihracatçıya özel kur uygulaması konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Merkez Bankası arasında görüş birliğinin henüz oluşmadığı kaydediliyor. Konunun önümüzdeki günlerde netleşmesi bekleniyor.

arslan alüminyum a.ş.

DÖKÜMHANE • CAST HOUSE

GERİ DÖNÜŞÜM TESİSİ • RECYCLING PLANT

KALIPHANE • DIE WORKSHOP

STATİK TOZ BOYA • POWDER COATING

ELOKSAL ÜNİTESİ • ANODISING UNIT

EKSTRÜZYON HATTI • EXTRUSION LINE

YÜZEY İŞLEM • SURFACE TREATMENT

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Arslan Alüminyum olarak üretim sürecimizi yenilenebilir enerji ile devam ettirmek için 110.000 m²'den fazla alanı kaplayan 25.000'den fazla güneş paneline yatırım yaptık. Sağladıkları enerji ile üretime başladığımız güneş panellerimiz yılda 15.269.299 kWh enerji üretiyor, bu enerji de 4.100 evin enerji üretimine karşılık geliyor. Güneş panellerimiz aynı zamanda 6.720 ton CO₂ salınımını bloke ederek 16.350'den fazla ağacın korunmasına katkıda bulunuyor ve 12.246 kWp'lik bir üretim yapmamızı sağlıyor.

SUSTAINABILITY

As Arslan Aluminium, we have invested in more than 25.000 solar panels covering an area of more than 110.000 m² to continue our production process with renewable energy. Our solar panels, which we started production with the energy they provide, generate 15.269.299 kWh of energy per year, which corresponds to the energy production of 4.100 houses. Our solar panels also contribute to the protection of more than 16.350 trees by blocking 6.720 tonnes of CO₂ emissions, enabling us to produce 12.246 kWp.

FACTORY I

FACTORY II

FACTORY III

FACTORY IV Under Construction

www.arslanaluminyum.com

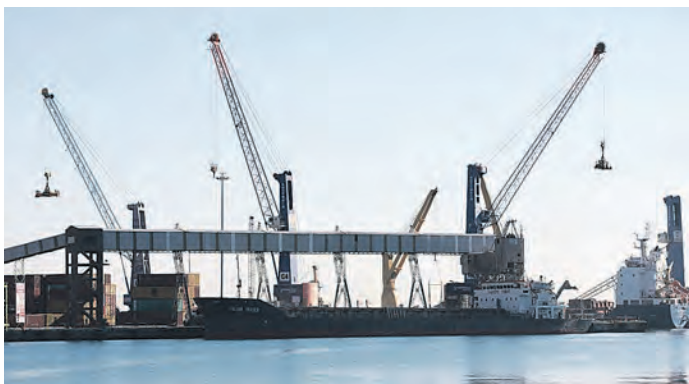
HADO, deniz otobüsü filosunu güçlendiriyor

Hatay ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) arasında deniz otobüsü seferleri düzenleyen Hatay Büyükşehir Belediyesi, 15 Nisan'da başlayacak yeni sezona filosunu güçlendirerek girmek için çalışma başlattı. Hatay Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Metin Açık ve Hatay Deniz Otobüsü İşletmesi (HADO) Genel Müdürü Bülent Ok, deniz otobüs seferlerini artırmaya yönelik İstanbul Deniz Otobüsleri (İDO) yöneticileriyle görüşmeler yaptı. HADO Genel Müdürü Bülent Ok, HADO'nun yeni sezona üçüncü gemiyle gireceğini dile getirdi. İDO'da yapılan görüşmelerin ardından Yavru Vatan'a geçen Bülent Ok, Türkiye ile KKTC seferler ve bu seferleri yapan deniz otobüsü

sayısını arttırmak için temaslarda bulundu.

KKTC Başbakan Yardımcısı ve Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Erhan Arıklı'yı ziyaret eden Ok, Hatay ile Girne ve Gazimağusa seferlerine ek olarak Taşucu-Girne seferlerini başlatma kararı aldıklarını, bu çerçevede Türkiye ile KKTC arasında gerçekleştirdikleri deniz taşımacılığında kullanılan gemi sayısının da üçe çıkarılacağını bildirdi.

Bakan Arıklı ise HADO'nun Hatay-Girne ve Hatay-Gazimağusa arasında yaptığı yolcu taşımacılığının, iki ülke ilişkilerine sağladığı katkının yanında KKTC ekonomisini de desteklediğini ifade ederek, "Deniz taşımacılığımızı geliştirirken HADO'nun tecrübe bilgisinden yararlanacağız" diye konuştu. **●HATAY**

Antalya'da ikinci serbest bölge açılacak

Antalya'da yerli ve yabancı çok sayıda firmanın faaliyet gösterdiği serbest bölgenin yeni yatırımcıların taleplerine karşılık veremez duruma gelmesi, kentte ikinci bir serbest bölgenin kurulması çalışmalarını hızlandırdı. 30'u yabancı sermayeli 88 firmanın bulunduğu Antalya Serbest Bölge'de, yat sektörü önemli bir potansiyele sahip. Özellikle bölgede geçen yıl hizmete giren 560 ton taşıma kapasiteli vinç, Antalya'nın Akdeniz çanağında en çok tercih edilen tersanelerden biri olmasını sağladı.

Lüks yat siparişinin artması, başta yat olmak üzere diğer sektörlerde de yatırımcı taleplerini hareketlendirdi.

Antalya Serbest Bölge Kurucu ve İşleticisi AŞ Genel Müdürü Zeki Gürses, bölge olarak ülke ekonomisine üretim, istihdam ve ihracatta önemli katkılar sağladıklarını söyledi. Gürses, "2021'de 996 milyon dolar olan ticaret hacmimiz, yüzde 13 artışla 2022'de 1 milyar 129 milyon dolara ulaştı. 2021'de 5 bin 750 kişinin çalıştığı bölge, geçen yıl 6 bin 500 kişiye istihdam sağladı" dedi. **●ANTALYA**

Giresun 2. OSB, 2 bin 500 kişiye istihdam sağlıyor

Giresun 2. Organize Sanayi Bölgesi'nde (OSB) firmaların faaliyete geçtiği 2018'den bu yana yaklaşık 2 bin 500 kişi istihdam edildi. Giresun 2. OSB Müdürü Mete Bahadır Yılmaz, Bulancak ilçesinin Pazarsuyu köyündeki organize sanayi bölgesinde gazetecilere yaptığı açıklamada, firmaların faaliyetlerine ilişkin bilgi verdi. Yılmaz, 19 tesisin faaliyette olduğunu, 25 tesisin ise 2023-2024 sonunda inşaatının tamamlanacağını belirterek, "Giresun 2. Organize Sa-

nayi Bölgesi yüzde 100 faaliyete geçtiğinde 46 testiste 5 binin üzerinde istihdam gerçekleştirmiş olacaktır. Şu anki istihdam sayısı yaklaşık 2 bin 500" dedi.

Silahta önemli kümelenme
OSB'den 60 ülkeye ihracat yapıldığını söyleyen Yılmaz, "Çok önemli bir tesisimiz var, GİRSAN Silah Sanayi AŞ. Bu firmaya üretim, tedarik yapan firmaları da Giresun 2. OSB'de oluşturumaya çalıştık" şeklinde konuştu. **●İZMİR**

EYMSİB, 1 milyar 400 milyon dolar ihracat hedefliyor

Ege Yaş Meyve ve Sebze İhracatçıları Birliği (EYMSİB) Yönetim Kurulu Başkanı Hayrettin Uçak, 2023 yılında 1 milyar 400 milyon dolar ihracat hedeflediklerini belirterek, "2023 yılında katma değeri yüksek ürünlere daha çok önem vermek, bu ürünleri göz önüne çıkarmak istiyoruz" dedi.

Hayrettin Uçak, 2022 yılının yaş meyve sebze ve meyve sebze mamulleri sektörü için tatmin edici bir yıl olduğunu söyledi. Türkiye genelinde 3 milyar doları taze meyve sebze, 2 buçuk milyar doları meyve sebze mamulleri olmak üzere toplam 5 buçuk milyar dolar ihracat gerçekleştiğini belirten Hayrettin Uçak, toplam ihracatın 1 milyar 250 milyon dolarına denk gelen yüzde 22'sini Birlik üzerinden gerçekleştiğini ifade etti. İhracatın 2021 yılına göre yüzde 6 oranında arttığını kaydeden Uçak, özellikle meyve sebze mamulleri sektöründeki yüzde 12'lik artıştan memnun kaldıklarını vurguladı. Yaş meyve sebze ürünlerinde 2022 yılında en fazla ihracatı gerçekleştiren ürünün sofralık üzüm olduğunu belirten Uçak, 53 milyon dolarlık üzüm ihracatını 41 milyon dolarla domates, 36 milyon dolarla kiraz ve 33 milyon dolar ile mandalınanın takip ettiğini, en fazla ihraç edilen 5'inci ürünün de 29 milyon dolarla kestane olduğunu ifade etti.

Meyve sebze mamullerinde ise 2022 yılı ihracat şampiyonunun 2021 yılında olduğu gibi turşular olduğuna dikkat çeken Uçak, EİB üzerinden yapılan turşu ihracatının ilk kez 250 milyon doları

geçerek 257 milyon dolar olarak gerçekleştiğini dile getirdi. Meyve sebze mamulleri ihracatında ikinci sırayı 149 milyon dolar ile kurutulmuş domatesler alırken, kurutulmuş domatesleri, meyve konserveleri, dondurulmuş meyveler ve sebze konserveleri takip etti.

Köy bazlı eğitim faaliyetlerine başlanacak

2022 yılında toplam 797 ihracatçı firmanın desteği ile 189 ülke ve bölgeye yaş meyve sebze ve mamulleri ihracat gerçekleştirmeyi başardıklarını ifade eden Hayrettin Uçak, 2022 yılında ihracatın en fazla gerçekleştiği ilk 5 pazarın Almanya, ABD, Rusya, İngiltere ve Hollanda olduğunu aktardı. Kalıntı ile mücadele konusunda "Kullandığımız Pestisitleri Bili-

yoruz" projesinin ikinci yılını tamamladığını kaydeden Uçak, sonuçların bu yıl daha olumlu olduğunu söyledi. Bu yıl hem bu projeye devam edeceklerini hem de bu projenin devamı niteliğindeki köy bazlı eğitim faaliyetlerine başlayacaklarından söz eden Uçak, köy bazlı üretici toplantılarının yanında işletme ve bahçede de hasat ve depolamaya ilişkin iyileştirme faaliyetlerine başladıklarını duyurdu. İlk olarak Ocak ayı içinde Muğla'da domates işletmelerinde eğitimler gerçekleştirdiklerini söyleyen Uçak, burada hem Ege Üniversitesi, hem de Tarım ve Orman İl ve İlçe Müdürlüklerinin kendilerine çok destek olduğunu dile getirdi.

Yine 2022 yılında başlattıkları ve büyük ses getiren '3. Kuşak Tarım Girişimciliği Eğitim Programı'nı bu sene tekrarlamak istediklerinden bahseden Uçak, "Bu yolla yeni mezun olan gençlerimize A'dan Z'ye tarımı anlatarak bilinçli bir nesil yaratma amacımız var. Meyvelerde kayıpları azaltmak için 2022 yılında Ege Üniversitesi ile nar, mandalina ve domateste bir proje başlatmıştık. Bu sene bu projemize hız kesmeden devam ediyoruz ve projemiz bitince sizlerle sonuçlarını paylaşmayı umut ediyoruz" şeklinde konuştu.

2023 yılında yurtdışı tanıtım ve pazarlama faaliyetlerini artırarak devam ettirmeyi hedeflerini de söyleyen Hayrettin Uçak, bu kapsamda Almanya, Rusya, İngiltere, İspanya'da fuar organizasyonlarına katılacaklarını belirtti. Aynı zamanda geçen sene Hindistan'a düzenledikleri URGE projesinde bu yıl yeni rota olarak Endonezya ve Singapur'u belirlediklerini söyleyen Uçak, "Bu yolla Asya pazarında da gücümüzü artırmak istiyoruz. Yeni pazarlar bulmak zorundayız, sürekli bir arayış içindeyiz, geçen sene Çin'e odaklandık, Hindistan'a gittik, Orta-doğu ve Uzak Doğu'yu önemsiyoruz" diye konuştu.

Katma değeri yüksek ürünlere odaklanacak

Bu yıl Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100'üncü yılını kutlayacağımızı hatırlatan Uçak, "Bu yüzden tüm gücümüzle ihracatımızı artırmak, yeni rekorlara imza atmak istiyoruz. 2023 yılında 1 milyar 400 milyon dolar ihracat yapmayı hedefliyoruz. 2023 yılında katma değeri yüksek ürünlere daha çok önem vermek, bu ürünleri göz önüne çıkarmak istiyoruz" ifadelerini kullandı. **●İZMİR**

Ar-Ge ve yenilikçi tasarımda sinerji artıyor

Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi (AOSB), işletmelerin karlılıklarını koruyarak faaliyetlerini sürdürebilmeleri ve rekabet üstünlüğü elde edebilmeleri için Ar-Ge ve tasarım kültürünün yaygınlaşmasına yönelik faaliyetlerinde tempo artırdı. AOSB Bölge Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan Ar-Ge/ Tasarım Merkezleri İstişare Kurulu'nun 8'inci toplantısı Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nde (ATÜ) gerçekleştirildi. ATÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Tümay, AOSB Bölge Müdürü Ersin Akpınar, ilgili fakültelerin akademisyenleri ve bürokratların katılımıyla düzenlenen toplantıda; AOSB Ar-Ge Tasarım Merkezi firmalarından BOSSA, Ulusoy Tekstil, Temsa, Makinsan, Beta Trafo,

Çukurova Silo, Barış Teknoloji, Beta Gıda, Tezkim, Abdioğulları ARGE, Kimtex Tekstil, Koluman Otomotiv, Petka Kalıp ve Zahit Alüminyum'dan 34 firma yetkilisiyle istişarelerde bulunuldu. TUBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal ve TUBİTAK TEYDEB Başkan Yardımcısı Dr. Hasan Sel-

çok Selek, AOSB AĞTM firmalarına TUBİTAK destekleri hakkında bilgi vererek, süreçler konusunda firmalardan geri bildirimlerle ilgili paylaşımları yaptı.

Çukurova Kalkınma Ajansı'ndan Koordinatör Murat Torun'un katılımı sağladığı toplantıda 2023 Çukurova Kalkınma Ajansı

destekleri sunumu gerçekleştirildi. Üniversite-sanayi iş birlikleri konusunda fikir alışverişinin yapıldığı toplantıda, merkezler arası iş birliğinin güçlenmesi, çalışanların lisansüstü eğitimlerinin ve katma değerli ürün sayısının artırılması konuları üzerinde duruldu. **●ADANA**

İTB ile 12.5 bin ton kuru üzüm satıldı

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), stoklarında bulunan 2021 ve 2022 yılı ürünü kuru üzümü, İzmir Ticaret Borsası (İTB) Kuru Üzüm İşlem Salonu'nda satışa sundu. TMO Genel Müdürü Ahmet Gürdal, İzmir Ticaret Borsası'nı ziyaret etti. İki kurumun iş birliği neticesinde TMO'ya ait 2021 yılı mahsulü yaklaşık 12 bin 500 ton kuru üzüm ihracatçı firmalara 1 günde satıldı. TMO Genel Müdürü Ahmet Gürdal, 5 sezondur kuru üzüm sektöründe de faaliyet göstermeye başladıklarını aktardı. İTB Yönetim Kurulu Başkanı İhsan Kestelli de üzüm ve pamuk salonlarının, güvenin ve ticari ahlakın kutsandığı yerler olduğunu kaydetti. Bir yandan elektronik işlem platformu çalışmalarına devam ettiklerini dile getiren Kestelli, diğer yandan da geleneksel yapıyı güçlendirdiklerini belirtti. **●İZMİR**

Sayı: 13019
30 Ocak 2023

KURUCUSU: Nezih DEMİRKENT

DÜNYA Eko Basım Yayın Dağıtım Tic. ve San. A.Ş. adına İmtiyaz Sahibi: **Didem DEMİRKENT**

CEO : Burcu KÖSEM

Yayın Koordinatörü:
Ece CEYHUN

Yazı İşleri Müdürleri
Gürhan DEMİRBAŞ (Sorumlu) **Özlem ERMİŞ BEYHAN**, **Jülide YİĞİT TÜRK GÜRDAMAR**

Yönetmen: **Levent AKBAY**

Haber Koordinatörü: **Kerim ÜLKER**

Görsel Yönetmen: **Sertaç BALA**

Haber Müdürü: **Süleyman KALYON**

İstihbarat: **Nurdoğan ARSLAN ERGÜN** Finans: **Bırol BOZKURT** Dış haberler: **Emre ERGÜL**
Sigorta/Tarım: **Emel YİĞİT** İhracat: **Fikret ÇENGEL** Otomotiv: **Volkan DEMİRKUŞAK**
Teknoloji: **Kemalettin BULAMACI** Sürdürülebilirlik: **Başak Nur GÖKÇAM** Kültür – Sanat / Haftasonu: **Günay DEMİRBAĞ**

Dijital Yayınlar Genel Yayın Yönetmeni: **Tarkan TEMUR**

BÖLGE TEMSİLCİLERİ:
Recep ŞENYURT (Adana), **Kenan SERTALP** (Bursa), **Güneş DOĞDU SOYLU** (Gaziantep)
Özlem SARSIN (İzmir), **Belma ÖZGEN** (Kocaeli), **Yıldız DOĞRUER YEMİŞ** (Konya), **Fahriye ŞENYURT** (Mersin)

Reklam Grup Başkanı: **Dilek ERKOL** Kurumsal İletişim Müdürü: **Sait RAVANOĞLU** Satış ve Dağıtım Müdürü: **Mustafa DEMİR**

Baskı Sorumlusu: **Kadir BAYSAL** Abone: **Tolga DEMİRBAŞ**

Online satış sitesi: www.dunyastore.com

Merkez: Eski Büyükdere Cad. No:37 Kat: 4 Maslak İş Merkezi 34485 Sarıyer / İstanbul
Tel: 0(212) 285 10 12/14 **Web:** www.dunya.com **E-posta:** dunya@dunya.com
Baskı: Dünya Eko A.Ş. Tuna Cad. Alkaya Sok. No: 11 Küçüçekmece - İstanbul
Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım A.Ş.

Mersin'in yeni toplu taşıma yerleşkesi hizmete açıldı

Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin, "Mersin Yükseliyor, 41 Kere Müjde, 41 Yeni Açılış" mottosuyla başlattığı açılışların 7'si olan Toplu Taşıma Yerleşkesi açılışı, Cumhuriyet Halk Partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun da katılımı ile gerçekleştirildi. 272 yeni otobüsün son 41 adedi de teslim alındı.

Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin "Mersin Yükseliyor, 41 Kere Müjde, 41 Yeni Açılış" mottosuyla başlattığı açılışların 7'si 'Toplu Taşıma Yerleşkesi' oldu. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun katılımıyla, 272 yeni otobüsün son 41 adedi de teslim alınırken, içinde modern İzleme Koordinasyon Merkezi'nin yer aldığı otobüs yerleşkesi açıldı.

"Millet ittifakı olarak adaleti ve hukuku getireceğiz"

Açılıшта konuşan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçoğlu, vatandaşlara seslenerek, "Hiç endişe etmeyin, Millet ittifakı olarak bu ülkeye gerçek anlamda adaleti ve hukuku getireceğiz. Biz toplumda asla ve asla ayrımcılık yapmayız. Bu ülkede bayrağımızın altında herkesin huzur içerisinde yaşamasını isteriz. Hiç kimseyi, kimliğinden, yaşam tarzından ötürü ayrımcılık yapmadan kucaklayacağız" dedi.

"Belediye başkanlarımız her kuruluşun hesabını veriyorlar"

CHP'li belediye başkanlarının harcadıkları her kuruş için halka hesap verdiklerini dile getiren

Kılıçdaroğlu "Belediye Başkanı arkadaşlarıma şunu söyledim, 'Harcadığınız para sizin paranız değil, vatandaşın parası. Harcadığınız her kuruşun hesabını millete verdiğiniz zaman, belediye başkanı ile halk arasında sağlıklı bir güven ilişkisi doğar' dedim. Bir siyasetçi için en önemli görev halkına hesap vermektir. Halkına hesap veremeyen veya hesap vermekten kaçınan bir siyasal lider, bilin ki malı götürüyordur. Ona izin vermeyeceğim" ifadelerini kullandı.

"Öğrencilerin 1 TL'ye otobüse binmeleri son derece güzel"

Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin yeni otobüslerini ve ulaşım

mın öğrencilere 1 TL olması hizmeti ile ilgili de değerlendirme yapan Kılıçdaroğlu, "Güzel otobüsler hizmete girecek, otobüslere bineceksiniz. Özellikle öğrencilerin 1 liraya o otobüse binmeleri de son derece güzel bir olay. Belediye Başkanımızı bu çerçevedeyükten kutluyorum" diye konuştu.

Seçer: "İnsanları ayırmadan hizmet yaptık"

Göreve geldikleri günden itibaren durmadan çalıştıklarını belirten Mersin Büyükşehir Belediye Başkan Vahap Seçer, "Mersin halkına; Anamur'dan Tarsus'a kadar Mut'tan Çamlıyayla'ya kadar insanları ayırma-

dan, siyasetine, mezhebine, meşrebine, rengine, kimliğine, tabiatına bakmadan hizmet yaptık. Onların yardımcısı, onların sevgilisi, yârı olduk, açın sesini, acısı olanın acısını duyduk" diye konuştu.

"Mersin'i layık olduğu yere taşıyacağız"

CHP iktidarında, Mersin'e yapılan hizmetin en az 4-5 katını hayata geçireceklerinin sözünü veren Başkan Vahap Seçer, şöyle devam etti: "

Genel Başkanımız Cumhurbaşkanımız olduğunda partimiz, Millet İttifakıyla birlikte iktidar olduğunda bugüne kadar Mersin'e yaptığımız hizmetlerin en az 4-5 katını yapacağız. O zaman Türkiye'ye adalet gelecek, ayrımcılık ortadan kalkacak. Metro süratle yapılacak. Bu sözünü veriyorum. Metronun temelini attık. 200 milyon TL'lik inşaat giderimiz oldu. Öz kaynaklarımızdan karşıladık. Neden? Çünkü kredi kullanmamız engellendi. 17 aydan fazla bir süredir imza bekliyor." Mersin Büyükşehir Belediye Başkan Vahap Seçer, Mersin'i layık oldukları yere getireceklerini söyledi.

"Karataş'taki OSB'ler, ekonomiye ve istihdama katkı sağlayacak"

Adana Ticaret Borsası (ATB) Başkanı Şahin Bilgiç, Tarım ve Orman Bakanlığı'na yatırım programına alınan Karataş Tarıma Dayalı Su Ürünleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ile Karataş Tarıma Dayalı Sera Organize Sanayi Bölgesi'nin 5 milyar liralık büyük bir yatırım olduğunu belirterek, üretime, ekonomiye ve istihdama katma değer sağlayacağını söyledi. ATB'nin Ocak Ayı Olağan Meclis toplantısında, Bilgiç, 2023 yılının tarıma, balıkçılık ve gıdaya dayalı organize sanayi bölgeleriyle Adana için "şahlanma yılı" olacağını bildirdi. Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin, iki Organize Sanayi Bölgesi için

yaklaşık 5 milyar lira gibi önemli bir yatırım desteği verileceğini açıkladığını anımsatan Bilgiç, Karataş'taki seracılık yapılacak 4 bin dekarlık organize sanayi bölgesinin önünde engel olarak duran "kıyı kenar çizgisi" sorununun da torba yasa ile ortadan kaldırılacağını dile getirdi. Bilgiç, buğday ekili alanların kuraklıktan etkilendiğini de belirterek, yağmur beklentisiyle olumsuzlukların son bulmasını beklediklerini sözlerine ekledi. Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, Adana Karataş Su Ürünleri İhtisas OSB ile Karataş TDI OSB'nin 2023 yatırım programına alındığını duyurmuştu.

● ADANA

Hatay'da 2022 yılında 353 projeden 180'i tamamlandı

Hatay Valisi Rahmi Doğan, 2022 yılında genel ve özel bütçeli kuruluşlar ile mahalli idareler tarafından yürütülen 353 projeden 180'inin tamamlanarak hizmete alındığını açıkladı. Yatırım programındaki 152 projenin devam ettiğini kaydeden Vali Doğan, 21 projenin tasfiye edildiğini belirtti. 2023 yılı 1'nci Dönem İl Planlama ve Koordinasyon Toplantısı Hatay Valesi Rahmi Doğan başkanlığında Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Toplantı Salonu'nda yapıldı.

152 proje hala devam ediyor

Toplantıya, Hatay Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Metin Açık, Hatay Vali Yardımcısı Onur Şan, İlçe Kaymakamları, İl Jandarma Komutanı Mustafa Bakçepınar, İl Emniyet Müdürü Ahmet Arıbaş, İlçe Belediye Başkanları, Bölge Müdürleri ve Kurum İl Müdürleri katıldı. 2022 yılında Hatay'daki kamu ve özel bütçeli kuruluşlar ile belediyelerin ya-

tırım projelerini değerlendiren Doğan, geride kalan yılda 353 proje üzerinde çalışma yapıldığını, bunların 159 adedinin genel veya özel bütçeli kuruluşlarca, 194 adedinin ise belediye imkanlarıyla yürütüldüğünü söyledi.

Bedeli 18 milyar 894 milyon TL olan bu projelerin 2022 yılı ödenekleri 6 milyar 160 milyon TL olduğunu söyleyen Doğan, "İlimizde 2022 yılında yürütülen 353 adet projeden 180'i tamamlanarak hizmete alınmış, 21 adedi tasfiye edilmiştir. 152 proje ise halen devam ediyor" şeklinde konuştu.

● HATAY

Eski otobüsler geri dönüşüme dahil edilip yeniden tasarlandı

Kastamonu'nun Araç Belediyesi, bu yıl ikincisi düzenlenecek Araç Yayla Kış Festivali'nde kullanılmak üzere eski iki otobüsü yeniden tasarladı. Fındıklı ve Gölcük yaylarında 27-29 Ocak tarihlerinde gerçekleştirilecek festivalin hazırlıkları sürüyor. Belediye personeli tarafından geri dönüşüm malzemeleri kullanılarak iki eski otobüs, insanların ısınıp çay içebilecekleri ve ihtiyaçlarını giderebilecekleri şekilde yeniden tasarlandı. Araç Belediye Başkanı Sattılmış Sarıkaya, geçen yıl birincisini yaptıkları festivalde eksikleri gördüklerini söyledi. Soğuk havada sıcak mekânlar bulunmasının önem taşıdığını dile getiren Sarıkaya, "Soğuk yaylarda sıcak bir mekan olması gerektiğini gördük. Otobüste 4 tuvalet ve lavabo bulunuyor.

Aynı zamanda arka kısmında 2 tonluk su deposu oluşturduk. Diğer otobüsümüzü de sosyal hizmet aracı olarak tasarladık. İnsanların oturup ısınabileceği koltuklar var. Aynı zamanda tezgah ve çay ocağı bulunuyor. Festival, cenaze gibi durumlarda kullanılabilecek" diye konuştu. Festival koordinatörü Hikmet Haberal ise çalışmaların tüm hızıyla sürdüğünü belirterek, herkesi festivale davet etti. ● KASTAMONU

MÜSİAD Adana'da Tekdemir dönemi

Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği (MÜSİAD) Adana Şubesi'nin 24 olağan genel kurulunda tek listeyle gidilen seçimlerde Ömer Tekdemir Başkanlık görevini Burhan Kavak'tan devraldı. Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. Vahit Kirişçi, Vali Dr. Süleyman Elban, MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı, Elektrik Üretim AŞ (EÜAŞ) Genel Müdürü İzzet Alagöz ve çok sayıda davetlinin katıldığı Genel Kurul'da konuşan Başkan Ömer Tekdemir, Adana'nın 81 şehirden farklı özellikleri bulunduğunu belirterek, "Bu şehrin bir elde bulunan 5 parmak gibi gelişmişlikte, ekonomik büyüklükte, refahta Türkiye'nin ilk 5 şehriden biri olması gerekmiyor mu? Bunu başarmanın ilk yolu birlik

olmaktan geçiyor. Birlik olacağız ve sonrasında akılcı projeler üreteceğiz, çok çalışacağız. Uzun süre MÜSİAD Adana yönetiminde görev aldım. Güzel işlere imza attık. Bu güzel şehre hizmet verecek olmanın mutluluğunu yaşayacağız" dedi.

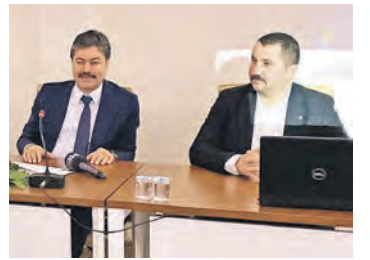
Yeni yönetim kurulu belirlendi

Ömer Tekdemir Başkanlığındaki MÜSİAD Adana Şubesi'nin yeni Yönetim Kurulunda Dr. Serdar Kutlu, Zekeriya Balbay, Halil Aydoğan, Cumali Orçun Sarıgül, Yunus Emre İlhan, Hasan A. Özkan, Mehmet Ali Uğur, Cumali Kocabay, Yasin Işık, Rıdvan Aslan, Emrah Dinç, Mustafa Ağıt, Mehmet Emre Çalışkan ve Ali Batu görev aldı.

● ADANA

Kooperatiflere 3 yılda 65 milyon lira destek

Ticaret Bakanlığı Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürü Necmettin Erkan, 3 yılda kooperatiflere 65 milyon lira destek sağlandığını bildirdi. Erkan, ilk kez 2020 yılında uygulamaya koydukları ve yoğun ilgi gören Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOOP-DES) kapsamında finansman desteği sağlandığını ifade etti. Hibe desteklerini imamları ölçüsünde sürdürdüklerini belirten Erkan, "2020 yılında 41 ilimizde 139 kooperatife 18.9 milyon lira, 2021'de 59 ilde 145 kooperatife 19 milyon lira, 2022'de de 64 ilimizde 190 kooperatife 27 milyon lira olmak üzere toplam 65 milyon lira tutarında hibe ödemesi yapıldı. 2023 yılında ise hi-

be desteklerimiz devam ediyor" dedi. Dünyada 25 ülkede faaliyet gösteren en iyi 300 kooperatifin ciro toplamının 2.5 trilyon doları aştuğuna dikkati çeken Erkan, ticaretin bütün aktörlerinin kooperatifçilikle ilgili olduğunu söyledi. Program kapsamında sunum yapan Ticaret Bakanlığı Uzmanı Melike Davaslı Okçu da kooperatiflere verilen desteklerle ilgili katılımcıları bilgilendirdi.

● KIRŞEHİR

08

DÜNYA

BORSA FİNANS

30 Ocak 2023 • PAZARTESİ

DÖVİZ KURLARI

KURLAR	DÖVİZ ALIŞ	DÖVİZ SATIŞ	EFEKTİF ALIŞ	EFEKTİF SATIŞ
ABD Doları	18.7852	18.8191	18.7721	18.8473
Avustralya Doları	13.3185	13.4053	13.2572	13.4858
Danimarka Kronu	2.7438	2.7573	2.7419	2.7636
Euro	20.4401	20.4769	20.4258	20.5076
İngiliz Sterlini	23.2050	23.3260	23.1888	23.3610
İsviçre Frangı	20.3356	20.4662	20.3051	20.4969
İsveç Kronu	1.8167	1.8355	1.8154	1.8397
Kanada Doları	14.0775	14.1410	14.0255	14.1948
Kuveyt Dinarı	61.1896	61.9902	60.2717	62.9201
Norveç Kronu	1.8963	1.9091	1.8950	1.9135
Suudi Arabistan Riyali	5.0037	5.0127	4.9661	5.0503
Japon Yeni	14.4221	14.5176	14.3688	14.5728
Bulgar Levası	10.3923	10.5283	10.3923	10.5283
Rumen Leyi	4.1605	4.2150	4.1605	4.2150
Rus Rublesi	0.2696	0.2732	0.2696	0.2732
İran Riyali	0.0445	0.0451	0.0445	0.0451
Çin Yuanı	2.7533	2.7894	2.7533	2.7894
Pakistan Rupisi	0.0746	0.0756	0.0746	0.0756
Katar Riyali	5.1263	5.1934	5.1263	5.1934
Güney Kore Wonu	0.0151	0.0153	0.0151	0.0153
Azerbaycan Yeni Manatı	10.9882	11.1320	10.9882	11.1320
BAE Dirhemi	5.0857	5.1523	5.0857	5.1523

T.C. MERKEZ BANKASI

DİĞER DÖVİZLER	TL KARŞILIĞI
Arjantin Pesosu	0.10146
Brezilya Realı	3.7065
Çek Korunası	0.85862
Endonezya Rupisi	0.00125
Güney Afrika Randı	1.0935
Hindistan Rupisi	0.2303
Hong Kong Doları	2.402
Irak Dinarı	0.01288
Macar Forinti	0.05267
Malezya Ringgiti	4.4298
Meksika Pesosu	1.002
Mısır Lirası	0.62905
Polonya Zlotisi	4.346
Singapur Doları	14.3118
Suriye Lirası	0.00748
Tayland Bahtı	0.57219
Ürdün Dinarı	26.4838
Yeni İsrail Şekeli	5.4656

ÇAPRAZ KURLAR	
Avustralya Doları	1.4071
Danimarka Kronu	6.8358
İsviçre Frangı	0.9216
İsveç Kronu	10.3
Japon Yeni	129.94
Kanada Doları	1.3326
Norveç Kronu	9.8819
Suudi Arabistan Riyali	3.7543
Euro	1.0881
İngiliz Sterlini	1.2374
Kuveyt Dinarı	3.2757

TCMB TARAFINDAN CUMA GÜNÜ SAAT 15.30 İTİBARIYLA
AÇIKLANAN GÖSTERGE KURLARDIR

SERBEST PİYASA

DÖVİZ FİYATI	ALIŞ	SATIŞ	PARİTELER
Dolar	18.7942	18.8212	EUR/USD 1.09
Euro	20.3959	20.5100	USD/JPY 129.88
İsviçre Frangı	20.3637	20.4690	USD/CHF 0.92
İngiliz Sterlini	23.2266	23.3738	GBP/USD 1.24
Japon Yeni	14.4400	14.5100	EUR/GBP 0.88
S. Arabistan Riyali	4.9991	5.0241	LİBÖR
İsveç Kronu	1.8188	1.8279	1 ay 4.56971
Norveç Kronu	1.9012	1.9108	3 ay 4.82529
Danimarka Kronu	2.7416	2.7554	6 ay 5.10229
Avustralya Doları	13.3459	13.4126	12 ay 5.31614
Kanada Doları	14.0930	14.1432	
ALTIN FİYATI	ALIŞ	SATIŞ	www.dunya.com
24 Ayar Altın	1,175,387	1,183,159	
22 Ayar Altın	1,070.24	1,081.77	
18 Ayar Altın	858.55	885.73	
14 Ayar Altınb	670.37	690.87	
22 Ayar Tel Bil.	1,053.54	1,129.45	
Cum. Altını	7,851	7,903	
Cum. Çey. Altın	1,862.76	1,909.33	
Reşat Lira	8,088	8,142	
Altın ons (dolar)	1,919.95	1,935.00	

KAZANDIRANLAR

Günlük getiri(%)	
Mackolik İnternet Hizmetleri	10.00
Oncosem Okolojik Sistemler	10.00
Marshall	9.99
SDT Uzay Ve Savunma Teknolojileri	9.98
Astor Enerji	9.96
Alarko Holding	9.96
Sanko Pazarlama	8.94
Atlas Yat. Ort.	8.29
Ulusoy Elektrik	7.26
İhlas Haber Ajansı	7.08
İmaş Makina	6.83
Gimat Mağazacılık	6.39

KAYBETTİRENLER

Günlük getiri(%)	
Rodrigo Tekstil	-10.00
EYG Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı	-10.00
Gübre Fabrik.	-10.00
Viking Kağıt	-9.97
Atlantis Yatırım Holding	-8.65
Mercan Kimya	-7.73
Hidropar Hareket	-7.12
Konya Çimento	-7.08
Bizim Mağazaları	-6.89
Tekfen Holding	-6.68
BMS Birleşik Metal	-6.33
Girişim Elektrik Sanayi	-6.27

PAHALI

Endekse göre (%)	
Oncosem Okolojik Sistemler	70.18
Astor Enerji	69.91
Söke Değirmencilik	55.61
Egeplast	40.31
Rodrigo Tekstil	36.72
Atlas Yat. Ort.	34.04
İhlas Haber Ajansı	31.49
Martı GMYO	28.63
SDT Uzay Ve Savunma Teknolojileri	26.86
Ulusoy Elektrik	23.88
Tapdı Oksijen Özel Sağlık Ve Eğt. Hiz.	22.11
Beşiktaş Futbol Yat.	21.85

UCUZ

Endekse göre (%)	
Atlantis Yatırım Holding**	-14.42
Ayes Çelik Hasır Ve Çit	-13.94
Pardus Girişim*	-13.47
Konya Çimento	-13.14
GSD Holding	-11.69
Söktaş*	-11.52
Berkosan Yalıtım*	-11.20
İndeks Bilgisayar	-10.48
Naturelgaz	-10.47
MMC San. Ve Tic. Yat.**	-10.40
Inveo Yatırım Holding	-9.99
Europap Tezol Kağıt	-9.83

Kimteks Polietilen
Kızılbük GYO
Kocaer Çelik
Koç Holding
Kontrolmatik Teknoloji Enerji
Kordsa Teknik Tekstil
Koza Altın
Koza Madencilik
Mavi Giyim
Migros Ticaret
Net Holding
Odaş Elektrik
Otokar
Oyak Çimento
Pasifik GYO

DİP

1 yıllık dibine yakınlık		
Baştaş Başkent Çimento	0.00	Sasa Polyester
Kuvva Gıda	0.00	Selçuk Ecza Deposu
Trabzonspor Sportif	0.00	Sinpaş GMYO
Yibitaş İnşaat Malzeme	0.00	Smart Güneş Enerjisi Teknolojileri
Aura Portföy Odak Konut GMYF0.00		Şekerbank
Ulaşlar Turizm Yat.	0.00	Şişe Cam
Gübre Fabrik.	0.00	Şok Marketler Ticaret
Kent Gıda	0.00	T. Halk Bankası
Kuştur Kuşadası Turizm	0.00	T.S.K.B.
Orma Orman Mahsulleri	0.00	TAV Havalimanları
		Tekfen Holding
		Teknosa İç ve Dış Ticaret
		Tofaş Oto. Fab.
		Trabzonspor Sportif

ZİRVE

1 yıllık zirvesine yakınlık		İmazon Motor ve Traktor
Oncosem Okolojik Sistemler	0.00	Tuğraş
Investco Holding	0.00	Türk Hava Yolları
Astor Enerji	0.00	Türk Telekom
SDT Uzay Ve Savunma Teknolojileri	0.00	Türk Traktör
Marshall	0.00	Türkiye Sigorta
Albaraka Portföy Start-Up GSYF	0.00	Ülker Bisküvi
Gimat Mağazacılık	0.00	Vakıflar Bankası
Yeni Gimat GMYO	0.00	Vestel
RE-PIE Avrasya Stratejik GMYF	0.00	Vestel Beyaz Eşya
Sanko Pazarlama	0.00	Yapı ve Kredi Bank.
		Yayla Agro Gıda
		Zorlu Enerji

BORSA İSTANBUL - BIST 100

GÜNLÜK KAPANIŞ BÜLTEN 27/01/2023	Son kapanış	Günlük işlem hacmi	Ağırlık ortalama fiyat	Günlük en düşük	Günlük en yüksek	günlük getiri (%)	Yılbaşından getiri (%)	Destek	Direnç	STCH	RSI	MOM	CCI
Akbank	16.65	4,295,945,753	16.60	16.03	17.01	-2.35	-14.83	14.75	16.75	15.26	40.92	85.17	-95.66
Akfen GMYO	4.18	162,401,978	4.18	4.07	4.30	-2.11	-20.83	4.10	4.35	20.35	34.67	79.17	-129.44
Aksa	78.75	172,120,835	76.81	75.10	78.75	1.88	-14.36	76.00	87.00	33.69	44.91	85.64	-22.25
Aksa Enerji	37.86	290,812,545	37.24	36.46	38.16	-0.47	-19.45	37.50	47.50	25.83	32.74	80.55	-112.27
Alarko GMYO	63.65	52,305,177	62.71	61.10	64.55	-0.39	-24.05	62.00	70.00	30.24	35.50	75.95	-115.71
Alarko Holding	75.10	1,793,206,153	70.46	66.00	75.10	9.96	-8.41	75.00	82.00	46.68	51.21	91.59	49.48
Albaraka Türk	2.95	199,935,150	2.96	2.89	3.06	-2.64	-11.94	2.28	3.25	14.41	42.97	88.06	-32.54
Alkim Kimya	32.42	51,232,871	32.06	31.32	33.16	-2.41	-17.25	28.50	34.00	20.61	34.04	82.75	-106.50
Anadolu Efes	52.70	171,526,724	52.69	51.85	53.90	-2.86	-22.21	49.50	55.00	15.41	29.33	77.79	-161.85
Anadolu Grubu Holding	92.80	54,023,522	92.36	89.90	95.60	-2.57	-15.94	91.00	102.50	23.65	40.06	84.06	-66.05
Anadolu Isuzu	188.10	303,024,624	191.00	185.00	197.70	1.68	-18.71	180.00	200.00	34.34	46.02	81.29	68.01
Arçelik	113.60	883,424,319	113.02	110.20	115.30	-1.73	1.25	93.00	115.00	43.40	54.52	101.25	28.30
Aselsan	61.55	6,225,040,241	60.71	59.30	62.10	0.98	-0.97	59.00	66.00	54.32	54.66	99.03	37.31
Aydem Enerji	19.12	95,825,556	19.25	18.73	20.00	-1.75	-27.74	17.50	22.50	13.43	28.52	72.26	-135.67
Bagfaş	32.26	54,287,523	32.29	31.34	33.52	-3.59	-19.59	30.50	42.00	13.02	32.91	80.41	-136.11
Başkent Doğalgaz GMYO	16.87	194,955,393	17.28	16.54	18.10	-1.06	-21.02	16.75	17.50	12.42	35.47	78.98	-78.18
Bera Holding	12.26	107,029,795	12.36	11.97	12.85	-4.44	-18.54	11.75	14.25	15.14	37.78	81.46	-68.06
Bim Mağazalar	133.50	794,789,793	131.69	129.00	134.40	-0.30	-2.48	127.50	145.00	34.78	51.28	97.52	6.64
Biotech Çevre ve Enerji	16.95	94,523,149	17.00	16.61	17.48	-3.31	-10.55	13.50	17.25	50.63	45.84	89.45	-12.05
Borusan Yat. Paz.	908.30	46,374,807	901.57	883.00	926.90	-1.65	-21.83	800.00	980.00	24.41	34.82	78.17	-112.68
Bursa Çimento	5.18	52,335,308	5.06	4.94	5.19	1.17	-16.32	4.65	5.90	20.74	36.61	83.68	-151.10
Coca Cola İçecek	188.40	72,157,645	187.98	184.50	193.50	-2.48	-7.83	175.00	197.50	23.15	43.86	92.17	-47.97
Çemtaş	49.70	83,245,012	49.38	48.10	50.70	-2.17	-22.34	33.50	55.00	14.26	37.41	77.66	-137.19
Çimsa	86.25	132,491,534	84.45	82.70	86.45	-0.12	-14.09	78.00	90.00	32.89	43.23	85.91	-63.96
Doğan Holding	8.92	729,937,004	8.83	8.48	9.11	-2.62	-15.69	6.40	9.90	21.88	39.82	84.31	-169.96
Doğuş Otomotiv	156.50	339,826,109	155.18	151.30	159.80	-2.67	-20.15	155.00	157.50	33.40	42.13	79.85	-58.29
Eczacıbaşı İlaç	27.38	147,486,998	27.43	26.52	28.64	-4.53	-15.02	23.25	27.50	34.53	43.35	84.98	-47.44
Ege Endüstri	5455.10	285,684,657	5505.79	5386.70	5722.20	-4.52	-11.92	4850.00	5682.70	14.01	44.15	88.08	-101.80
Emlak Konut GMYO	8.10	2,789,300,031	8.02	7.72	8.20	-0.37	-7.22	4.50	8.20	34.73	47.63	92.78	-114.93
Enerjisa Enerji	33.14	173,453,418	33.10	32.04	33.94	-2.59	-8.10	19.50	33.50	33.47	50.27	91.90	-3.84
Enka İnşaat	28.88	1,345,380,524	29.18	28.50	30.04	-2.89	-12.85	19.50	30.00	27.34	44.86	87.15	-118.21
Erbosan	147.90	39,215,335	148.39	144.80	152.90	-2.83	-20.74	125.00	155.00	18.93	34.05	79.26	-136.43
Ereğli Demir Çelik	39.10	3,132,960,787	38.47	37.58	39.22	0.21	-5.24	38.50	40.00	37.52	45.38	94.76	-62.94
Europen Endüstri	10.89	101,545,786	10.83	10.65	11.09	-1.80	-11.10	8.40	11.00	9.91	40.69	88.90	-67.48
Fenerbahçe Futbol	64.90	230,449,144	63.81	62.30	65.05	2.29	-10.97	61.00	71.00	48.08	48.46	89.03	86.78
Ford Otosan	521.10	1,587,328,104	510.79	501.50	521.40	1.60	-0.65	520.00	550.00	57.07	61.16	99.35	64.86
Galata Wind Enerji	18.60	61,108,873	18.47	18.11	18.94	-2.00	-18.28	18.25	18.75	26.67	34.90	81.72	-93.39
Garanti Bankası	23.82	1,531,071,803	23.78	23.06	24.46	-2.93	-20.71	21.50	25.50	11.13	36.88	79.29	-129.48
Girişim Elektrik Sanayi	234.70	660,280,923	237.27	232.60	244.50	-6.27	-1.43	230.00	237.50	53.57	50.65	98.57	39.72
Global Yat. Holding	9.16	182,804,351	9.19	8.98	9.69	-2.97	-18.43	8.20	9.80	16.88	35.03	81.57	-129.62
GSD Holding	3.24	133,102,230	3.24	3.13	3.35	-2.99	-22.49	2.85	3.50	10.90	37.65	77.51	-130.60
Gübre Fabrik.	305.20	3,210,641,784	323.23	305.20	346.50	-10.00	15.47	215.00	340.00	27.36	53.04	115.47	14.19
Hektaş	34.06	244,219,759	33.32	31.98	34.90	4.80	-9.46	28.00	36.50	20.95	43.90	90.54	-63.48
İpek Doğal Enerji	36.66	309,991,104	37.47	35.30	39.42	-5.52	5.04	36.50	37.00	37.50	50.91	105.04	4.84
İşkenderun Demir Çelik	32.70	51,877,134	32.40	31.50	33.06	-0.79	-1.80	27.00	33.50	38.06	48.61	98.20	-40.61
İş Bankası (C)	10.89	2,026,474,377	10.85	10.45	11.18	-3.03	-14.72	10.75	11.00	13.72	42.02	85.28	-92.09
İş Fin.Kir.	6.42	54,182,962	6.44	6.28	6.67	-3.17	-20.74	6.40	8.30	15.67	35.37	79.26	-107.63
İş GMYO	11.64	407,667,216	11.72	11.42	12.09	-1.69	9.40	11.00	11.75	23.35	56.22	109.40	31.57
Jantasa Jant Sanayi	115.60	41,418,327	115.11	112.70	117.60	-1.53	-19.39	105.00	122.50	23.83	36.74	80.61	-106.38
Kardemir (D)	17.20	2,817,493,306	17.29	16.44	18.03	-3.15	-4.39	12.25	17.25	27.67	42.95	95.61	-142.81
Karsan Otomotiv	9.64	238,806,675	9.65	9.34	9.95	-3.02	-22.82	8.60	10.25	15.69	32.93	77.18	-120.43
Kerevitaş Gıda	13.87	64,555,935	13.82	13.50	14.15	0.14	-20.74	11.25	14.50	34.19	43.03	79.26	-49.45
Kiler Holding	26.20	27,802,518	26.05	25.66	26.84	-1.13	-3.82	26.00	26.50	45.20	43.96	96.18	-83.06
Kimteks Polietilen	100.90	110,057,930	100.35	98.60	102.90	-2.04	-14.05	82.00	117.50	18.35	39.81	85.95	-85.66
Kızılbul GYO	27.80	201,109,586	27.80	26.86	28.72	-2.80	-2.46	21.50	28.00	58.39	53.56	97.54	32.67
Koçer Çelik	17.85	85,143,672	17.97	17.56	18.50	-3.51	-15.00	12.25	18.00	10.24	41.70	85.00	-40.51
Koç Holding	79.05	2,066,187,000	77.66	75.30	79.65	0.38	-5.56	73.00	80.00	34.57	54.15	94.44	20.04
Kontrolmatik Teknoloji Enerji	143.00	125,963,514	142.50	139.90	147.50	-2.05	-9.67	91.00	160.00	18.11	43.26	90.33	-53.40
Kordsa Teknik Tekstil	77.20	137,781,082	77.36	75.90	78.90	-2.40	-20.17	59.00	85.00	12.20	38.96	79.83	-95.52
Koza Altın	555.60	4,644,288,021	559.71	531.10	582.30	-5.11	-1.66	207.50	560.00	38.27	50.13	98.34	-45.60
Koza Madencilik	56.55	1,403,329,302	56.41	53.60	58.40	-3.83	5.50	56.00	57.00	38.15	54.41	105.50	21.44
Mavi Giyim	115.00	99,984,371	113.20	111.20	115.30	-0.26	-13.01	115.00	117.50	43.41	44.17	86.99	-94.12
Migros Ticaret	141.70	291,902,155	140.81	138.20	144.40	-2.07	-3.28	135.00	142.50	33.05	51.34	96.72	17.25
Net Holding	11.40	37,220,984	11.49	11.19	11.82	-2.65	-24.25	10.25	15.00	10.38	31.00	75.75	-147.19
Odaş Elektrik	7.94	821,745,206	7.92	7.70	8.24	-2.22	-29.42	7.80	10.75	17.68	28.87	70.58	-164.86
Otokar	997.70	145,566,602	994.53	968.00	1016.50	-1.24	-3.88	960.00	1000.00	37.90	53.32	96.12	29.60
Oyak Çimento	23.02	242,831,915	22.91	22.26	23.38	-1.62	9.51	20.00	23.25	40.55	57.74	109.51	37.09
Pasifik GYO	8.34	70,200,375	8.33	8.21	8.53	-2.80	-6.71	8.30	8.70	72.89	46.43	93.29	-10.52
Pegasus	543.60	2,303,754,460	537.97	528.00	548.70	-1.02	13.25	520.00	560.00	81.83	66.63	113.25	89.06
Petkim	16.73	2,437,607,923	16.69	16.26	17.06	-2.11	-16.18	15.00	16.75	20.27	39.79	83.82	-137.39
Sabancı Holding	39.90	2,385,002,455	39.37	38.48	40.22	-0.35	-11.49	39.00	40.00	23.02	43.00	88.51	-84.20
Sasa Polyester	108.00	455,860,564	105.21	100.10	109.30	5.88	-1.82	107.50	115.00	22.94	47.22	98.18	-57.44
Selçuk Ecza Deposu	39.94	121,544,226	39.88	39.26	40.50	-0.50	-1.38	25.00	40.00	78.61	63.39	98.62	94.18
Sinpaş GMYO	3.11	112,457,513	3.14	3.08	3.19	-2.51	-11.40	3.10	3.25	13.73	39.03	88.60	-90.27
Smart Güneş Enerjisi Teknolojileri	75.00	82,838,381	75.22	73.65	77.60	-3.91	-14.04	75.00	76.00	17.15	40.71	85.96	-61.77
Şekerbank	2.65	409,805,445	2.64	2.59	2.70	-1.49	-13.40	2.65	2.75	14.81	41.89	86.60	-88.12
Şişe Cam	41.84	4,284,291,944	41.16	40.24	42.26	1.16	-2.52	41.50	42.00	35.40	50.14	97.48	-19.18
Şok Marketler Ticaret	28.42	361,249,542	28.26	27.34	29.30	-4.05	1.65	25.00	28.50	43.28	53.33	101.65	21.58
T. Halk Bankası	10.84	847,340,542	10.88	10.54	11.32	-4.24	-18.43	10.25	11.00	12.12	41.44	81.57	-80.04
T.S.K.B.	4.23	592,981,152	4.20	4.07	4.33	-1.86	-3.20	4.20	4.30	14.91	48.26	96.80	-10.88
TAV Havalimanları	85.70	531,108,214	84.36	82.00	86.75	-0.92	-8.34	85.00	86.00	44.96	45.95	91.66	-20.07
Tekfen Holding	42.16	1,120,370,545	42.60	40.86	44.58	-6.68	-14.41	33.00	44.00	34.50	42.34		

Borsadaki düşüş yerini yükselişe bırakacak mı?

Borsa İstanbul ocakta yatırımcısını hayal kırıklığına uğrattı. Yılbaşından bu yana BIST 100 yüzde 5.77 gerilerken endekste 70 hissede daha yüksek kayıplar yaşandı. Seçim sürecine yaklaşılrken kritik seviyeler nerede? Borsada yükseliş trendi sona mı erdi?

PARANIN ROTASI

Ufuk KORCAN

ufuk.korcan@dunya.com

Yeni yılın ilk ayı borsa yatırımcısı için pek de beklemedikleri gibi geçti. 2022 yılında yüzde 200'e yakın değer kazanan BIST 100 Endeksi, ocak ayının ilk gününden bu yana yüzde 5.77 geriledi. Bu süreçte satış dalgalarının boyu da oldukça yüksek oldu. 3 Ocak'ta 5704 puanla tarihi zirvesini gören BIST 100 Endeksi, tarihler 12 Ocak'ı gösterdiğinde 4601 puana kadar geriledi. Yani 7 işlem gününde endekste yüzde 20'ye yakın bir erime yaşandı. Endekste bu tarihi düşüş çok sayıda hisseye daha büyük kayıp olarak yansdı. 12 Ocak'taki dip seviyeden başlayan tepki alımları 5569 puana kadar sürdü. Ancak bu yükselişin devamını getiremedi ve yeniden satışlar hızlandı. Son 5 işlem gününü 'kırmızı' kapatan endeks geride bıraktığımız haftayı 5191 puanından tamamladı.

Birçok hissede kayıplar yüksek

Ocak ayında BIST 100 Endeksi'nde yer alan hisselerin 11'i yatırımcısına getiri sunarken 19 hissede kayıp endeksin altına kaldı. Geriye kalan 70 hisse ise yatırımcısına endeksin üzerinde kayıp yaşattı.

38 hissede son 1 aylık kayıp yüzde 15'in üzerinde gerçekleşti. Peki seçimin yapılacağı ve genel beklentinin olumlu olduğu borsada bu düşüşün nedenleri neydi? Aslında yaşanan gelişmelere bakıldığında borsadaki yükseliş trendinin devamını engelleyen somut bir gelişme yok.

Nedenler daha çok borsanın kendi iç dinamikleriyle açıklanabilir. Öncelikle geçen yıl yaşanan hızlı çıkışın ardından yükselişin hız kesmesi normal. Bundageçen yıl üç haneli rakamlara yaklaşan enflasyonda baz etkisiyle de olsa yönün aşağıya dönmeye etkilili. Yine yükseliştan faydalanmak isteyenlerin artan kredili işlemlerinin yüksek boyutlara ulaşması, geri çekilmelerde kredilerin kapatılma çabası nedeniyle düşüşleri derinleştiriyor.

VIOP'un etkisi artıyor

Döviz ve sabit getirili enstrümanlara oluşan enflasyonun altındaki getiriler nedeniyle borsaya yönelen yeni yatırımcıların, düşüşlerde paniğe kapıl-

BIST 100 Endeksi'nde bu seviyelere dikkat!

Gelirim BIST 100 Endeksi'nde teknik görünüme...

Endeks haftalık bazdaki grafikte yukarı hareketlerde zorlanmasına karşın hala 18 Temmuz 2022 haftasında başlattığı yükseliş trendi üzerindeki seyrini devam ettiriyor. Bu hafta için bu trendin destek noktası 5 bin 23 puan seviyesine denk geliyor.

Bu nokta aynı zamanda 4 bin 984 puan seviyesinde bulunan yatay destek seviyesine yakın olması açısından önemli. Bu destek noktasının altına inilmesi ise endekste emniyet supabı görevi görecek 4 bin 761 puan desteğinin test edilme riskini artırabilir. Önümüzdeki hafta bu destek noktaları takip edilecek. Bu seviyelerin üzerinde kaldığı sürece endekste inişli çıkışlı bir fiyat seyrinde olsa bu için trendin yukarı olduğu söylenebilir.

Özellikle 4 bin 761 puan desteğinin altına inilmesi durumunda ise endekste olumlu teknik görünümün bozulma riskini unutmamak gerekiyor. Olası yukarı hareketlerde bu hafta için 5 bin 580 puan seviyesi yatay direnç noktası konumunda. Bu noktanın üzerinde ise trend desteği olması açısından 6 bin 284 puan seviyesine dikkat etmekte fayda var.

maları da borsada düşüşün derinleşmesine neden olan bir diğer neden.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda (VIOP) kaldıraçlı işlemlerde artan hacimler de yine spot piyasaya üzerinde geçmişe göre daha etkili oluyor. Her ne olursa olsun bu bahsettiğimiz gerekçeler hep kısa vadeli hareketlerle ilgili.

Yatırımcıların bu tür hareketlerden etkilenmemeleri hisse senedi yatırımlarına uzun vadeli bakmaları hem bakiyelerini hem de psikolojileri koruyacaktır. Çünkü borsanın geçmiş yıllardaki performanslarına baktığımızda 5 yıl vadede anaparasını kaybeden yatırımcı yok.

BU YILIN EN ÇOK KAZANDIRAN HİSSELERİ

Hisse	Değişim (%)
Armada Bil.	64,8
Gimat	62,22
Rodrigo	59,43
Beyaz Filo	40,64
Viking Kağıt	36,17
Bosch Fren	31,3
Beşiktaş	29,97
EYG GYO	29,69
Konfrut Gıda	27,7
Investco	26,74
Egeplast	26,46
İhlas Haber	26,2
Prizma Mat.	25,39
İmas Makine	23,75
Servet GYO	23,16

BU YILIN EN ÇOK KAYBETTİREN HİSSELERİ

Hisse	Değişim (%)
Ayes Çelik	-64,17
Martı Otel	-49,19
Umpaş Holding	-44,59
Ulusal Faktoring	-39,73
Katmerciler	-36,52
Creditwest	-35,04
Arsan Tekstil	-33,43
Kron Telekom	-32,52
Suwen	-32,07
Kütahya Şeker	-31,59
Polisan	-31,36
Karel	-30,68
Şeker GYO	-30,03
Söktaş	-29,86
Odaş	-29,4

Hisse seçiminin önemi arttı

Endekste testere trendinin yaşandığı son günlerde hisse seçiminin ne kadar önemli olduğu bir kez daha anlaşıldı. Endeksin düşüşüne rağmen yatırımcısına getiri sunan ya da daha az kaybettiren hisseler var. 2022 son çeyrek bilançolarının açıklanmaya başlamasıyla borsada hisse bazlı hareketlilik öne çıkacaktır. Yine seçim tarihinin 14 Mayıs olarak açıklanmasıyla bu tarihe kadar olan süreçte seçim sonuçlarına yönelik pozisyonlar endekste dalgalanmalara neden olabilir.

En çok işlem gören hisseler

27.01.2023	Hisse Kodu	Son Kapanış	Haftalık Değişim (%)	Hacim TL
TÜRK HAVA YOLLARI	THYAO	149.80	-3.10	11.665.715,0
KOZA ALTIN	KOZAL	555.60	-5.51	6.548.724,1
ASELSAN	ASELS	61.55	-0.24	5.566.74,6
TÜPRAŞ	TUPRS	634.70	8.66	5.415.208,7
AKBANK	AKBNK	16.65	-5.34	5.245.193,7

BIST endekslerinin performansı

27.01.2023	Kapanış	Haftalık Değişim (%)	YBB Değişim (%)
BIST 100	5 191.83	-5.44	-5.76
BIST 50	4 655.54	-5.18	-4.22
BIST 30	5 755.15	-4.80	-3.19
BIST Sınai	8 495.78	-4.99	-4.59
BIST Mali	4 731.34	-7.55	-12.20
BIST Banka	4 182.99	-11.01	-16.80
BIST Teknoloji	5 909.61	-4.23	-7.11
VIOP 30 Yakın Vade	5 872.25	-4.67	-1.48

Venezuela'ya hizmet ihracatı artacak

Türk Hava Yolları (THY) İcra Komitesi ve Yönetim Kurulu Başkanı ve Hizmet İhracatçıları Birliği (HİB) Başkanı Prof. Dr. Ahmet Bolat, Venezuela'ya hizmet ihracatını artırmak amacıyla THY olarak bu ülkeye 7 direkt uçuş ve Havana aktarmalı 3 sefer ile toplamda haftada 10 sefer gerçekleştirmek için çalışmalarını sürdürdüklerini bildirdi.

THY Basın Müşavirliğinden yapılan açıklamaya göre, HİB Başkanı Prof. Dr. Bolat, Ticaret

Bakanı Mehmet Muş öncülüğünde, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) organizasyonundaki her yetle Venezuela'ya gerçekleştirdiği ziyarette iki ülke arasındaki ticari ilişkilere katkı sağlayacak temaslarda bulundu. Açıklamada görüşlerine yer verilen Prof. Dr. Ahmet Bolat, HİB olarak 3 bin 700 şirketle Venezuela ekonomisinde yer almak için temaslarda bulunduklarını belirtti.

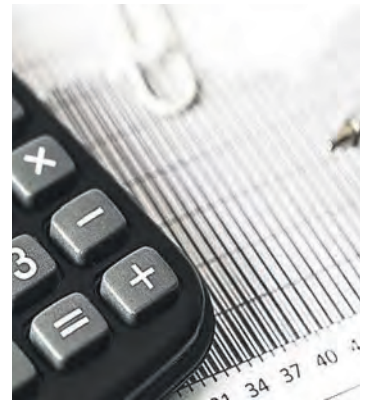
Bolat, HİB olarak eğitim hizmetleri, yolcu ve yük taşımacı-

lığı, lojistik hizmetler, turizm, müteahhitlik ve teknik müşavirlik, bakım onarım hizmetleri sektörlerinin önde gelen temsilcilerinin katılımıyla heyette güçlü şekilde yer aldıklarını aktararak, "Venezuela ekonomisine HİB'e üye 3 bin 700 şirketimizle katkı sağlamak üzere görüşmelerde bulunduk. İki ülke arasındaki ilişkilerin ticari olarak da daha iyi seviyelere çıkmasını sağlayacak bu organizasyonun mal ve hizmet sektörleri için

hayırlı olmasını dilerim." açıklamasında bulundu.

THY seferleri artırıyor

Ticaret hacminin genişlemesi amacıyla Venezuela'ya yapılan uçuş sayılarını artırmak için çalışmalarına başladıklarını belirten Bolat, "THY olarak Venezuela'ya 7 direkt uçuş ve Havana aktarmalı 3 sefer ile toplamda haftada 10 sefere çıkarmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz." ifadesini kullandı.

Hazine, Katılım Finans Kefalet AŞ'ye yüzde 4 ortak olacak

Hazine ve Maliye Bakanlığı kurulacak Katılım Finans Kefalet AŞ'ye yüzde 4 hisseyle iştirak edecek ve 24 milyon lira kuruluş sermayesi aktaracak. Hazinesinin Katılım Finans Kefalet AŞ'ye İştirak Etmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, Hazinesinin kurulacak Katılım Finans Kefalet AŞ'ye yüzde 4 hisseyle iştirak etmesine ve 24 milyon lira kuruluş sermayesi aktarmasına karar verildi.

Kuruluş sermayesi kapsamında söz konusu şirkete yapılacak aktarımlar Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanacak. Hazineye ait olan hisselerden kaynaklanan paydaşlık haklarını kullanmaya, yeni paylar devralmaya veya payları devretmeye Bakanlık yetkili olacak.

Ödeme şirketlerinin yükümlülükleri artırıldı

Merkez Bankası'nın Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları hakkındaki yönetmeliği Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Asgari özkaynak tutarı fatura kuruluşları için 7 milyon TL'ye, elektronik para kuruluşları için 41 milyon TL'ye yükseltildi Resmi Gazete'de yayımlanan yeni yönetmeliğe göre asgari özkaynak tutarı fatura kuruluşları için asgari özkaynak tutarı 5,5 milyon TL'den 7 milyon TL'ye, ödeme kuruluşları için 9 milyon TL'den 15 milyon TL'ye, elektronik para kuruluşları için 25 milyon TL'den 41 milyon TL'ye yükseltildi. Yeni düzenleme 30.06.2023 tarihinde yürürlüğe girecek.

Şirket kârlılıkları düşecek borsada seçici olma dönemi

Geçtiğimiz yıl yüksek enflasyondan korunmak isteyen yatırımcıların tek adresi olarak ön plana çıkan Borsa İstanbul'un 2023 performansı nasıl olacak? Aracı kurumlar 2023 strateji raporlarında yatırımcıları hisse seçerken temkinli olmaları konusunda uyarıyor.

2023'te piyasaları etkileyecek en önemli unsur olarak Cumhurbaşkanlığı seçimleri ön plana çıkıyor. Enflasyonda düşüşün devam etmesini bekleyen aracı kurumlar, mevduat faizlerinde yaşanan artışın borsaya olan ilgiyi düşürebileceği konusunda uyarıyor. Kurumlar ayrıca Fed ve ECB'nin para politikalarının da yurt içi piyasaların gidişatında önemli bir etki yapabileceğini söylüyor.

Türkiye'de getiri arayışı, şirketlerin 2022 dönem bilançolarının ekonomideki büyüme ve yüksek enflasyon nedeniyle iyi performans göstermeleri yatırımcıları borsaya çeken önemli etkenler oldu. Geçtiğimiz yıl borsaya yeni gelen 1,4 milyon yeni yatırımcıyla 4 milyonu geçen toplam yatırımcı sayısı tarihin en yüksek seviyesine çıktı. Dolayısıyla yatırımcılar için bu yıl borsada doğru sektörde, doğru hisseye yatırım yapmak her zamankinden daha önemli hale gelecek.

Borsanın yeni rakipleri KKM, mevduat ve dolar

Aracı kurumlar bu yıl yatırımcılara borsada daha seçici hareket etmeyi tavsiye ederken döviz için yapılan tahminler OVP ile uyumlu. Bugünkü kura göre dolar/TL'de yüzde 30'a yakın

bir yükseliş işaret ediliyor. Faiz yatırımcısı ise TL mevduat ve KMM'de bankaların rekabet gücünden faydalanacak gibi duruyor. Bugünden tahmin yapmak zor olsa da Borsa İstanbul, 2023 yılında yatırım araçları arasında açık ara tek şampiyon olmayacak gibi duruyor. Dolayısıyla borsanın bu yıl alternatif piyasalarda rakipleri çoğalıyor.

Endeks, cuma akşam saatlerinde 5.200 puan seviyelerinde hareket ederken aracı kurum raporlarında yıl sonu endeks beklentisi 6.000 puan ile 7.100 puan arasında değişiyor. Bu da yüzde 18 ile yüzde 45'lik bir prime işaret ediyor.

Yeni yıla yüksek volatil bir ortamda başlayan Borsa İstanbul geçtiğimiz hafta da yatırımcısını üzdü. Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetleri sert hareketlerin yaşandığı haftada ortalama yüzde 5,44 değer kaybetti.

Küresel ekonomiye bakış kasvetli değil

2022 yılında dünya ekonomisinde hakim olan konular, ekonomik yavaşlama, yüksek enflasyon ve bununla birlikte yükselen faizler olarak sıralanabilir. Ukrayna savaşı bu havanın etkileyicisi olarak kayda geçti.

Küresel makroekonomik görünüm 2022 yılında olduğu gibi kasvetli görünmüyor. Çin ekonomisinin Covid-19 salgını geride bırakıp yeniden açılması, küresel büyüme ve emtia fiyatlarını artırıcı bir rol oynayabilir. ABD enflasyonu düşerken Fed'in şahin adımları gelişmekte olan ülkeler üzerindeki baskıyı azaltmada etkili oldu. Ayrıca Avrupa'daki sıcak geçen kış ay-

ları enerji krizi riskini azaltırken bu durum Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerine de destek oluyor.

Gelişmiş ülke merkez bankaları faiz oranlarında indirimeye gitmeye şimdilik hazır görünmüyor ve bir süre daha bilanço küçültmeye devam etmeleri bekleniyor. Bu durum, 2023 yılı boyunca ekonomik faaliyeti zorlamaya devam edecek gibi duruyor.

Seçim sonrası Ortodoks politikalara dönüş

2022 yılında yaşanan yüksek enflasyon dönemi ve hükümetin ekonomide Ortodoks politikaların terk edildiği mesajlarının ardından düşük faiz, yüksek enflasyon ve reel sektörün düşük faizli kredilerle desteklenmesiyle elde edilen yüksek büyüme ortamının 2023 yılında devam etmesi zor görünüyor. Aracı kurumların ortak beklentisi seçimlerden sonra Ortodoks politikalara dönüşmesini yönünde. Bu durumun hem enflasyonu hem Türk Lirası'nı hem de büyüme rakamlarına nasıl etki edeceği merak ediliyor.

Tüm bu politikaların sonucu olarak Türk şirketlerinin 2022'de elde ettikleri karları bu yıl elde etmeleri zor görünüyor. Bu durumda hisse senedi seçimleri daha önemli hale geliyor.

2023 yılında ihracat ve büyümede yaşanacak düşüşlerin şirketlerin kârlılıklarını negatif yönde etkileyeceğini söyleyen aracı kurumlar, havacılık, turizm, telekom, perakende, gıda, enerji, gayrimenkul, otomotiv ve bankacılık sektörlerinin ön plana çıkmasını bekliyor.

2023'TE ÖNE ÇIKMASI BEKLENEN SEKTÖRLER

Aracı kurumların 2023 öngörülerini

● GEDİK YATIRIM BORSADA %18 YÜKSELİŞ BEKLİYOR

Ekonomi 2022'de beklentilerin üzerinde güçlü bir performans sergiledi. Bir önceki yıldan devralınan ivme, enflasyon etkisiyle talebin öne çekilmesi ve dirençli tüketim, özellikle yılın ilk yarısındaki güçlü ihracat büyüme ivmesine katkı sağladı. GSYH büyümesinin 2022'deki 5,0 seviyesinden 2023'te %2,0-2,5 seviyelerine gerileyebileceğini düşünüyoruz. Kredi faizlerindeki gerilemeye karşın, kredi büyümesinde çok kayda değer bir ivmelenme olmaması TL'de son dönemdeki stabilizasyona yardımcı oluyor. Kısa vadede TL'deki stabilizasyonun korunmasını beklemekte beraber, hızlı mali ve parasal genişlemeye bağlı olarak, ilerleyen dönemde değer kaybı baskısının güçlenebileceğini düşünüyoruz. Dolar/TL kurunu 2023 sonu için 24,50, yıllık ortalama olarak da 22,70 olarak öngörüyoruz. Kısa vadede TL'deki stabilizasyon korunsun da, orta vadede değer kaybı baskısının sürmesini bekliyoruz. BIST-100 Endeksi hedefimizi %18'lik yükselme potansiyeliyle 6000 puan olarak belirledik.

● DENİZ YATIRIM YENİ NORMAL YÜKSEK ENFLASYON-YÜKSEK FAİZ-DÜŞÜK BÜYÜME Mİ?

2023 yılında 2022'den daha zayıf büyüme bekliyoruz. Seçimlerin takibi, farklı politikaların gündeme gelme olasılığı tartışmalarını ön plana çıkarıyor. Enflasyonda Aralık ayı ile birlikte baz etkisinin devreye girmiş olmasına rağmen yüksek çift haneli seyir birkaç yıl daha devam edebilir. CDS'in uzun vadeli ortalamalarından uzak seyri devam ediyor. Borsanın negatif reel getiri ortamında alternatif yatırım araçları listesinin ilk sırasında kalmaya yüksek volatilité riski ile bir süre daha devam etmesi bekleniyor. BIST 100 endeksi için 12 ay

hedef fiyat seviyemiz %42 yükselişle 7100 seviyesini işaret ediyor. 2023'te GSYH'nin %2,5-3,0 aralığında oluşmasını, TÜFE'nin yüksek baz etkisi ile birlikte yılın ilk yarısında hızlı düşüş göstermesini ve %35-40 aralığında kapanış yapmasını, cari işlemler hesabının ise 40 milyar dolar düzeylerinde gerçekleşmesini bekliyoruz.

● YAPI KREDİ YATIRIM 2022'DEKİ AYRIŞMAYI 2023'TE TEKRARLAMAK ZOR OLACAK

Cumhurbaşkanlığı seçimleri, öncesi ve sonrasıyla piyasanın yön arayışında ana belirleyici olacak. 2022'nin ilk yarısında güçlü olan büyüme, ikinci yarısında kredi büyümesindeki yavaşlama ve zayıflayan dış talep nedeniyle yavaşlamaya başladı. Seçimlerden sonra faiz oranlarının normalleşmesi beklentimiz göz önüne alındığında, yıllık GSYH büyümesinin 2022'deki tahmini %5'ten 2023'te %3,9'a gerilemesini bekliyoruz. Enflasyon da beklentimiz 2022'ye göre daha düşük olmasa ancak %40 gibi yüksek seviyelerde kalması yönünde. Önümüzdeki piyasa sürecinin piyasanın seçim anketlerine vereceği tepkilerden dolayı daha dalgalı olacağını düşünüyoruz. Seçim sonuçlarına göre Türk varlıkları için duruşumuzu tekrar gözden geçireceğiz. 2023 endeksinin neredeyse bir bütün olarak yükseldiği 2022 yılının aksine hisse bazlı değerlendirmelerin ve fırsatların çok daha önem arz edeceği bir yıl olacak.

● ICBC YATIRIM BORSADA ALÇAKTAKİ MEYVELER TOPLANDI

2023'ün kilit konularının durgunluk ve kurumsal karlar olması beklenirken, jeopolitik risklerin de süreceği düşünülmektedir. Önemli merkez bankaları faiz oranlarında zirveye ulaştırken, Türkiye faiz indirimleriyle farklı bir politika uyguladı ve enflasyon yakın geçmişin en yüksek seviyelerine ulaştı. Büyü-

me hedefleyen politika seti seçimlere kadar devam edecek gibi görünüyor. Yılın ikinci yarısına ilişkin görünüm, olası senaryolara göre değişkenlik gösteriyor. BIST100 için 12 aylık hedef değerimiz 7.000 ve bu da mevcut seviyeden %35 yukarı yön potansiyeline işaret ediyor. Hisse senetleri, yerli bireysel yatırımcılar için bir enflasyon koruması görevi gördü ve geniş çaplı yeni yatırımcı artışı sağladı. BIST100, gelişmekte olan benzerlerine göre önemli bir diskontoya işlem görmeye devam ediyor. Bununla birlikte, BIST100 dolar bazında 10 yıllık ortalamasının %11 üzerinde ve 10 yıllık maksimum seviyesinin %46 altında.

● ŞEKER YATIRIM GETİRİ ARAYIŞLARI PIYASALARA YÖN VERMEYE DEVAM EDECEK

Türkiye 2023 seçim yılına, ekonomi yönetiminin düşük faiz, korunaklı kur, büyüme destekleyen politikaları ve yurt dışı enerji fiyatlarındaki artışın bir etkisiyle yüksek seyrederken enflasyon ile giriyor. Global enflasyonist baskıların 2023 yılının ikinci yarısında yavaşlamasını bekliyoruz. Buna paralel olarak yurtiçinde de kurlardaki dengeli seyrin korunması durumunda, özellikle yılın ikinci yarısında devreye girmesini beklediğimiz sıkılaştırıcı politikaların da etkisiyle enflasyon beklentilerinin iyileşmesini ve buna bağlı olarak da negatif reel getirilerin azalmasını bekliyoruz. Avrupa ekonomisinde resesyon endişelerinin artması ve TL'nin diğer paralar karşısında değer kaybının yavaşlaması nedeniyle ihracat sektörlerinin zorlanmasını bekliyoruz. Bununla beraber, ekonomi yönetiminin ihracatı destekleyici politikalarına devam etmesinin yanında krediye ulaşmada yaşanacak iyileşme ihracatçı sektörleri destekleyecektir. Seçim döneminde piyasadaki volatilitenin yüksek olabileceği beklentisiyle yatırımcılara seçici olmayı öneriyoruz.

TİM BAŞKANI MUSTAFA GÜLTEPE: Türkiye'yi ihracatta ilk 10 ülkeden biri haline getireceğiz

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe, yeni dönemde Türkiye'yi ihracatta ilk 10 ülkeden biri yapma vizyonu ile çalıştıklarını söyledi. TİM Başkanı, "Kısa vadede birliklerimizin birbiriyle iletişimlerini artırarak en iyi uygulamaların yaygınlaştırılmasını sağlayacağız" dedi.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe, 2022 yılını değerlendirdi ve 2023 için ihracatçıların yol haritasını anlattı. TİM Başkanı 2022 değerlendirmesini şöyle yaptı:

Tüm olumsuzluklara rağmen yüzde 12,9 artış

"Türkiye pandemi sürecinde tedarik zincirinin kırılmasının ve yüksek navlun maliyetlerinin etkisiyle 2021'de yoğun bir siparişle karşı karşıya kaldı. Siparişlerdeki bu artış ihracatımıza da olumlu yansıdı ve 2021'i 225 milyar dolar gibi bir rekor ihracatla kapattık. 2022'ye ihracattaki bu ivme ile başladık ve yıl sonu için 250 milyar dolarlık bir hedef belirledik. İhracatçılarımız özellikle yılın ilk yarısında çok başarılı bir performans gösterdi. Paritenin olumsuz etkisine rağmen ihracatımızı çift haneli oranlarda büyütmeyi başardık. Ancak yılın ikinci yarısı ile birlikte Avrupa'daki enerji krizi ve resesyon beklentisi nedeniyle bazı sektörlerin siparişlerinde düşüş başladı. Hazır giyim ve tekstil gibi sektörlerde fiyat tutturma konusunda yaşanan sıkıntıların etkisiyle pandemi döneminde gelen siparişlerin bir kısmı Hindistan, Pakistan ve Bangladeş gibi ülkelere kaydı. Tüm olumsuzluklara rağmen 2022 yılında ihracatımızı yüzde 12,9 artışla 254 milyar

doların üzerine çıkardık. Parite 2021 ortalamalarında seyreteydi ve ikinci yarıdaki sipariş kayıpları olmasaydı bu yıl 270 milyar dolara ulaşabilirdik.

En büyük katkıyı ihracatçı ailesi verdi

2022'de Türkiye ekonomisinin büyümesine de en büyük katkıyı ihracat ailemiz verdi. Net ihracat büyümeye birinci çeyrekte 3,0 ikinci çeyrekte 2,7 üçüncü çeyrekte 0,7 puan katkı sağladı. Yılın ilk yarısında gerçekleşen yüzde 7,6 oranındaki büyümenin neredeyse yarısı ihracattan geldi."

Bilindiği gibi küresel ekonomi ve ticaret büyük bir değişim ve dönüşüm sürecinin içinde bulunuyor. Sürdürülebilirlik ve dijitalleşme dönüşümün temel dina-

miklerini oluşturuyor. TİM olarak sektörlerle rehber olması için Haziran 2021'de sürdürülebilirlik eylem planımızı hazırladık. Eylül 2022'de de küresel pazarlardaki gelişmeler ışığında misyonumuzu ve vizyonumuzu güncelledik.

Dijital altyapı güçlendirilecek

Yeni dönemde Türkiye'yi ihracatta ilk 10 ülkeden biri yapma vizyonu ile çalışıyoruz. Bu vizyon doğrultusunda kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerimizi belirledik. Kısa vadede öncelikle iletişim stratejisi ve aksiyon planlarımızı hazırlayacağız. Birliklerimizin birbiriyle iletişimlerini artırarak en iyi uygulamaların yaygınlaştırılmasını sağlayacağız.

Hedefler doğrultusunda iht-

yaç analizi yapacağız.

Orta vadede TİM ve ihracatçı birliklerimizin dijital ve teknolojik altyapılarını güçlendireceğiz. Hedef ülkeleri netleştirerek, ticaret ataşelikleri ile daha etkili iletişim kurup, lobi faaliyetlerimizi artıracacağız. BM Sürdürülebilir Kalkınma hedeflerine uyumun takipçisi olacağız. TİM Dijital Akademi'yi kuracağız. Türkiye'nin ihracat ortalaması kilometresini ve ürün sayısını artıracaktır.

Uluslararası muadil kuruluşlarla iş birliğini güçlendireceğiz. Birliklerimizin yeni ürün/fikir/marka çalışmalarını yürütebileceği alt yapıyı oluşturup yeşil dönüşümle ilgili çalışmalara rehberlik edeceğiz. Yurt genelinde ihracat iritibat bürolarının yapılarını gözden geçireceğiz. Yurt dışı lojistik destekleri sistemi kurulmasını sağlayacağız. Yüksek katma değerli ürün ve sektörlerin ağırlığını artırmak adına yol haritasını netleştirerek mevzuatla desteklenmesine çalışacağız.

Yeni fırsatlar değerlendirilecek

Uzun vadede ise küresel tedarik zincirinde oluşabilecek yeni fırsatların değerlendirilmesine, Türkiye Pazar Yeri Platformu'nun kurulmasına, ilk 10 ihracatçı ülke vizyonu için gerekli altyapı ile finansal mimarinin ve lojistik sistemin geliştirilmesine ve Türkiye 2053 İhracat Stratejisi'nin belirlenmesine katkı sağlayacağız."

184 fuara katılım, 72 ticaret heyeti, 38 alım heyeti

TİM Başkanı Mustafa Gültepe, "İhracat tarihimize altın harflerle yazılacak 2022'de bu başarıyı ortaya koymak için bütün dünyayı adım adım dolaştık" dedi. TİM Başkanı Gültepe Türkiye'nin ürün çeşitliliğini, üretimde marka ülke kimliğimizi tanıtmak için 2022 yılında yaptıkları çalışmalardan bazılarını şöyle ortaya koydu:

- TİM ve İhracatçı Birlikleri olarak 43 ülkede 72 ticaret heyeti düzenledik.
- 100'ün üzerinde ülkeden katılımcı 38 alım heyeti'nde ülkemizde ağırladık.
- Ticaret ve alım heyetlerinde toplam 26 bin ikili iş görüşmesi

- organize ettik.
- Farklı sektörlerde gerek ülkemizde organize ettiğimiz, gerekse yurtdışında katıldığımız toplam fuar sayısını 184'e çıkardık.
- 12 bin Türk firmasının bu fuarlarda ürünlerini sergilemesini sağladık.
- 12 ülkeye yönelik 15 uluslararası iş geliştirme projesi yürüttük.
- Bu projelerde bin 700 ikili iş görüşmesi gerçekleştirdik.
- Birim ihracat değerimizi ortalama 1,44 dolara çıkardık.
- Sanayicilerimizin pek çok önemli sorununu çözümü kavuşturduk.

Pazar çeşitliliğimizi artırıp uzak ülkelere odaklanacağız

TİM Başkanı Mustafa Gültepe 2023 hedeflerini ise şöyle anlattı: "Hedeflerimize ulaşabilmemiz için ihracatımızı her yıl en az yüzde 10 artırmamız gerekiyor. 2023'e de bu hedefle başlıyoruz. Ancak ana pazarımız Avrupa başta olmak üzere küresel ticaretteki belirsizlikler nedeniyle özellikle 2023'ün ilk çeyreği için net bir tablo çizmek kolay değil. Dolayısıyla bu yıl göstereceğimiz performansta küresel pazarlardaki yavaşlamanın boyutu belirleyici olacak. Dönemsel gelişmelerin ihracatımıza etkisini azaltmak için pazar çeşitliliğimizi artırmaya çalışıyoruz. Ticaret Bakanlığımızın 'Uzak Ülkeler Stratejisi'ni etkin bir şekilde uyguluyoruz.

Uzak ülkeler stratejisi

'Uzak Ülkeler Stratejisi'nin açıklanmasının hemen ardından geçen yıl Güney Kore, Hindistan, Endonezya ve Filipinler'e tüm sektörlerimizi kapsayan ticaret heyetleri düzenledik. İhracatçılarımızı bu yıl da ticaret heyetleri ile uzak pazarlarla buluşturmaya devam edeceğiz. 2023 ihracatçılarımızı için

bir anlamda küresel atak yılı olacak. Yılın ilk çeyreğinde 19 uzak ülke için 17 ticaret heyeti planladık. Ocak ayında Venezuela ve Pakistan'a ticaret heyetleri gerçekleştirdik. Yeni iş birliklerinin temellerinin atılacağı ticaret heyetlerimizle halen 3 bin 65 kilometre olan ihracat menzilimizi 4 bin 744 kilometrelik dünya ortalamasının üzerine taşıyacağız. Geleneksel pazarlarımızın dışında kalan uzak coğrafyalarda Türkiye'nin üretim gücünün ve Made in Türkiye algısının güçlenmesi için tanıtım çalışmalarına da hız vereceğiz. Güney Amerika ülkelerinde Türk dizileri büyük ilgi görüyor. Bu coğrafyadaki tanıtım çalışmalarında dizilerin etki gücünden de yararlanmayı planlıyoruz.

Uzak Ülkeler Stratejisi'nde yer alan 18 ülkeye 2022'de yaklaşık 30 milyar dolar civarında ihracatımız bulunuyor. Mevcut hacmi 4 katına çıkarabilmek için Ticaret Bakanlığımız başta olmak üzere birliklerimizle ve ihracatçılarımızla iş birliği halinde tüm imkânları kullanacağız."

2023'te 250 fuar, 100 ticaret heyeti, 45 alım heyeti planlanıyor

2023 için planlaması yapılan çalışmalardan bir kısmı şöyle:

- Her ay bir yakın bir uzak ülkeye ticaret heyeti düzenleyeceğiz.
- 60 ülkede 100 Ticaret Heyeti, 120 ülkeden 45 Alım Heyeti gerçekleştireceğiz.

- 55 ülkede toplam 250 fuara katılacağız.
- Ur-Ge projelerimizi 32'ye yükselteceğiz.
- 103 bini aşan ihracatçımızla, dış ticaret fazlası veren Türkiye idealini gerçekleştirmek için çalışacağız.

İhracatçımızın uygun koşullarda finansmana erişimi büyük önem taşıyor

"Türkiye insan gücü ve kaynaklarıyla büyük bir potansiyele sahip" diyen TİM Başkanı şöyle devam etti: "Bu potansiyeli harekete geçirebilmemiz ve ihracattaki büyük hedeflerimize ulaşabilmemiz için donanımlı iş gücünü artırmak, teknolojik alt yapıyı yenilemek ve kapasite-

mizi artırmak durumundayız. Dolayısıyla uygun koşullarda ve yeterli finansmana ulaşabilmeliyiz. Ekonomimizin lokomotifine haline gelen ihracatın hız kesmemesi ve geleceğe en iyi şekilde hazırlanabilmemiz için özellikle bu dönemde finansmana erişim hayati önem taşıyor."

Demirkent
ÖDÜLLERİ

sahiplerini bekliyor

Demirkent Eğitim ve Araştırma Vakfı tarafından düzenlenen Demirkent Ödülleri 02 Mart 2023 tarihinde sahiplerini bulacak.

“İletişim”, “Tarih” ve “Sosyal Farkındalık Oluşturulmasına Katkı” olmak üzere üç ana dalda verilecek ödüller için 27 Ocak 2023 - 10 Şubat 2023 tarihleri arasında başvurular alınacaktır.

İLETİŞİM ÖDÜLLERİ:

- Yazılı Medya
- Görsel Medya
 - a- Güncel Programlar
 - b- Belgeseller
 - c- Haberler
 - d- Yarışma Programları
- İşitsel Medya
- Dijital Medya (Sosyal Ağ)

TARİH ÖDÜLLERİ:

- 2020-2022 yılları arasında bilimsel metotlara uygun olarak tamamlanmış yüksek lisans veya doktora tezleri ya da araştırma eserleri

SOSYAL FARKINDALIK OLUŞTURULMASINA KATKI ÖDÜLLERİ:

- Sosyal Farkındalık Oluşturulmasına Katkı Ödülü (Görsel medyada)
- Sosyal Farkındalık Oluşturulmasına Katkı Ödülü (Dijital medyada)
- Sosyal Farkındalık Oluşturulmasına Katkı Ödülü (Yazılı medyada)

Başvuruda bulunmak isteyen katılımcılar
<https://www.demirkentegitimvakfi.com/odulbasvuruformu/> ya da
“0 212 285 11 03” numaralı telefonda detaylı bilgi alabileceklerdir.
Basılı olarak başvuruda bulunmak isteyen katılımcılar projelerini;

DEMİRKENT EĞİTİM VE ARAŞTIRMA VAKFI
Demirkent Ödülleri Genel Sekreterliği
Maslak Mah. Eski Büyükdere Cd. No: 37 – 4
Sarıyer / İstanbul adresine gönderebileceklerdir.

Demirkent
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA VAKFI

Çalık ve Siemens, Katar'da akıllı şehir inşa edecek

Geleceğin şehirlerini yapmak için milyarlarca dolarlık bütçe ayıran ülkeler arasında yer alan Katar'da Türk şirketi Çalık Holding özel bir anlaşma imzaladı. Çalık, Siemens ile Katar'da birlikte proje geliştirecek.

20 Kasım'da başlayan 18 Aralık'ta sona eren FIFA Dünya Kupası, Katar'ın modern yüzünü tanıta-
cağı bir vitrin oldu. Yaklaşık 20 yıllık bir geçmiş olan dünyanın en modern kenti Lusail ile birlikte Akıllı Şehir Konsepti'nin de milyarlarca izleyiciye sunulduğu kupada, modern altyapı kadar teknolojik gelişmeler de geleceğin yaşam standartlarını gözler önüne serdi. Modern Katar'ın kurucusu Şeyh Jassim bin Mohammed Al Thani'nin doğduğu kasaba olan 38 kilometrekarelik alana kurulu Lusail'e 45 milyar dolarlık yatırımla Hollywood filmle-
rindeki gibi modern olan şehir, sadece mimari yapılarıyla değil ulaşım imkanlarıyla da dikkat çekti. Paris sokaklarını daha modern hale getiren bu sistemin altında ise dünyaca ünlü şirketlerin gerçekleştirdiği akıllı şehir çalışmaları var.

Altyapı ve enerji projeleriyle çalışacak

Bu bilgileri vermemin nedeni bir Türk şirketin akıllı şehir konseptine yönelik önemli bir anlaşmaya imza atması. Dünyanın en önemli şirketlerinden biri olan Siemens, Türk şirketi Çalık Grubu ile önemli bir ortaklık kararı aldı. Beyaz eşya-

Perde Arkası
Kerim
ÜLKER
kerim.ulker@dunya.com

dan ulaşım, enerjiden sağlığa, yazılım endüstrisinden su tedarikine, yapı otomasyon sistemlerinden telekomünikasyona kadar farklı sektörlerde faaliyet gösteren Siemens, bu alandaki deneyimini Ortadoğu'da Türk şirketi Çalık Grubu ile paylaşacak. Siemens, Çalık Grubu ile yaptığı anlaşma ile akıllı altyapı uygulamaları, akıllı şehirler ve enerji projelerine hizmet vermenin yanı sıra Katar'da Nesnelerin İnterneti (Internet of Things- IoT) gücünden yararlanarak ülkenin dijital ekonomisini ilerletmek için de birlikte çalışacak.

Anlaşmayı Alman ve Türk şirketleri yapsa da imzaları atan tarafların Türk olması dikkat çe-

kici. 175 yıllık geçmişli olan, 62 milyar euroluk ciro yapan, 300 binden fazla kişiye istihdam sağlayan Alman devi adına Siemens'in Katar CEO'su Hakan Özdemir ile birlikte anlaşmayı Çalık Grubu'nun 3'üncü jenerasyondan temsilcisi Mert Turgut Çalık imzaladı.

2025'e kadar 326 milyar dolar yatırılacak

Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Çalık'ın oğlu olan Mert Turgut Çalık, CLK Yönetim Kurulu Başkanı ve Çalık Pamuk Yönetim Kurulu Üyesi. Mert Çalık, grubun iştiraklerinden biri olan para transfer sistemi UPT'nin de Yönetim Kurulu Üyesi.

Malezya, bitki kaplı binaların yanı sıra, boş olan her araziye ağaçların ekildiği Forest City projesini 100 milyar dolara yapmayı planlıyor. Suudi Arabistan, 500 milyar dolarlık NEOM City projesini hayata geçirecek. Kenya'dan Hindistan'a ülkeler artık akıllı şehirler kurmak için projelerini açıklıyor. Sadece 2025 yılına kadar akıllı şehir altyapısına 326 milyar dolarlık yatırımın hayata geçeceği planlanıyor. Türk inşaat şirketleri artık sadece bina yapan, yol yapan değil, bu tür projeler üreten şirketler olmak adına dönüşüme giriyor. Çalık Grubu'nun attığı bu adım yeni konsept için önemli. Dijital müteahhitlik çağını yaşıyoruz çünkü.

138 binden fazla siber saldırı engellendi

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, 2022'de "yerli ve milli" uygulamalarla 138 bin 445 siber saldırıyı engellediklerini belirtti.

Karaismailoğlu, siber saldırılara ilişkin yaptığı yazılı açıklamada, 2013'te kurumsal Siber Olaylara Müdahale Ekibi'nin (SOME) kurulduğunu, SOME bünyesinde 2 bin 125 kişinin görev yaptığını bildirdi.

Bakan Karaismailoğlu, Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) ile SOME'ler arasında alarm, uyarı ve güvenlik bildirimlerini paylaşmak amacıyla SOME İletişim Platformu'nun (SİP) geliştirildiğini aktardı. Karaismailoğlu, artan kullanıcı sayısı ile kötü niyetli eylemler ve hacklemelerin çoğaldığını, dijital saldırıların, kurumsal, sistemli ve uluslar üstü düzeyde yapıldığını kaydetti.

6 yılda 664 binden fazla saldırı

Son 6 yıllık dönemde ise engellenen siber saldırı sayısının 664 bin 263'e ulaştığını ifade eden Karaismailoğlu, 2022 yılı içinde USOM çalışmaları kapsamında tespit edilen 72 bin 226 zararlı bağlantının engellendiğine dikkati çekti.

Karaismailoğlu, ayrıca geçen yıl içinde kurum ve kuruluşlara yönelik önlemler alınması için 14 bin 833 siber güvenlik bildiriminde bulunulduğunu belirterek, saldırıların, dağıtık servis dışı bırakma (DDoS), ortalama (Phishing) ve spam olarak ger-
çekleştiğini bildirdi.

FIFA'nın kulüpler kupası Saran'da

Daha önce NBA, LaLiga gibi dev spor organizasyonlarının yayın haklarını üstlenen Türk medya şirketi Saran Group, bir ilke daha imza atıyor. Saran, FIFA Dünya Kulüpler Kupası'nın alan ilk Türk medya şirketi oldu. İş insanı Sadettin Saran'ın yönettiği Saran Group, organizasyonun Avrupa ve Asya'da bulunan 16 ülkesinde yayını üstlendi. Anlaşmayla Saran TV, maçların mobil ve dijital platformlarda canlı yayınlarını yapacak. Saran'ın aldığı haklarda bulunan ülkeler ise Türkiye dışında, Azerbaycan, Ukray-

na, Türkmenistan, Özbekistan, Beyaz Rusya, Estonya, Gürcistan, İrlanda, Kazakistan, Kırgızistan, Letonya, Litvanya, Moldova, Tacikistan ve Ermenistan'ı kapsıyor.

Turnuvada Güney Amerika'dan Flamengo, Avrupa'dan Real Madrid, Afrika'dan Wydad Casablanca, Asya'dan Al Ahli, Kuzey ve Orta Amerika'dan Seattle Sounders ve Okyanusya'dan Auckland City gibi kıta şampiyonları yer alıyor. Turnuva, 1 Şubat-11 Şubat tarihleri arasında Fas'ta organize edilecek.

Borusan Romanya'da fabrika kuruyor

Türkiye'nin en önemli demir-çelik şirketlerinden Borusan Mannesmann, Avrupa'daki ikinci yatırımını hayata geçirmeye hazırlanıyor. Geçen yıl ocak ayında Romanya'nın Prahova kentinin merkezi olan Ploiești'de 805 bin euro bedelle arazi satın alan Borusan Mannesmann, 15 milyon Euro yani bugünkü kurla 307 milyon liralık yatırım-
la çelik boru işleme tesisi kuruyor. Borusan-Mannesmann Romania şirket yönetimi, Prahova Ticaret ve Sanayi Odası'nı ziyaret etti. Genel Müdür Ali Okyay ve Proje Müdürü Deniz Tiryaki'nin de bulunduğu heyet Prahova Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Aurelian Gogulescu ile görüştü.

Prahova Ticaret ve Sanayi Odası'nın duyurduğu bilgiye göre tesis, PWP Endüstri Parkı'nda inşa edilecek, otomotiv yan sanayi için de üretim yapacak. Tamamlandığında tesiste ilk fazda 50-60 kişiye iş imkanı sunulacak. Çalışan sayısı iki yıl içerisinde ise 3'e katlanarak 150'yi aşacak.

3 kıtada 7 fabrikası bulunan şirket, ilk yurtdışı yatırımını 2001'de İtalya'da Borusan Mannesmann Vobarno Tubi S.p.A. tesisini kurarak yaptı. Ardından 2014 yılında ABD'deki Houston Baytown fabrika yatırımını yönetmek üzere Borusan Mannesmann Pipe US Inc.'yi kuran şirket; 2016, 2017 ve 2020 yıllarında "En İyi Boru Üreticisi" ödülüne layık görüldü.

Düzenlemelerin odağındaki bankalar ve kredi sorunu

Liralaşma başta olmak üzere makro ihtiyati tedbirler Türkiye Ekonomi Modeli'nin başat enstrüman ve düzenlemeleri. Bu düzenlemelerin en çok odağında olan kesim ise bankacılık.

Bu duruma ilişkin fotoğrafa bakmak istersek; bankaların hem krediler hem de mevduat tarafında gerçekleştirmesi gereken bir düzenlemeler silsilesi kapsamında olduğunu görürüz. Bunlardan en önemlisi liralaşma kapsamında getirilen menkul kıymet yani devlet tahvili tutma zorunluluğudur. Mevduat tarafında TL mevduatın yüzde 60'ın altında kalması halinde, krediler kanalı-
nda ise hem selektif kredi politikası bağlamında hem de referans faiz oranının üzerinde faiz alınması halinde bu zorunluluk belli puan ve katsayılarla uygulanıyor.

Bankacılık kesiminde faaliyet döngüsündeki fiyatlamalar tersine oluşmaya başladı

Bir banka en basit haliyle mevduatla fon toplar, kredi vererek ise faaliyet gelirini elde eder ancak son aylarda tersi bir durumun ortaya çıkarak, mevduat faizlerinin kredi faizlerinden çok daha üst noktalara tırmadığı bir pratiği yaşamaktayız. Bu duruma en bariz gerekçe olarak ise hem kredi hem de mevduat tarafındaki sınırlayıcı düzenlemeler gösteriliyor.

Kredi aktarım mekanizmasının en temel parçası olan bankaların bu konudaki yaklaşım ve potansiyeli KGF kanalıyla sağlanan destekler ya da ARGE teşvikleri ile desteklenmiş olsa dahi reel kesimi mutlu etmiyor ki Anadolu'da katma değeri her geçen gün yükselterek üreten firmalarımızı buradaki tartışmadan hariç tutmak isterim.

Reel kesim en çok işletme sermayesi ihtiyacını gidermede zorlandı ve bu durum da yapısal

"Reel kesimin artan finansman ihtiyacı" sözü, geçen yıldan bu yana serzenişleri de beraberinde getiriyor ve bu yıl çok daha güçlü... Neden mi? Öncelikle sorun yapısal; sektör bilançolarına göre Türkiye'deki firmaların işletme sermayesi ihtiyacı ortalama 90 gün vadeden yaklaşık olarak yıllık cironun dörtte biri kadardır. Firmaların önemli bölümü yıllara yaygın bir biçimde vadelere-
nden ya da stok alımlarından kaynaklanan bu ihtiyacı bankalardan sağlamaya alışmıştır. Geçtiğimiz yıl firmaların en çok mevcut nakit akışını yönetebilmesi için gerekli olan bu krediyi ulaşamamak ya da uygun maliyetle erişememekten yakındığını biliyoruz.

Diğer taraftan ihracatçıların artan girdi maliyetlerine ek olarak küresel koşulların zorluğu, dövizle sınırlı erişim (ithal girdi teminine yönelik) ve kurun seviyesi nedeniyle oluşan fiyatlamaya zorluklarının son dönemdeki enerji fiyatı indirimleri ve yurda getirilen dövizlere ekstra prim ödenmesi gibi düzenlemeler ile bir nebze asılabileceğini düşünüyorum. Kurumsal tarafın ise bankacılık kanalı dışında özel sektör tahvil ihraçları ile sermaye piyasası araçlarını kullanması mevcut politikada özendirilmektedir.

BDDK verilerine göre en fazla kredi KOBİ'lere kullanıldı

BDDK haftalık kredi verilerinden hareketle; 2022 yılı çeyreklik ve 2023 yılı Ocak ayının ilk üç hafta ortalaması baz alınarak, bir karşılaştırma yapıldığında tüm bankacılık sektörünün toplam kredi hacminin 2022 yılı ilk çeyrekten 2023 yılı Ocak ortalamasına göre yüzde 49, ticari ve diğer kredilerin yüzde 48, tüketici krd ve krd. kartlarının yüzde 57, KOBİ kredilerinin ise yüzde 83 düzeyinde artış kaydettiği görülmektedir.

Bu sonuçlara göre KOBİ kredilerindeki artış hariç ticari kredi portföyünün artan girdi maliyeti ve yatırım ihtiyaçlarını bütünüyle karşılamış olduğu söylenemez. 2023 yılında ise KGF destekleriyle daha fazla artması beklenti dahilindedir.

Özetlemem gerekirse; düzenlemelerin odağında olmakla beraber her açıdan güçlü bir bankacılık sektörümüz olduğu söylenebilir. Üstelik mevduat-faiz makasındaki tersine oluşuma karşın Kasım 2022 BDDK verilerine göre net faiz/aktif rasyosu bariz biçimde yükselmiştir. Bu da aslında düşük faizin nimetlerinden ziyadesiyle yararlanılmış olduğunun göstergesidir. (Enflasyona endeksli tahviller aracılığıyla)

Diğer taraftan TCMB'nin net API ve swap'lar yoluyla 2022 yılında yaklaşık 1 trilyon TL tutarında piyasayı politika faizi ile fonlamasına karşılık 9 trilyon lirayı aşan ve göreceli yüksek faiz verilen bir mevduat portföyü olduğu görülmekte. Bu durum önümüzdeki dönemde banka kar-maliyet dengesini etkileyebilir ancak Kasım 2022'de 87,92'ye düşmüş olan kredi/mevduat rasyosu yani kredi istihdandaki keskin düşüşün en makul açıklaması yine de yaklaşan seçimlerin beraberinde getirdiği belirsizliktir ve bu resimden kamu bankalarını hariç tutmak gerekir.

262

52'si Riyad'da olmak üzere ülkedeki toplam sinema salonu sayısı.

"Rise of the Witches"ın iki Suudi yıldızı Ida Alkhusay (Solda) ve Sumaya Rida.

Portekizli yıldız futbolcu Cristiano Ronaldo'nun Al-Nassr'a transferiyle futbol dünyasını sarsan, sanal kar yağdırılan kış merkezinde Asya Kış Oyunları düzenleyecek olan ve Dünya Kupası'na ev sahipliği yapmak isteyen Suudi Arabistan, önümüzdeki 10 yıl içinde sinemada da bir güç olabilecek mi?

Suudi-wood geliyor

Hollywood OUT... Sinema sektörüne damga vurmak isteyen Suudi Arabistan, 2023'ü milat seçti. Dış yapımlar için özel platoların kurulduğu ülkede, 2030'a kadar uluslararası kalitede 100 film çekilecek.

2018

Suudi Arabistan'da 35 yıllık yasak sonrası ilk sinema gösteriminin yapıldığı yıl.

%2605
İlk gösterim sonrası yıllık bilet sayısındaki artış oranı

1114
2022'de Suudi sinemalarında gösterilen film sayısı.

Aiysha Hart

950 milyon\$

Krallığın sinema sektöründe 2030'da ulaşmak istediği hacim

30.9 milyon

Suudi Krallığı'nda 2022'de satılan bilet sayısı.

Emre ERGÜL

emre.ergul@dunya.com

Erkek büyücülerin hakim olduğu bir dünya düşünün. Kadınlar gizli gizli büyü öğreniyor ve daha sonra da kendi cadı meclislerini kuruyor. Yetmiyor, iki kadın cadı meclisi, birbirine savaşıyor!

Nasıl? Bayağı bayağı Hollywood değil mi? Değil!

Yukarıda bahsettiğim 10 bölümlük dizinin adı "Rise of the Witches." Yani "Cadıların Yükselişi." Bu diziyi diğer binlercesinden ayıran ise Suudi Arabistan'da çekiliyor olması... Evet, cadılar, büyücüler, büyüler... ve Suudi Arabistan... Kafanızda tam oturmadı mı, devam edelim...

Arabistan'lı Hollywood!

"Desert Warrior" (Çöl Savaşçısı) ne dersiniz? 7'nci yüzyılda yaşanan bir prenses, kralın cariyelerinden birisi olmak istemez ve çöle kaçar. Prensesi canlandıran aktrist, Aiysha Hart... Onu krala karşı korumaya çalışan karakteri ise "Kaptan Amerika"dan tanıdığımız Anthony Macke canlandırıyor. Filmin yönetmeni de "Maymunlar Cehennemi: Başlangıç"dan bildiğimiz Rupert Wyatt. Tüm bu isimler bugünlerde Suudi Arabistan'da "motor" diyor.

Bitmedi... İskoç aktör Gerard Butler da bugünlerde Suudi Arabistan'da desek? Butler, bir CIA ajanını canlandırdığı "Kandahar" filminin çekimleri için günlerini Medine bölgesinin El-Ula şehrinde geçiriyor.

İlk uzun metraj film 2006'da çekildi

Şeriatla yönetilen Suudi Arabistan'ın yapımcılığını üstlendiği ilk uzun metrajlı film 2006 yılında çekildi. İsmi "Keif al-Hal?" (Nasılın?). İzidore Musallam'ın yönettiği, Dubai'de çekilen filmde "Suudi sinemasının ilk aktristi" Hind Muhammed rol alıyor. Film, modernlik ve geleneksellik arasında sıkışan bir ailenin anlatıldığı bir komedi filmi...

Hemen özetleyelim: "Rise of the Witches" Suudi Arabistan'da çekilen en yüksek maliyetli dişi, "Desert Warrior" da en maliyetli film olacak. "Kandahar" da UNESCO Dünya Mirası listesinde yer alan İslam öncesi arkeolojik şehir olan Hegra'ya evsahipliği yapan El-Ula'da çekilen ilk yüksek bütçeli ABD yapımı olacak.

Bahsettiğim bu 3 proje aslında, Suudi Arabistan'ın kurmaya çalıştığı "Suudi-wood"un ayak sesleri... Bugüne kadar tabi ki ülkede

film çekiliyordu ancak katı kuralları yumuşatan ya da esneten Veliht Prens Muhammed bin Selman'ın başlattığı değişim rüzgarları artık Arap sinemasında da görülecek gibi.

"Saudiwood scales up" (Suudi-wood yükseliyor) manşeti atan Economist dergisine göre 2023, Suudi sineması için değişimin başlangıç yılı olacak. Çünkü Krallık, 2030'a kadar ülkede uluslararası standartlarda tam 100 film çekilmesini istiyor. Üstelik, "gerekirse parasını da veririz" diyerek...

Nuh'un Gemisi çekilecek

"Rise of the Witches" ile "Desert Warrior," Arapça konuşulan ülkelere 30 yıldır içerek üretilip satan Suudi Arabistan'ın en büyük sinema şirketi MBC tarafından ABD'li ortaklarla çekiliyor. Çekimler, Suudi Krallığı'nın inşa etmeye başladığı suni kent Neom'da kurulan MBC Stüdyoları'nda gerçekleşiyor. (İnşaat bittiğinde, Neom'un 500 milyar dolara mal olacağı düşünülüyor.)

Suudi-wood'un yükselişinin Hollywood da farkında... MBC'nin üst düzey yöneticilerinden Zeinab Abu Alsamh, Hollywood Reporter dergisine verdiği röportajda "yükseliş"i bakın nasıl anlatıyor: "Yepyeni bir dönem başlıyor. Yalnızca MBC için değil, tüm bölge için. Üretimde patlama olduğunun farkındayız. Bölgemizi üretim merkezi yapmak istiyoruz."

Abu Alsamh, çok yakında iki büyük proje için de setlerin kurulacağını söylüyor. Birinin ismi Nuh'un Gemisi'yle ilgili "The Ark." Diğeri ise Arap şövalyesi ve şair Antere bin Şeddad'ın anlatılacağı "1001 Gece Masalları."

Hollywood, Bollywood derken, Suudiwood... Ne dersiniz?

ABD'li Hazine Müsteşarı Türkiye'de olacak

ABD Hazine Bakanlığı, Tezörizm ve Mali İstihbarat-tan sorumlu Hazine Müsteşarı Brian Nelson'ın hafta içinde Umman, BAE ve Türkiye'ye ziyarette bulunacağını bildirdi.

Hazine Bakanlığı'ndan yapılan yazılı açıklamada, Nelson'ın, bu hafta önce Umman'ın başkenti Muskat'ta, ardından BAE'de başkent Abu Dabi ile Dubai'de ve Türkiye'de Ankara ve İstanbul'da "yapırımlar ve ihracat kontrolleriyle ilgili" görüşmeler gerçekleştireceği belirtildi.

Brian Nelson

İş dünyasıyla görüşecek

Açıklamada, "Her bir durakta Hazine Bakanlığı'nın, Rusya'nın Ukrayna'ya karşı yürüttüğü acımasız savaş nedeniyle uygulanan uluslararası yaptırımlardan ve ihracat kontrollerinden kaçınma girişimlerini bastırma çabalarını, İran'ın bölgedeki istikrarsızlaştırıcı faaliyetini, ekonomik büyümeyi baltalayan yasadışı finans risklerini ve yabancı yatırımı" tartışacağı ifade edildi.

Müsteşar Nelson'ın Umman'da "terörün finansmanı da

dahil olmak üzere yasa dışı finansmanla mücadelede işbirliğini görüşmek üzere" muadilleriyle bir araya geleceği belirtildi.

Nelson'ın, BAE ve Türkiye'de, Hazine'nin yaptırımlarını "agresif bir şekilde" uygulamaya devam edeceğini ve "aşırı hoşgörülü yetki alanlarında faaliyet gösteren kişi ve kurumların" G7 piyasalarına erişimini kaybetme riskiyle karşı karşıya kalacağını iletmek için hükümet muadillerinin yanısıra iş dünyası ve finans kurumlarıyla bir araya geleceği kaydedildi.

İşten çıkarma dalgası tüm sektörlerle yansdı

Yüksek enflasyon ve artan faiz oranları küresel ekonomiyi yavaşlatırken, maliyetlerini azaltmak amacıyla işten çıkarma yönünde açıklama yapan büyük teknoloji şirketleri ve Wall Street titanları arasında finans, gayrimenkul, medya, telekom otomotiv ve kimya sektöründen firmalar da ekleniyor.

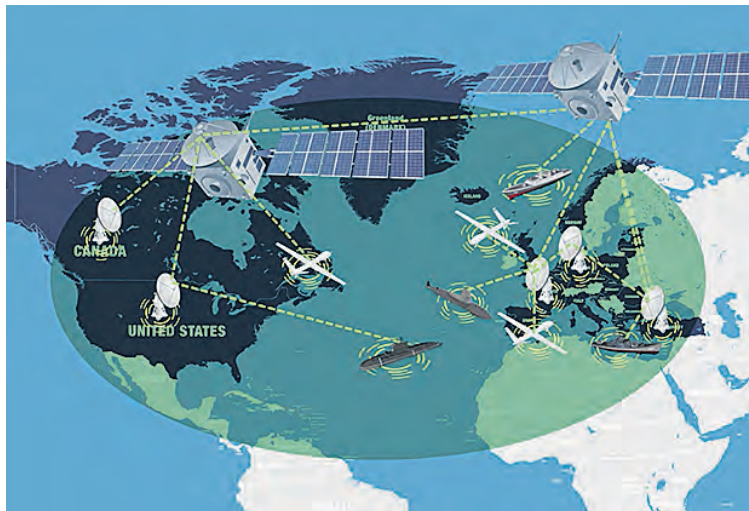
Teknoloji sektöründeki işten çıkarmaları takip eden Layoffs.fyi sitesinin verilerine göre teknoloji şirketleri, 2022'de yaklaşık 200 bin çalışanın işine son

verirken, 2023'in başından beri 210 teknoloji şirketi 67 bin 268 kişinin işini sonlandırdı.

Geçen yıl genelindeyse işten çıkarma açıklamaları 2021'e göre yüzde 13 artışla yaklaşık 364 bine çıktı.

İşten çıkarma duyurularının büyük bir kısmı teknoloji şirketlerinden gelirken bu sektördeki şirketlerden 2022'de bir önceki yıla göre yüzde 649 artışla 97 binden fazla kişinin işten çıkarılacağı bildirimi yapıldı.

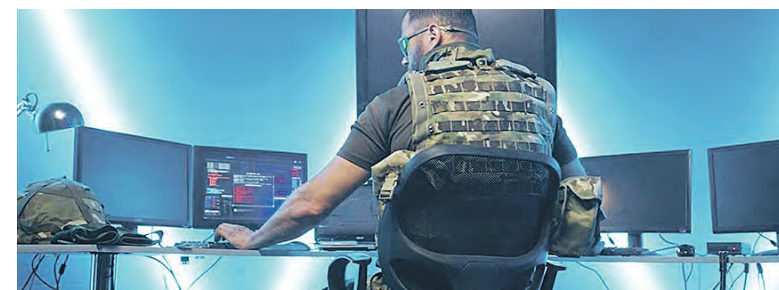
NATO'nun istihbarat yazılımı ihalesini Türk şirketi kazandı

Dünyadaki tüm NATO karar-gahları ve üsleri, istihbarat akışlarını Türk savunma sanayisi bünyesinde geliştirilecek yazılım-la sağlayacak.

Anadolu Ajansı'nın edindiği bilgiye göre, ulusal ve uluslararası arenada yüksek teknolojiye sahip, yenilikçi ve milli sistemler üreten STM Savunma Teknolojileri Mühendislik ve Ticaret AŞ, Türk savunma sanayisinin yazılım alanındaki en önemli ihracat başarılarından birine imza attı.

STM proje kapsamında geli-

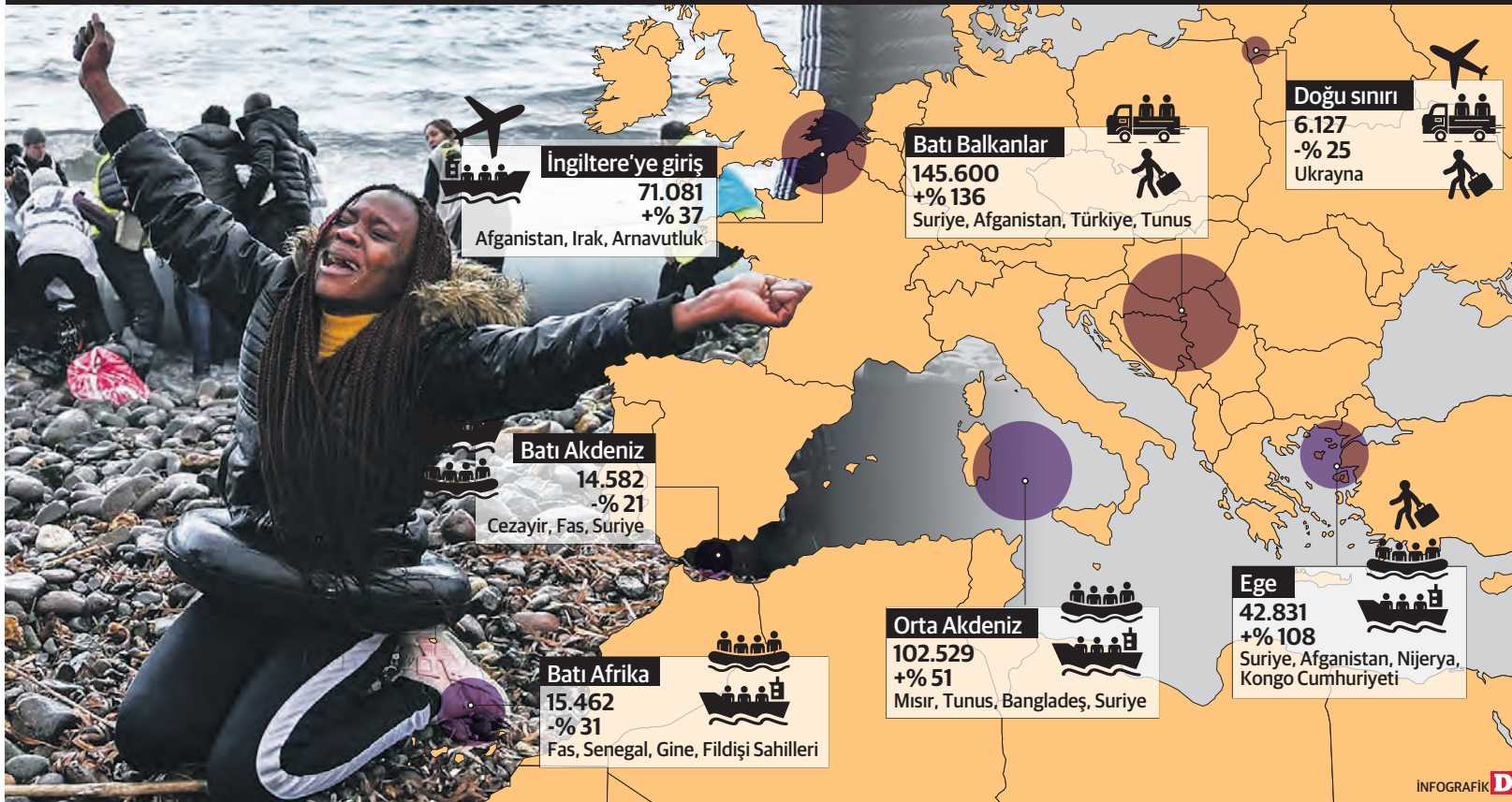
tireceği yazılımla, NATO komutanlıkları için istihbaratın yönlendirilmesi, toplanması, işlenmesi ve dağıtılmasını sağlayacak. Dünyadaki tüm NATO karargahları ve üsleri, istihbarat akışlarını

STM'nin geliştireceği ve modernize edeceği bu yazılımlar üzerinden yapacak. NATO'nun istihbarat altyapısını modernleştirerek INTEL-FS projelerinin yaklaşık 3,5 yıl sürmesi planlanı-

yor. Söz konusu projeler toplamda bir Türk firmasının NCI Agency ile imzaladığı en büyük ölçekli sözleşmelerden birisi olarak öne çıkıyor.

INTEL-FS geliştirme süreci, uygulanacak teknoloji ve sunacağı çözümlerle bünyesinde ilkleri barındıran bir proje olacak. Projeler, NATO için çevik (agile) yazılım yönetimiyle yazılacak ilk projeler arasında olma özelliği taşıyor. Proje, NATO'nun kendi platformu üzerinde geliştirilecek ve çalıştırılacak.

2022 YILINDA AB'YE KAÇ KİŞİ KAÇAK GİRİŞ YAPTI? BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE ORAN ARTTI MI, DÜŞTÜ MÜ? EN ÇOK HANGİ ÜLKE VATANDAŞI TESPİT EDİLDİ?

AB'nin yeni önceliği: Türkiye-Bulgaristan sınırı

2022 yılında Avrupa'ya 330 bin mülteci giriş yaptı ki, bu 2016'dan bu yana en büyük rakam... Avrupa Birliği, 9-10 Şubat'taki Liderler Zirvesi'nde göçü masaya yatırarak. Öncelik ise Türkiye-Bulgaristan sınırı ile Balkanların güvenliği...

Covid-19 pandemisi sayesinde 2020 ve 2021 yıllarında “düzensiz göç,” “kaçak giriş” ve “mülteci krizi” gibi ifadeleri unutan Avrupa, pandeminin etkisinin azalması ve Ukrayna Savaşı'nın da etkisiyle 2022'de “toplu göç”lerini hatırladı.

O kadar ki, 2022 yılında 330 bin kişi illegal olarak Avrupa Birliği üye ülkelerine giriş yaptı. Ki, bu 2016 yılından buyana en büyük rakam.

Göç, uzun bir aradan sonra Avrupa Birliği'nin resmi gündemi olacak. 9-10 Şubat'ta Belçika'nın başkenti Brüksel'de toplanacak olan AB liderleri, göçü ana gündemde tartışacak.

AB'nin göçü yeniden gündemine neden aldığı daha iyi anlamak için AB'nin sınır koruma ajansı Frontex'in 2022 raporuna bakmak gerekiyor.

Rapora göre, göçmenler Avrupa'ya 6 noktadan giriş yapıyor: Batı Afrika, Batı Akdeniz (İspanya-Fas

arası), Orta Akdeniz (İtalya-Libya arası), Ege (Türkiye-Yunanistan arası), Batı Balkanlar ve Doğu sınırı (Polonya).

Bu noktalardan Avrupa'ya giriş yapanların 71 bini de İngiltere'ye kaçak yollardan girerek 7'nci bir destinasyon açmış oldu.

İşte Frontex'in raporundaki notlar:

- 2022'deki en büyük girişler Balkanlar ve Ege'den oldu.
- Girişlerin yüzde 45'i Balkanlar'dan oldu.
- Suriyeliler, Afganlar ve Tunuslular 2022'deki AB'ye kaçan giren üç ülkenin vatandaşları...
- AB'ye Batı Balkan rotasından en çok Suriyeliler, Afganlar, Türk-

ler ve Tunuslular, Orta Akdeniz'den ise Mısırlılar, Bangladeşliler, Tunuslular ve Suriyeliler giriyor.

● Pakistan, Hindistan, Burundi, Küba, Nijerya gibi ülkelerden de AB'ye gelenlerin sayısında artış görüldü.

● 50 farklı ülkeden göçmenler, İngiltere'ye girmek istedi.

Avrupa Birliği'nin öncelik verdiği dış sınırların başında Türkiye-Bulgaristan sınırı geliyor. AB Komisyonu, diğer üye ülkelerin bu sınır için yapılacak güçlendirme çalışmasında yer almasına açık olduğunu belirtiyor.

Avusturya Başbakanı Karl Nehammer, Türkiye-Bulgaristan sınırının güçlendirilmesi için AB'nin

2 milyar euro fon ayırmasını talep etmişti. Avusturya, Bulgaristan ve Romanya'nın Schengen bölgesine girmek için yaptıkları başvuruları veto ediyordu.

AB, dış sınırlar başlığı altında ayrıca Akdeniz'de Tunus, Libya ve Mısır'a deniz ve karada sınır takibi için ekipman ve eğitim desteği sağlamak, Batı Balkanlar'da Sırbistan, Arnavutluk, Karadağ ve Bosna Hersek'e Frontex sınır muhafızları göndermek, düzensiz göçmenlerin tamamını sınırlarda kayıt altına almak, göçmenleri AB'ye gelmeden önce vazgeçirmek için özellikle sosyal medya üzerinden bilgilendirici kampanyalar başlatmak istiyor.

AB, Rus rafineri petrol ürünlerine tavan fiyat hazırlığında

Avrupa Birliği (AB) ülkeleri, Rus rafineri petrol ürünlerinden dizelin variline 100 dolar, sıvı yakıtın variline 45 dolar tavan fiyat uygulanmasını değerlendiriyor.

Politico internet sitesinin haberine göre, Rus rafineri petrol ürünlerine yönelik ambargosu 5 Şubat'ta yürürlüğe girecek olan AB,

bu ürünlerinin fiyatını sınırlamak için harekete geçti.

Rusya'nın petrol gelirlerini hedef alan AB Komisyonu, üye ülkelere, G7 ülkeleri ile birlikte Rusya'ya yüksek değerli ve düşük değerli rafineri ürünleri olmak üzere iki farklı tavan fiyat uygulanmasını teklif etti. Bu çerçevede AB, Rus

dizeline ve gaz yağına varil başına 100 dolar, daha ucuz sıvı yakıt (fuel oil) ve açık renkli petrol ürünlerine de varil başına 45 dolar tavan fiyat getirilmesini istedi.

AB, söz konusu tavan fiyatların 5 Şubat tarihinde yürürlüğe alınmasını talep etti.

Böylece, AB ve G7, Rusya'nın

üçüncü ülkelere yapacağı rafineri petrol ürünleri ihracatına sınırlamalar getirecek.

Batı ülkelerinin şirketleri Rusya'dan rafineri petrol ürünleri ihracatına ancak söz konusu ürünün belirlenecek tavan fiyatın altında satılması halinde hizmet sunabilecek.

Libya ile İtalya doğalgaz anlaşması imzaladı

Libya ile İtalya, Akdeniz'de doğalgaz alanında iş birliğini kapsayan 8 milyar euroluk anlaşmaya imza attı.

Başkent Trablus'ta düzenlenen imza törenine Libya Ulusal Birlik Hükümeti Başbakanı Abdül Hamid Muhammed Dhibeybe, İtalya Başbakanı Giorgia Meloni ile İtalya'nın gaz şirketi ENİ Başka-

nı Claudio Desvalzi ve Libya Ulusal Petrol Kurumu (NOC) Başkanı Ferhat Ömer bin Kaddafi katıldı. Libya adına anlaşmaya imza atan NOC Başkanı Bin Kaddafi, anlaşmanın 8 milyar euro değerinde olduğunu ve 3 yıl geçerli olacağını söyledi.

Anlaşmada bölge ülkelerinin Akdeniz'deki arama çalışmaları

rının da dikkate alındığına işaret eden Bin Kaddafi, Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin enerji kaynaklarını da garanti ettiğini ifade etti.

Bin Kaddafi, anlaşmanın toplam rezervinin 6 trilyon metreküp olduğu hesaplanan sahaların geliştirilmesini kapsadığını ve günlük 800 milyon metreküp doğalgaz üretilmesinin hedeflendiğini be-

lirtti. İtalya enerji şirketi ENİ Başkanı Claudio Desvalzi ise, “Son 20 yılın en önemli anlaşmasına imza attık” dedi.

Anlaşma ile enerji ihtiyacının önemli bir bölümünün karşılanacağını söyleyen Desvalzi, bunun sadece doğal gaz değil elektrik enerjisi alanını da kapsadığına vurgu yaptı.

Putin'e meydan okuyabilecek tek kişi

Rusya lideri Vladimir Putin, Ukrayna Savaşı'nın kendisine yeni bir rakip oluşturduğunu sonunda fark etmiştir: Rus ordusuyla birlikte savaşan özel askeri birlik, Wagner Grup'un kurucusu olan Yevgeny Prigozhin.

Bakış açınıza göre, Prigozhin yılın adamı da olabilir, yılın haini de... Putin, Prigozhin'in gücünü (istediği zaman) zayıflatacağı konusunda kendinden emin olsa da aksi de olabilir! Birçok insan, Prigozhin'in Putin'in yerine geçebilecek en favori isim olduğunu düşünüyor.

Prigozhin'in yıllar içinde hiç beklenmedik bir kariyeri oldu. İlk başlarda, ülkedeki tüm okulların öğle yemeği ihalesini aldığı için ona “Putin'in şefi” deniyordu. Sonra Internet Research Agency adlı internet trol ekibi kurdu. Ama onu şöhrete taşıyan şey ise, Afrika, Suriye ve şimdi Ukrayna'da savaşan özel Wagner Grubu kurması oldu. Tüm bu işler, Prigozhin'e özel yetkiler sağladı.

Ancak Prigozhin bu yıl Putin'in iktidardaki tüm arkadaşlarını ekarte ederek bambaşka bir lige çıktı! Ekarte ettiği arkadaşlar arasında Savunma Bakanı Sergey Şoygu, Rusya Ulusal Güvenlik Başkanı Nikolay Patruşev, devlete ait savunma şirketi Rostec'in CEO'su Sergey Çemezov ve Putin'in en yakını olan Yuri Kovalçuk yer alıyor.

Bu isimleri geçen Prigozhin artık Rusya'nın en önemli ismi... O artık hem en popüler siyaset uygulayıcısı hem de Rus işadamları ve üst düzey devlet yetkililerinin en korktuğu isim.

Onun siyasi yükselişi geçen yaz, Rus hapisanelerini dolaşp, Wagner Grup'ta silah tutacak mahkumları aramasıyla başladı. Savaşacak mahkumları buluyor, af çıkartıyor, silah veriyor ve 6 ay sonra da mahkumların serbest kalmasını sağlıyordu.

Bunu yapabilmek için Prigozhin'in kaç kamu kuruluşunu “yönettiği”ni bir görelim: Rusya'da devlet içinde devlet diye bilinen Federal Cezaevleri Müdürlüğü, iç güvenlik kurumu FSB, İçişleri Bakanlığı, Başsavcılık Ofisi ve Araştırma Komitesi... Bu kurumlar sadece Putin'e bilgi ve hesap verirler. Ama bir gün bu denge değişti. Prigozhin bir mahkumu serbest bırakabiliyorsa, gücü sınırsız olmalıydı...

Prigozhin'in yeni statüsü, Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı'yla karşı karşıya gelmesi sonrası belli olmuştu. İşgal başladıktan sonra Putin sadece savaşa odaklandı. Kaynaklarıma göre, Putin artık sadece savaşa ilgileniyor. Artık sadece cephede olanların Putin'le direkt temasa bulunuyor. Çemberinde yer alan diğer isimler önemlerini yitirmeye başladı.

Prigozhin bu noktada “en etkili savaşçı” imajını çizmeyi başardı. Savunma Bakanlığı'nın bir astı değil, askeri bürokrasiye dahil değil ama yine de istediklerini yaptırıyor. Bu düzenlemeden memnun olan Putin, Prigozhin'in generalleri açıkça eleştirmesine de izin verdi.

Geçen sonbahar, Wagner Grup'un silah altına aldığı bir Rus mahkum, savaş devam ederken Ukrayna'ya sığındı. Sonra o mahkum bir çekiçle öldürüldü ve cinayetin videosu Kasım ayında internette dolaşıma verildi.

Şok edici bir şekilde, bu barbarlığı bayağı taraftarı oldu! Rusya'da dükkanlarda Wagner logosu çekiçler satılmaya başlandı. Cinayeti öven Prigozhin de bir nevi kahraman oldu.

En radikal siyasetçiler ve işadamları bile Prigozhin'e yanasmaya başladı. Kaynaklarım, bir zamanlar Putin'le direkt hattı olan Çeçen lider Ramzan Kadirov'un artık Prigozhin'e rapor verdiğini söylüyor.

Ancak 2022'nin sonu itibarıyla birçok Moskovalı işadamları ve yetkililer, Prigozhin'in gerçek bir tehdit olduğunu düşünüyor. Bir oligark bana “Çekiç bize de mesajdı” dedi.

Çoğu Rus ordunun kazanamamasından dolayı hayal kırıklığına uğramış durumda. Kiev söylediği gibi birkaç günde alınmamıştı. General Valery Gerasimov'u Ukrayna'daki savaşın başına getirmesiyle Putin de tüm mağlubiyetlerin sorumluluğunu üzerine almış oluyor.

Bu da şu anlama geliyor: Prigozhin yakında başkana meydan okuyabilir ve Putin de eski şefine karşı koya-mayabilir.

360 milyon dolar yatırımla üretim artırıp ihracat ağını genişletecek:

Petlas lastikleri Şili ve Myanmar'a gidecek

Lastik üreticisi Petlas, 360 milyon dolarlık yeni fabrika yatırımıyla üretimini 100 bin ton daha artıracak. Yeni fabrikada sadece otomobil lastiğine odaklanan firma, ihracatta hedef pazarlarını çoğalttı.

Nurdoğan ARSLAN ERGÜN

AKO Grup bünyesinde faaliyet gösteren Petlas, sürdürülebilir büyüme anlayışının parçası olarak 2023'te yatırım hamlesini sürdürme kararı aldı. Bu yıl 360 milyon dolarlık fabrika yatırımını gündemine alan şirket, üretimini 100 bin ton artırarak 340 bin tona çıkacak. Şirket, yeni fabrikanın yanı sıra enerji, bina, tesis ve ekipmanlara yönelik toplam 60 milyon dolarlık bir yatırım daha planlıyor. Petlas, ihracat ağına Moğolistan, Myanmar, Gabon, Zambia, Botswana, Arjantin, Şili, Brezilya, Mısır, Cezayir gibi yeni pazarlar da ekleyecek. Petlas Genel Müdürü Hakan Yalnız, "Myanmar gibi bazı pazarlara prestij için gireceğiz" dedi.

Yeni fabrikada tek otomobil lastiği olacak

2022'yi ciro bazında bir önceki yıla göre yüzde 124'lük artışla, 13 milyar 369 milyon lirayla kapattıklarını açıklayan Yalnız, yeni fabrika yatırımı için harekete geçtiklerini, yılın ikinci yarısında başlayacaklarını kaydetti. 2025'in ilk yarısında ilk ürünü almayı amaçladıklarını aktaran Yalnız,

Yerli otomobilde olmak istiyoruz

Savunma sanayiine uçak lastiği ürettiklerini de açıklayan Hakan Yalnız, "Askeri alanda İHA, SİHA, Hür Kuş, Kızıl Elma gibi projelerde biz varız. Test merkezimiz dahil

yüzde 100 yerli bir firmayız. O nedenle yerli otomobilin lastiklerinde de olmak istiyoruz. Görüşmelerimizi yaptık. Yerli ve milli her türlü çalışmaya açığız" dedi.

2027'de de tamamen bitirme hedefleri olduğunu aktardı. Yalnız, yeni tesiste yıllık 10 milyon adet otomobil lastiği üretileceği ve tamamının ihracat edileceği bilgisini verdi. Bugün 4 bin 850 kişiyi istihdam ettiklerine işaret eden Yalnız, yeni tesisle birlikte bin 800 kişiye daha iş imkanı sağlanacağını açıkladı. Yalnız, "Avrupa'nın tek çatı altında en büyük lastik fabrikası olma pozisyonumuzu korumayı hedefliyoruz. Bu planlı yatırımlarımızla çevre coğrafyamızda en büyük üretici konumumuzu uzun

yıllar sürdüreceğiz" dedi.

2022'de de 47 milyon dolarlık yatırım yaptıklarına işaret eden Hakan Yalnız, "17 yılda 630 milyon dolar düzeyinde yatırım gerçekleştirdik. Yalnızca geçen yıl 47 milyon dolarlık yatırım yaptık. Uçak sanayi ile ilgili test makineleri ve yeni üretim makinelerine yatırım yaptık. Bu yıl için ise enerji, bina, tesis ve ekipman yatırımlarını kapsayan 60 milyon dolarlık daha yatırım hedefimiz var. Sadece enerji için öngördüğümüz yatırım 19 milyon dolar" diye konuş-

tu. GES yatırımının yanı sıra 40 milyon dolarlık yatırımla akışkan yataklı kazan ve turbo şarjlı buhar türbinini devreye alacaklarını açıklayan Yalnız, "GES'le birlikte toplam enerji tüketimimizin yüzde 60'ını kendimiz üretmeyi planlıyoruz" dedi.

Hedef: 400 milyon dolar

2022'yi hem ihracatta hem de iç pazarda başarılı olarak değerlendiren Yalnız, şöyle devam etti: "2022 yıl sonu itibarıyla ciro-sal olarak yüzde 124'lük artışla 13 milyar 369 milyon lira gelir elde ettik. Yurt içi satışımız yüzde 135, yurt dışı satışımız ise yüzde 111 oranında artış gösterdi. İhracatımızın ciro içindeki payı 364 milyon dolar. Bu yılki ihracat hedefimiz 400 milyon dolar." 2022 ihracatlarını yüzde 42 Avrupa, yüzde 32 Asya, yüzde 13 Kuzey Amerika, yüzde 6 Güney Amerika, yüzde 6 Afrika ve Avustralya'ya olarak sıralayan Yalnız, "Asya ve Afrika'da hiç satış yapmadığımız Moğolistan, Myanmar, Gabon, Zambia, Botswana gibi ülkelere giriş yapmak istiyoruz. Arjantin, Şili, Brezilya gibi Güney Amerika ülkeleri ile Mısır, Cezayir gibi Kuzey Afrika ülkelerinde de pazar payımızı artırmayı hedefliyoruz dedi.

Art Design, İspanya ve İran'da showroom açacak

Kişiyi ve mekana özel mobilya tasarımları geliştiren Art Design, geçen yıl hayata geçirdiği çevreci fabrika yatırımından sonra geçtiğimiz günlerde de iki kat büyüttüğü Kalamış shoowroom'unu açtı. Firma, yılın ilk yarısında İspanya Marbella'da ve İran'da showroom açmaya hazırlanıyor.

Hem yurt içinde hem de yurt dışında yatırımlarla büyüme devam ettiklerini söyleyen Art Design Yönetim Kurulu Başkanı Turgay Terzi, cirolarının yüzde 50'sinin ihracattan geldiğini belirtti. Fransa, Belçika, Hollanda, Almanya gibi katma değerli ihracatın ağırlık kazandığı Avrupa'da güçlü bir konumda olduklarını söyleyen Terzi, "Şu an İran ve İspanya pazarlarına odaklanmış durumdayız. İran'da lüks mobilyaya yönelik bir pazar boşluğu söz konusu ve bu pazarı doldurmak istiyoruz. Keza aynı durum Avrupa jet-setinin tatil beldesi İspanya Marbella için de geçerli. Evlerin 40-50 milyon euro değerinde oldu-

ğu bu bölgede ilk kez bir Türk markası olarak yer alacağız" dedi. Irak gibi bazı bölgelerde teklif gelse bile showroom açmayacaklarını söyleyen Terzi, ABD'den de showroom açma konusunda teklif aldıklarını, New York'u değerlendirdiklerini belirtti.

2022'yi 150 milyon liralık bir ciroyla kapattıklarını kaydeden Terzi, "Mevcutta olan 750 metrekarelik showroom'umuzu bin 500 metrekareye çıkardık. Türkiye'de ilk defa mobilya sektöründe deneyimsel mağazalığı yaşatmak üzere Kalamış showroom'umuzda 'Art Design Dijital Showroom'u hayata geçireceğiz" diye konuştu.

"Kalifiye eleman bulamıyoruz"

Kalifiye eleman sorununun mobilya sektöründe de geçerli olduğunu söyleyen Terzi, "Kalifiye elemana ihtiyacımız var ancak bulamadığımız için istihdam edemiyoruz. Büyüme planlarımız için bu konu ciddi bir sorun" dedi.

Türkiye'de geçen yıl 413 fuar düzenlendi

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) 2022 yılı fuar istatistiklerini açıkladı. 2022 yılında yurt içinde toplam 413 fuar düzenlendi. Düzenlenen fuarların 407'si ihtisas fuarı, 6'sı genel fuar olarak gerçekleşirken, 286'sı ulusal fuar, 127'si uluslararası fuar olarak açıklandı. Sektörel bazda bakıldığında en fazla fuar 61 fuarla tarım, seracı-

lık, hayvancılık ve teknolojileri alanında gerçekleşti.

Fuarlarda, toplam ziyaretçi sayısı 845 bin 91'i yabancı olmak üzere, 18 milyon 881 bin 296'ya ulaştı. En fazla ziyaretçi, 6 milyon 522 bin 470 kişi ile kitap, süreli yayın alanındaki fuarlarda görüldü. Arkasından; 3 milyon 725 bin 946 ziyaretçiyle tarım, seracılık, hayvancılık ve teknolojileri alanındaki

fuurlar geldi. Düzenlenen 413 fuara, toplam 56 bin 306 katılımcı iştirak etti. 13 bin 184 doğrudan ya da dolaylı yabancı katılımcı fuarlarda yer aldı.

Fuarların düzenlendiği şehirlerin istatistiklerine bakıldığında birinciliği 171 fuarla İstanbul, ikinciliği 31 fuarla Antalya, üçüncülüğü ise 29 fuarla İzmir aldı.

Sun Tekstil, gençlerle geleceği kodlayacak

Dijitalleşme uygulamalarıyla sürdürülebilir tasarım ve üretim süreçlerinin verimlilik katsayısını artırmayı amaçlayan Sun Tekstil, Teknolojide Kadın Derneği ve SAP ile ortak yürüteceği 'SAP ile DijitalleşiyorSUN' yetenek projesiyle geleceği kodlamaya hevesli gençlerin eğitim almasını sağlayacak.

Sun Tekstil'den yapılan açıklamada, 16 Ocak'ta baş-

layan başvuruların 13 Şubat'ta biteceği bildirildi. Online olarak yapılacak eğitimler ise 6 Mart-6 Nisan 2023 tarihleri arasında gerçekleşecek. Program kapsamında adaylar bir ay boyunca toplam 129 saat eğitim alacak. Kontenjanı 15 kişi ile sınırlı tutulan 'SAP ile DijitalleşiyorSUN' projesi için İzmir'deki üniversitelerin tercihen bilgisayar, yazılım, endüstri, matematik, ista-

tistik ve yönetim bilimi sistemleri bölümlerinden veri analizine önem veren, geleceği kodlamaya hevesli gençler tercih edilecek. Başvurunun ardından yapılacak mülakatları başarıyla geçen katılımcılar, Sun Tekstil ve Teknolojide Kadın Derneği ortaklığıyla düzenlenecek soft skill eğitimlerle SAP tarafından verilecek teknik eğitimleri alma hakkı kazanacak.

EKONOMİ • POLİTİKA

DÜNYA

Dünya Gazetesi Demirkent ilkeleriyle yola devam ediyor!

Baskı

15 Ocak 2023

16 Ocak 2023

17 Ocak 2023

18 Ocak 2023

19 Ocak 2023

20 Ocak 2023

21 Ocak 2023

22 Ocak 2023

23 Ocak 2023

24 Ocak 2023

25 Ocak 2023

26 Ocak 2023

27 Ocak 2023

28 Ocak 2023

29 Ocak 2023

30 Ocak 2023

31 Ocak 2023

1 Şubat 2023

2 Şubat 2023

3 Şubat 2023

4 Şubat 2023

5 Şubat 2023

6 Şubat 2023

7 Şubat 2023

8 Şubat 2023

9 Şubat 2023

10 Şubat 2023

11 Şubat 2023

12 Şubat 2023

13 Şubat 2023

14 Şubat 2023

15 Şubat 2023

16 Şubat 2023

17 Şubat 2023

18 Şubat 2023

19 Şubat 2023

20 Şubat 2023

21 Şubat 2023

22 Şubat 2023

23 Şubat 2023

24 Şubat 2023

25 Şubat 2023

26 Şubat 2023

27 Şubat 2023

28 Şubat 2023

29 Şubat 2023

30 Şubat 2023

31 Şubat 2023

1 Mart 2023

2 Mart 2023

3 Mart 2023

4 Mart 2023

5 Mart 2023

6 Mart 2023

7 Mart 2023

8 Mart 2023

9 Mart 2023

10 Mart 2023

11 Mart 2023

12 Mart 2023

13 Mart 2023

14 Mart 2023

15 Mart 2023

16 Mart 2023

17 Mart 2023

18 Mart 2023

19 Mart 2023

20 Mart 2023

21 Mart 2023

22 Mart 2023

23 Mart 2023

24 Mart 2023

25 Mart 2023

26 Mart 2023

27 Mart 2023

28 Mart 2023

29 Mart 2023

30 Mart 2023

31 Mart 2023

1 Nisan 2023

2 Nisan 2023

3 Nisan 2023

4 Nisan 2023

5 Nisan 2023

6 Nisan 2023

7 Nisan 2023

8 Nisan 2023

9 Nisan 2023

10 Nisan 2023

11 Nisan 2023

12 Nisan 2023

13 Nisan 2023

14 Nisan 2023

15 Nisan 2023

16 Nisan 2023

17 Nisan 2023

18 Nisan 2023

19 Nisan 2023

20 Nisan 2023

21 Nisan 2023

22 Nisan 2023

23 Nisan 2023

24 Nisan 2023

25 Nisan 2023

26 Nisan 2023

27 Nisan 2023

28 Nisan 2023

29 Nisan 2023

30 Nisan 2023

31 Nisan 2023

1 Mayıs 2023

2 Mayıs 2023

3 Mayıs 2023

4 Mayıs 2023

5 Mayıs 2023

6 Mayıs 2023

7 Mayıs 2023

8 Mayıs 2023

9 Mayıs 2023

10 Mayıs 2023

11 Mayıs 2023

12 Mayıs 2023

13 Mayıs 2023

14 Mayıs 2023

15 Mayıs 2023

16 Mayıs 2023

17 Mayıs 2023

18 Mayıs 2023

19 Mayıs 2023

20 Mayıs 2023

21 Mayıs 2023

22 Mayıs 2023

23 Mayıs 2023

24 Mayıs 2023

25 Mayıs 2023

26 Mayıs 2023

27 Mayıs 2023

28 Mayıs 2023

29 Mayıs 2023

30 Mayıs 2023

31 Mayıs 2023

1 Haziran 2023

2 Haziran 2023

3 Haziran 2023

4 Haziran 2023

5 Haziran 2023

6 Haziran 2023

7 Haziran 2023

8 Haziran 2023

9 Haziran 2023

10 Haziran 2023

11 Haziran 2023

12 Haziran 2023

13 Haziran 2023

14 Haziran 2023

15 Haziran 2023

16 Haziran 2023

17 Haziran 2023

18 Haziran 2023

19 Haziran 2023

20 Haziran 2023

21 Haziran 2023

22 Haziran 2023

23 Haziran 2023

24 Haziran 2023

25 Haziran 2023

26 Haziran 2023

27 Haziran 2023

28 Haziran 2023

29 Haziran 2023

30 Haziran 2023

31 Haziran 2023

1 Temmuz 2023

2 Temmuz 2023

3 Temmuz 2023

4 Temmuz 2023

5 Temmuz 2023

6 Temmuz 2023

7 Temmuz 2023

8 Temmuz 2023

9 Temmuz 2023

10 Temmuz 2023

11 Temmuz 2023

12 Temmuz 2023

13 Temmuz 2023

14 Temmuz 2023

15 Temmuz 2023

16 Temmuz 2023

17 Temmuz 2023

18 Temmuz 2023

19 Temmuz 2023

20 Temmuz 2023

21 Temmuz 2023

22 Temmuz 2023

23 Temmuz 2023

24 Temmuz 2023

25 Temmuz 2023

26 Temmuz 2023

27 Temmuz 2023

28 Temmuz 2023

29 Temmuz 2023

30 Temmuz 2023

31 Temmuz 2023

1 Ağustos 2023

2 Ağustos 2023

3 Ağustos 2023

4 Ağustos 2023

5 Ağustos 2023

6 Ağustos 2023

7 Ağustos 2023

8 Ağustos 2023

9 Ağustos 2023

10 Ağustos 2023

11 Ağustos 2023

12 Ağustos 2023

13 Ağustos 2023

14 Ağustos 2023

15 Ağustos 2023

16 Ağustos 2023

17 Ağustos 2023

18 Ağustos 2023

19 Ağustos 2023

20 Ağustos 2023

21 Ağustos 2023

22 Ağustos 2023

23 Ağustos 2023

24 Ağustos 2023

25 Ağustos 2023

26 Ağustos 2023

27 Ağustos 2023

28 Ağustos 2023

29 Ağustos 2023

30 Ağustos 2023

31 Ağustos 2023

1 Eylül 2023

2 Eylül 2023

3 Eylül 2023

4 Eylül 2023

5 Eylül 2023

6 Eylül 2023

7 Eylül 2023

8 Eylül 2023

9 Eylül 2023

10 Eylül 2023

11 Eylül 2023

12 Eylül 2023

13 Eylül 2023

14 Eylül 2023

15 Eylül 2023

16 Eylül 2023

17 Eylül 2023

18 Eylül 2023

19 Eylül 2023

20 Eylül 2023

21 Eylül 2023

22 Eylül 2023

23 Eylül 2023

24 Eylül 2023

25 Eylül 2023

26 Eylül 2023

27 Eylül 2023

28 Eylül 2023

29 Eylül 2023

30 Eylül 2023

31 Eylül 2023

1 Ekim 2023

2 Ekim 2023

3 Ekim 2023

4 Ekim 2023

5 Ekim 2023

6 Ekim 2023

7 Ekim 2023

8 Ekim 2023

9 Ekim 2023

10 Ekim 2023

11 Ekim 2023

12 Ekim 2023

13 Ekim 2023

14 Ekim 2023

15 Ekim 2023

16 Ekim 2023

17 Ekim 2023

18 Ekim 2023

19 Ekim 2023

20 Ekim 2023

21 Ekim 2023

22 Ekim 2023

23 Ekim 2023

24 Ekim 2023

25 Ekim 2023

26 Ekim 2023

27 Ekim 2023

28 Ekim 2023

29 Ekim 2023

30 Ekim 2023

31 Ekim 2023

1 Kasım 2023

2 Kasım 2023

3 Kasım 2023

4 Kasım 2023

5 Kasım 2023

6 Kasım 2023

7 Kasım 2023

8 Kasım 2023

9 Kasım 2023

10 Kasım 2023

11 Kasım 2023

12 Kasım 2023

13 Kasım 2023

14 Kasım 2023

15 Kasım 2023

16 Kasım 2023

17 Kasım 2023

18 Kasım 2023

19 Kasım 2023

20 Kasım 2023

21 Kasım 2023

22 Kasım 2023

23 Kasım 2023

24 Kasım 2023

25 Kasım 2023

26 Kasım 2023

27 Kasım 2023

28 Kasım 2023

29 Kasım 2023

30 Kasım 2023

31 Kasım 2023

1 Aralık 2023

2 Aralık 2023

3 Aralık 2023

4 Aralık 2023

5 Aralık 2023

6 Aralık 2023

7 Aralık 2023

8 Aralık 2023

9 Aralık 2023

10 Aralık 2023

11 Aralık 2023

12 Aralık 2023

13 Aralık 2023

14 Aralık 2023

15 Aralık 2023

16 Aralık 2023

17 Aralık 2023

18 Aralık 2023

19 Aralık 2023

20 Aralık 2023

21 Aralık 2023

22 Aralık 2023

23 Aralık 2023

24 Aralık 2023

25 Aralık 2023

26 Aralık 2023

27 Aralık 2023

28 Aralık 2023

29 Aralık 2023

30 Aralık 2023

31 Aralık 2023

1 Ocak 2024

2 Ocak 2024

3 Ocak 2024

4 Ocak 2024

5 Ocak 2024

6 Ocak 2024

7 Ocak 2024

8 Ocak 2024

9 Ocak 2024

10 Ocak 2024

11 Ocak 2024

12 Ocak 2024

13 Ocak 2024

14 Ocak 2024

15 Ocak 2024

16 Ocak 2024

17 Ocak 2024

18 Ocak 2024

19 Ocak 2024

20 Ocak 2024

21 Ocak 2024

22 Ocak 2024

23 Ocak 2024

24 Ocak 2024

25 Ocak 2024

26 Ocak 2024

27 Ocak 2024

28 Ocak 2024

29 Ocak 2024

30 Ocak 2024

31 Ocak 2024

1 Şubat 2024

2 Şubat 2024

3 Şubat 2024

4 Şubat 2024

5 Şubat 2024

6 Şubat 2024

7 Şubat 2024

8 Şubat 2024

9 Şubat 2024

10 Şubat 2024

11 Şubat 2024

12 Şubat 2024

13 Şubat 2024

14 Şubat 2024

15 Şubat 2024

16 Şubat 2024

17 Şubat 2024

18 Şubat 2024

19 Şubat 2024

20 Şubat 2024

21 Şubat 2024

22 Şubat 2024

23 Şubat 2024

24 Şubat 2024

25 Şubat 2024

26 Şubat 2024

27 Şubat 2024

28 Şubat 2024

29 Şubat 2024

30 Şubat 2024

31 Şubat 2024

1 Mart 2024

2 Mart 2024

3 Mart 2024

4 Mart 2024

5 Mart 2024

6 Mart 2024

7 Mart 2024

8 Mart 2024

9 Mart 2024

10 Mart 2024

11 Mart 2024

12 Mart 2024

13 Mart 2024

14 Mart 2024

15 Mart 2024

16 Mart 2024

17 Mart 2024

18 Mart 2024

19 Mart 2024

20 Mart 2024

21 Mart 2024

22 Mart 2024

23 Mart 2024

24 Mart 2024

25 Mart 2024

26 Mart 2024

27 Mart 2024

28 Mart 2024

29 Mart 2024

30 Mart 2024

31 Mart 2024

1 Nisan 2024

2 Nisan 2024

3 Nisan 2024

4 Nisan 2024

5 Nisan 2024

6 Nisan 2024

7 Nisan 2024

8 Nisan 2024

9 Nisan 2024

10 Nisan 2024

11 Nisan 2024

12 Nisan 2024

13 Nisan 2024

14 Nisan 2024

15 Nisan 2024

16 Nisan 2024

17 Nisan 2024

18 Nisan 2024

19 Nisan 2024

20 Nisan 2024

21 Nisan 2024

22 Nisan 2024

23 Nisan 2024

24 Nisan 2024

25 Nisan 2024

26 Nisan 2024

27 Nisan 2024

28 Nisan 2024

29 Nisan 2024

30 Nisan 2024

31 Nisan 2024

1 Mayıs 2024

2 Mayıs 2024

3 Mayıs 2024

4 Mayıs 2024

5 Mayıs 2024

6 Mayıs 2024

7 Mayıs 2024

8 Mayıs 2024

9 Mayıs 2024

10 Mayıs 2024

11 Mayıs 2024

12 Mayıs 2024

13 Mayıs 2024

14 Mayıs 2024

15 Mayıs 2024

16 Mayıs 2024

17 Mayıs 2024

18 Mayıs 2024

19 Mayıs 2024

20 Mayıs 2024

21 Mayıs 2024

22 Mayıs 2024

23 Mayıs 2024

24 Mayıs 2024

25 Mayıs 2024

26 Mayıs 2024

27 Mayıs 2024

28 Mayıs 2024

29 Mayıs 2024

30 Mayıs 2024

31 Mayıs 2024

1 Haziran 2024

2 Haziran 2024

3 Haziran 2024

4 Haziran 2024

5 Haziran 2024

6 Haziran 2024

7 Haziran 2024

8 Haziran 2024

9 Haziran 2024

10 Haziran 2024

11 Haziran 2024

12 Haziran 2024

13 Haziran 2024

14 Haziran 2024

15 Haziran 2024

16 Haziran 2024

17 Haziran 2024

18 Haziran 2024

19 Haziran 2024

20 Haziran 2024

21 Haziran 2024

22 Haziran 2024

23 Haziran 2024

24 Haziran 2024

25 Haziran 2024

26 Haziran 2024

27 Haziran 2024

28 Haziran 2024

29 Haziran 2024

30 Haziran 2024

31 Haziran 2024

1 Temmuz 2024

2 Temmuz 2024

3 Temmuz 2024

4 Temmuz 2024

5 Temmuz 2024

6 Temmuz 2024

7 Temmuz 2024

8 Temmuz 2024

9 Temmuz 2024

10 Temmuz 2024

11 Temmuz 2024

12 Temmuz 2024

13 Temmuz 2024

14 Temmuz 2024

15 Temmuz 2024

16 Temmuz 2024

17 Temmuz 2024

18 Temmuz 2024

19 Temmuz 2024

20 Temmuz 2024

21 Temmuz 2024

22 Temmuz 2024

23 Temmuz 2024

24 Temmuz 2024

25 Temmuz 2024

26 Temmuz 2024

27 Temmuz 2024

28 Temmuz 2024

29 Temmuz 2024

30 Temmuz 2024

31 Temmuz 2024

1 Ağustos 2024

2 Ağustos 2024

3 Ağustos 2024

4 Ağustos 2024

5 Ağustos 2024

245 milyar \$

Çin, yaptırımlar sonrasında 2030 yılında çip ihtiyacının ancak 245 milyar dolarlık kısmını karşılayabilecek.

Hazırlayan: Kemalettin BULAMACI

30 Ocak 2023 • PAZARTESİ

s17 teknoloji

Microsoft oyun tekeli olabilecek mi?

Microsoft, geçtiğimiz yıl “Call of Duty” isimli oyunun üreticisi Activision Blizzard’ı 69 milyar dolar gibi anormal bir rakam üzerinden satın almak için anlaştığını duyurmuştu. Microsoft, bu satınalma ile Activision’ın oyun dünyasında Çinli Tencent ve Japon Sony ile rekabet edebilmesine yardımcı olmak niyetini dile getiriyor. Ancak, bu satın alma hem

ABD rekabet otoritesi hem de diğer rekabet otoriteleri tarafından mercek altında inceleniyor. ABD rekabet otoritesi FTC dava açtı. Avrupa Birliği’nin 11 Nisan’da bir karara varması bekleniyor. Türkiye’de de Rekabet Kurumu, bu devralma ile ilgili olarak 6 Haziran 2022’de bir duyuru yayımlayarak, itirazları kabul etmeye başladı. Henüz karar açıklaamış değil.

Hastane odaları için özel akıllı kamera

LG Electronics (LG), hastaneler ve sağlık merkezlerinde kullanıma yönelik olarak tasarlanan 4K video kamerası Smart Cam Pro’yu (AN-V-C22PR modeli) Barcelona’da düzenlenen ISE fuarında görücüye çıkartacak.

LG Smart Cam Pro’nun hem 4K RGB ana kamerası hem de 4K gece görüş özellikli kamerası net, ultra yüksek çözünürlüklü (3,840 x 2,160) görüntüler ve 4x dijital zoom sunuyor. Cihaz aynı zamanda LG’nin rengi ve kontrastı ayarlayarak, arkadan güçlü doğal veya yapay ışığın geldiği durumlarda dahi süreyi görmeyi kolaylaştıran HDR efektini de uyguluyor. LG Smart Cam Pro, hasta odalarındaki TV ile eşleştirildiğinde, sağlık çalışanlarının vizitelerini sanal olarak yapmasına da olanak sağlıyor.

Katlanabilir montaj aparatıyla kompakt bir tasarıma sahip olan ve böylece alandan tasarruf sağlayan LG Smart Cam Pro, bir TV veya ekranın üzerine veya yakınına yerleştirilebiliyor. Hastalar ile sağlık çalışanları arasında net bir iletişim sağlamak üzere, LG Smart Cam Pro, yankı giderimi ve gürültü azaltma özellikli 4 yönlü dahili bir mikrofon sistemi ile de donatılmış.

LG’nin 4K akıllı kamerası, webOS platformu ve Edge AI uygulamaları sunma yeteneğine sahip Qualcomm teknolojilerine sahip.

Çipte Çin'e karşı Avrupa ABD ve Japonya birleşti

ABD’nin, Çinli çip üreticilerine uyguladığı ambargoya Hollandalı ve Japon ekipman sağlayıcıları da katılacak.

TERS KÖŞE

Kemalettin BULAMACI
kemalettin@btdunyasi.net

Japonya, Güney Kore ve özellikle de Çin’den gelen ataklarla ABD’nin yarıiletken ve çip endüstrisindeki hakimiyeti tehlikeye girdi. Son 10 yıl içerisinde, global pazar payları yüzde 60’lardan yüzde 46’ya kadar geriledi. ABD, CHIPS Act ile çeşitli teşvikler sunarak, eski parlak günlerine geri dönmeye çalışıyor. Tabii bir taraftan da rakibi Çin’inin yükselişini engelleyerek.

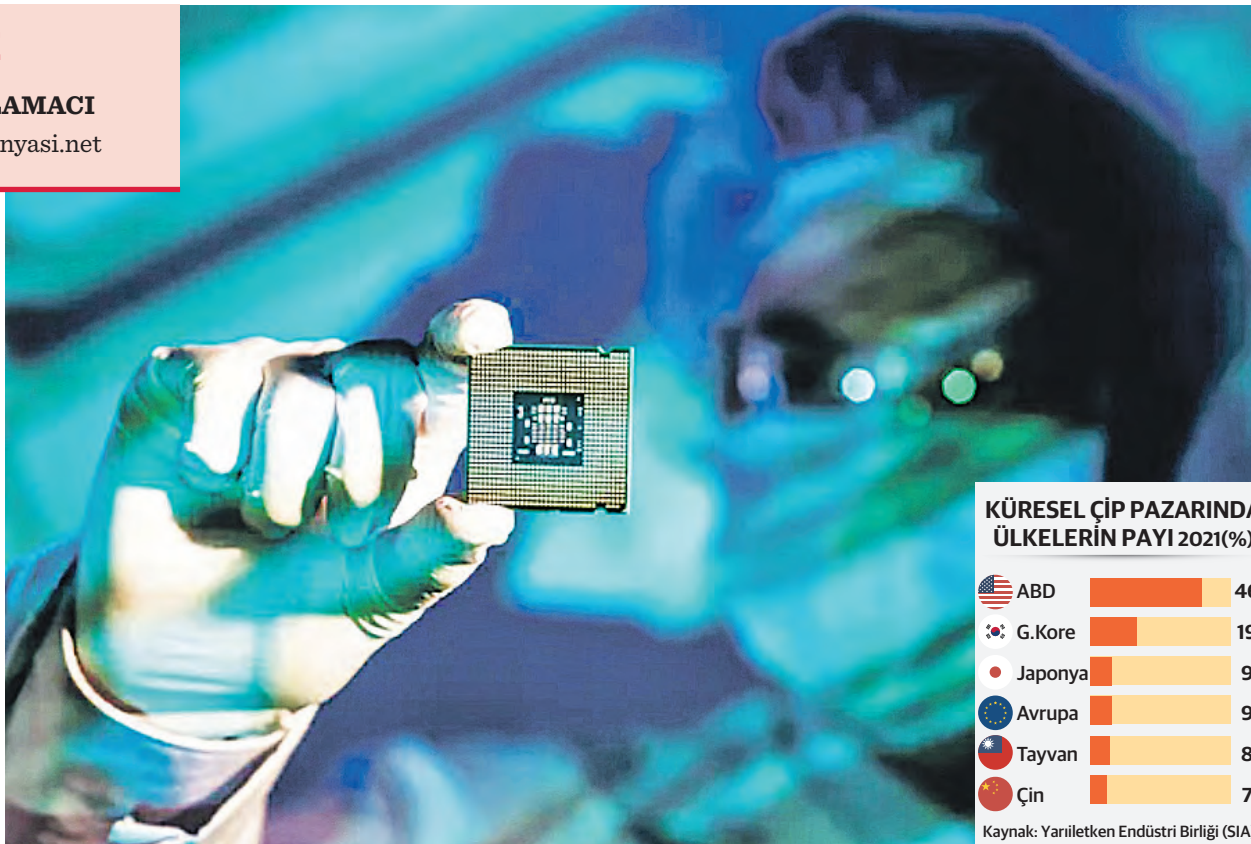
Ekim ayında, Çin’e teknoloji ihracatı konusunda kısıtlamalar getiren ABD, Japonya ve Avrupalı ülkelerle bu ambargonun genişletilmesi için anlaşmaya vardı. Hollanda ve Japonya Çin’e çip üretim ekipmanı satışını kısıtlayacak.

Hollandalı ASML’nin Çin’e geliştirmiş teknolojilerini ihracatı 2019 yılından itibaren zaten yasaklı. Hükümetlerin Çin’e üretim ekipmanı ihracatının yasaklanmasına ilişkin anlaşmalarının kanunlaşması ile bu yasak daha da genişleyecek. Anlaşmanın diğer tarafında olan Japonya’da ise en büyük üretici Nikon.

Tasarım ve üretim

Çip dünyasında başlı başına iki temel olgu var. Birincisi tasarım, ikincisi üretim. İşin tasarım kısmı, görece olarak daha basit bir süreç. Gerekli teknoloji birikimine ve insan kaynağına sahipseniz, bu alanda ilerlemek biraz daha kolay. Üretim süreci ise oldukça karmaşık. Milyar dolarlık üretim tesisi yatırımları ve işletme sermayesi gerektiriyor.

Bu maliyetler dolayısı ile ABD’li üre-

ticiler, dünyanın çeşitli bölgelerinde üretim tesisi yatırımları yaptılar veya üretimlerini bu tesisleri gerçekleştiren üreticiler aracılığı ile yaptırma- yı tercih ettiler. Bu akımın sonucunda ABD merkezli üretimin payı son 10 yılda yüzde 25’ten yüzde 12’ye kadar geriledi. Üretim kısmında, Tayvan, Güney Kore, Japonya ve Çin belli başlı adresler. Biraz da Avrupa.

Tasarım kısmında Çin, çok büyük aşama kaydetti. Çin merkezli şirketlerin çip tasarımında küresel payları 2015’te yüzde beşe, 2020’de yüzde dokuza yükseldi. 2025’te yüzde 16, 2030’da yüzde 23 olması bekleniyor.

Üretim ve talep

2021 yılında toplam pazar 555 milyar dolardı. 2022 rakamları net olarak açıklanmadı ama yılın 580 milyar dolar ile kapatılması bekleniyor.

ÇİP TASARIMINDA ÜLKELERİN PAZAR PAYI (%)		2000	2005	2010	2015	2020	2025*	2030*
	ABD	50	48	48	51	46	41	36
	Japonya	28	22	20	11	10	9	8
	Avrupa	11	12	9	10	10	9	8
	G. Kore	8	10	14	18	19	19	19
	Çin	1	3	3	5	9	16	23
	Tayvan	3	6	7	6	7	7	7

Hem nüfus büyüklüğü, hem de teknolojik üretim üssü sebebi olması sebebi ile en büyük pazar Çin. Çin pazarının 2022’de 300 milyar dolara yaklaşması bekleniyor. Yani küresel pazarın yarısı. ABD’nin en büyük üç üreticisinin gelirlerinin yüzde 30’u bu pazardan geliyor, 52 milyar dolar.

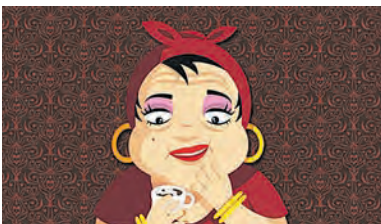
2030 yılında sadece Çin pazarının 750 milyar dolara ulaşması bekleni-

yor. Çinliler, üretim kısmında, 2011 yılında ihtiyaçları olan üretimin yüzde ikisini karşılayabilirken bu oran 2021’de yüzde 12’ye yükseldi. 2030’da ihtiyaçlarının yüzde 52’sini kendilerinin üretmesi öngörülüyordu. ABD’nin uygulamaya başladığı yaptırımlar ile bu beklenti yüzde 33’e kadar düştü. Yeni yaptırımlarla bu oran daha da aşağılara inecek mi? Bekleyip göreceğiz.

Hedef 1 milyar fal

Mobil uygulama üzerinden kahve falı bakan Kaave uygulaması, 2022’de 600 milyon kahve falı yorumladı. 50’den fazla ülkede aylık yedi milyon aktif kullanıcı bulunan uygulama bu yıl 25 milyondan fazla indirildi. Altı dilde hizmet veren uygulama önümüzdeki yıl yorumladığı fal sayısını bir milyardan üstüne taşımayı hedefliyor.

Uygulamayı yeni içeriklerle zenginleştirmeye devam ettiklerini belirten kurucu ortağı Selin Sağol Sade uygulamanın yanında fiziksel ürünleriyle de müşterilerine ulaş-

mayı hedeflediklerini belirtirken “İngilizce ve Türkçe olarak bastığımız Tarot kartlarımızı satışa sunduk. 11 ülke 53 şehirde binlerce kullanıcıyla buluştuk. 2023 yılında, Ortadoğu’daki başarımızı diğer bölgelere taşımaya amaçlıyoruz. Avrupa ve ABD’de uygulamamızı daha çok tanıtacağız” dedi.

Yapay zekâda dev işbirliği

Geçtiğimiz haftasonu, ABD ve Avrupa Birliği, yapay zekâda gerçekleştirdikleri işbirliğini duyurdular. Anlaşma, ABD ve AB’nin, tarım, sağlık, acil durum müdahalesi, iklim tahmini ve enerji şebekelerinin yönetimini yapay zeka kullanımını hızlandırmayı ve geliştirmeyi amaçlıyor.

ABD ve AB arasındaki ilk kapsamlı yapay zeka anlaşması olarak nitelendirilen anlaşma kapsamında, hükümetler, devlet eliyle toplanan verilerin ortak şekilde analiz edilmesi öngörülüyor. Şimdiye kadar sadece kişisel verilerin gizliliği

konusunda bir mutabakata varan iki tarafın, bu işbirliğini verilerin analizi seviyesine taşınması ise bazı çevrelerce ilginç olarak yorumlanıyor. Temel olarak, verilerin gizliliği korunarak, AB’nin ve ABD’nin çeşitli şekillerde topladığı veriler, yapay zekâ algoritmaları tarafından ortaklaşa analiz edilebilecek.

Eski telefondaki verileriniz güvende

Yeni telefona geçtiğinizde, eski telefonunuzdaki verileriniz güvenle yok edilecek. Mobilfon Genel Müdürü İlker Tekin, dünya üzerinde 70’den fazla ülkede hizmet veren, yapay zeka odaklı teknoloji platformu Piceasoft ile anlaşma yaptıklarını duyurdu. Piceasoft’un sunduğu “PiceaErase” yazılımı sayesinde tüketiciler eski telefonlarından yeni telefonlarına kolay, hızlı ve güvenli veri transferi yapabilecekler. Eski telefonlarındaki bilgilerin bir daha başka birinin eline geçmeyecek şekilde silinecek ve kişiye özel sertifika ile koruma altına alınacak.

Kullanıcıların, ekonomik gereçler nedeni ile eski telefonlarını değerlendirmek istediğini ve satışa sunduğunu veya değişim programları ile daha ekonomik şekilde yeni telefonlar almaya yöneldiğine dikkat çeken Mobilfon Genel Müdürü İlker Tekin, “Eski telefonlar, fabrika ayarlarına döndürülse bile içindeki veriler kullanılabiliyor. Biz “PiceaErase” yazılımı ile eski telefonlardaki verileri geri getirilemez şekilde sileceğiz ve silme sonrası kişiye özel hazırlanan bir sertifika ile güvence altına alacağız” dedi.

Yarının dijital köyleri belirlendi

Trendyol ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) iş birliği ile yürütülen “Yarının Köyleri” projesi kapsamında pilot köyler belirlendi. Projenin ilk fazında Adana’nın Kürkcüler, Diyarbakır’ın Bağıvar ve İzmir’in Ulaşmış köylerinde dijital merkezler kurulacak. Proje ile beş yılda toplam 10 köye ve 1 milyondan fazla kişiye ulaşılması hedefleniyor.

Sürdürülebilir ve teknolojiye dayalı üretim kültürünün geliştirilerek Anadolu’nun yöresel ürünlerinin markalaştırılmasının hedeflendiği proje kapsamında, pilot köylerde gerçekleştirilen kapsayıcılar, yetkilileri ile projenin gelecek adımları için ürün haritaları ve yönetim planları oluşturulacak.

Proje, ilk etapta her köy için gelişme potansiyeli olan yerel ürünlere odaklanacak. Pilot illerde yeni e-ticaret girişimcisi oranının proje tamamlandığında yüzde 60 artacağı öngörülüyor. Teknoloji olanaklarıyla buluşacak olan “Yarının Köyleri”nde, çevre köylerle birlikte üretimin güçlendirilmesi, istihdamın artırılması, dijital fırsat eşitliğinin sağlanması, yerel ekonomi ve sosyal kalkınmanın desteklenmesi amaçlanıyor.

Stories the world needs to know.

Unflinching on-the-ground news coverage, delivered.

Subscribe to the International Edition
and gain unlimited digital access.

**Save up to 25% on the cover price,
for 12 months.**

Order today

+90 212 285 10 12 ext 1155
tolga.demirbas@dunyaeko.com

Offer expires December 31, 2022 and is valid for new subscribers in Turkey only.
For rates in other countries email nytdubai@nytimes.com. Smartphone and tablet apps are not supported on all devices.

52 bin

Opel
Türkiye'nin
2023 için
belirlediği
satış hedefi.

Hazırlayan: Volkan DEMİRKUŞAK

30 Ocak 2023 • PAZARTESİ

s19 otomotiv

Şarj edilebilir hibritler zorlanıyor

Opel, Türkiye senaryosu için tam elektrikliyi önceliklendirdi. Şarj edilebilir hibrit modeller çağın gerekliliklerine uymayan vergilendirme sistemimiz nedeniyle satışa sunulmayacak gibi görünüyor. Oysa bugün en iyi çözüm halen hala şarj edilebilir hibritler olarak öne çıkıyor.

Son dönemin yükselen markalarından biri olan Opel, Stellantis Grubu'yla GM'in ona giydirdiği gömleği adeta yırttı ve geri dönüşüm kutusuna attı. Ben de bu hafta Opel Türkiye'nin davetiyle İspanya Malaga'ya, Opel'in GSe ailesini test etmeye gittim. Öncelikle şöyle başlayalım, Opel Türkiye ve global Türkiye senaryosu için tam elektrikliyi öncelemiş. Yani kullanmış olduğumuz GSe yani şarj edilebilir hibrit modeller çok büyük ihtimalle ülkemizde olmayacak çünkü malum çağın gerisindeki vergilendirme sistemimiz. Öte yandan 17 yıllık bir otomotiv gazetecisi olarak en iyi çözümün şu anda hala şarj edilebilir hibritler olduğunu söyleyebilirim.

Yani 60 km'ye varabilen elektrikli kullanım üstüne reküperasyon ve iyi bir benzinli motor olabilecek en iyi çözüm gibi. Astra GSe ile test sürüşündeyken, 80 km yol katedip menzilimi de 50 km artırmak beni şaşırtmadı diyemem. Şehir içinde gerçekten tüm yolu elektrikli olarak katedebiliyordunuz, maksimum hız 135; oldukça iyi. Tabii arzu ederseniz benzinli motorla birlikte kombine bir 225 HP'lik güç de hiç de yadsınacak gi-

Online satışın payı artıyor

Opel'in global stratejileri doğrultusunda online satışın payının arttığı da bir gerçek. Özellikle Almanya, İtalya'da online satışlar önemli, Opel Türkiye de buraya adım adım gidiyor. Bu arada Astra-e de senenin 3. çeyreğinde Türkiye'de olacak ki marka bundan da çok

umutlu. Karbon nötr üretimin marka açısından önemli olduğu ortada, markanın üretim üssü Russelsheim'da tek hedef karbon nötr üretim. Bunun yanı sıra, yeni showroomlar, marka kimliği, müşterileri memnuniyet analizleri de Opel'in gelişiminde önemli katkılar sağlayacak gibi.

bi değil. 12.4 kW'lık batarya, frenleme ile zaten kendini de şarj edebiliyor. Bu da size ayrı bir menzil kazandırıyor. Yeni süspansiyon sistemi Koni ile birlikte geliştirilmiş, çok başarılı buldum. Hem sessiz hem de dinamik sürüşte size destek oluyor. Dediğim gibi Opel Türkiye şimdilik bu otomobili ülkemize getirmeyi efektif bulmuyor ama başka yenilikler var

Opel Türkiye'yi merkeze aldı

Opel global, Türkiye'yi çok önemli bir pazar olarak görüyor. Bunda markanın çiçeği burnunda genel müdürü Emre Özocak ve ekibinin etkisi büyük. Özocak global tüm toplantılara davet edildiklerini, sürekli fikirlerinin sorulduğunu ve geri bildirimlerle birlikte otomobillerin üretimlerine bile

destekte bulunduklarını ifade etti. Yani Türkiye'nin söz hakkı var. Türkiye marka için en önemli 3 pazardan biri. Bu en çok satılan anlamına gelmiyor ama hedef İtalya pazarını geçmek. "Zaten genel rakibimiz İspanya'yı geçtik" diyor Opel Türkiye Genel Müdürü Emre Özocak. Özellikle SUV tarafında marka çok kuvvetli, artış iki kat. 11 SUV'un 1'i Opel logolu. Türkiye Orta Doğu pazarına kote, bu yıl Opel Türkiye'nin hedefiye 52 bin.

Ayrıca marka daha önce olmadıkları hafif ticari pazarında vites artırmış, yüzde 25'lik bir artış öngörüler arasında. Üretimde öncelik aldıklarını belirten Özocak, "Taleplerimiz doğrultusunda Combo'ya orta konsol yaptırarak. Otomobil bulmakta zorlanmıyoruz, stoklarımız çalışıyor" diye konuştu.

"Çip krizi bizim için bitti, sorun lojistikte"

Evet, bolca konuşulan konu... Sorunların en azından Stellantis tarafından bittiğini gösteriyor. Özocak şöyle konuştu:

"En azından bizim grupta son 6 aydır çip konuşulmuyor. Sorunumuz lojistik. Otomobiller üretiliyor fakat, lojistik sorunların yüzünden gelemiyor. Bekliyor, bekleyince de üretim aksıyor. Farklı alternatifle geliştirmeye çalışıyoruz. Hiç stok tutmuyoruz, haftalık gemi takipleriyle siparişleri teslim ediyoruz. Bizim için ciddi bir iş, bu sayede otomobillerin kimlere gittiğini de takip ediyoruz, 2-3 otomobil alan olursa bayilerimizi uyarıyoruz." Şu anda sektörün sünger gibi otomobil çektiğine değinen Özocak "2023'ten umutluyuz" dedi.

Emniyet Şeridi
Volkan
DEMİRKUŞAK
volkan.demirkusak@
dunya.com

Sünger gibi sektör

Bu açıklama Opel Türkiye Genel Müdürü Emre Özocak'a ait. Tam olarak da şunu söyledi: "Sektör sünger gibi otomobil çekiyor." Gerçekten tezadı yaşıyoruz. Normal ülkelerde bir ürünün fiyatı aşırı artarsa ortam sakinleşir alım azalır, kampanyalar, reklamlar başlar. Türkiye'de ise alım gücümüzün düşürülmesi, dövizin patlamasıyla birlikte otomobiller tekrar 20 senesi öncesi gibi yatırım aracına dönüştü.

★★★

Ev alamayan otomobil aldı, para kazanmak isteyen aldı, öteleyen aldı, kredi çeken aldı. Aldıkça aldık ve almaya devam ediyoruz gibi. Peki bu nereye kadar devam edecek? Pazarın iştahı yüksek, benzer nüfustaki ülkelere göre yarı yarıya satış yapamıyoruz bile, otomobillerimizin yaş ortalaması neredeyse 15.

★★★

Yıllardır 1 milyon hedefini konuşuyoruz mehter takımı gibi bir ileri bir geri gidiyoruz. Bu yıl herkes iyimser, otomobil bulunursa rekor kırılması şaşırtıcı olmaz. Nihayetinde otomobil almak zor, üniversite öğrencisinin ilk maaşıyla otomobil alacağı süreyi siz hesaplayın.

★★★

Hükümetin vergiden vazgeçmeye niyeti yok, ÖTV'nin KDV'sinden bile vazgeçilmediği düşünülürse "vergi düşer mi" sorusunun anlamsızlığını vurgulamış olalım. Sözün özü, Türkiye'nin müthiş bir potansiyeli var, üretim çekmek için pazarı büyütmek şart fakat bu vergiler, bu yüksek kurla otomobil alabilenler genelde hep benzer kişiler, şirketler, kiralamaclar oluyor.

★★★

Çok iyi bir geçiş teknolojisi olan şarj edilebilir hibritler bile ülkemize adım atamıyor.

Biz yine yazalım da söz uçar yazı kalır.

Şarj edilebilir C-HR Sakarya'da üretilecek

Ülkemizin önemli üreticilerinden Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye, önemli bir adım atıyor. Şarj edilebilir C-HR, Türkiye'de üretilen ilk şarj edilebilir hibrit modeli olacak. Markanın global elektrikleme felsefesine de katkı sağlaması planlanan C-HR, Toyota'nın 2025 yılında kendine hedef olarak seçtiği 1.5 milyon adetlik hedefe de destek olacak. Markanın Avrupa'daki ilk batarya üretim hattının da Sakarya'da olması bir başka önemli haber. TNGA2 Platformu üzerinden yükselen model 2030 yılında markanın tam elektrikli olma hedefleri yolunda da önemli

bir adım. Batarya fabrikasının yıllık üretim kapasitesi 75.000. Yeni C-HR için yapılacak yatırım 317 milyon Euro toplam yatırımsa 2.3 milyar Euro'ya çıkıyor. Toyota'nın Avrupa'daki en yüksek hacimli üretim yapan fabrikası olan Sakarya fabrikasında üretilen 220.000 otomobilin 185.000'i 150 ülkeye ihraç ediliyor.

Otomobil fabrikası gezmek isteyenlere müjde

Türkiye'nin en önemli üretim merkezlerinden Tofaş'ın 2017 yılında başladığı ve pandemiye kadar devam eden halka açık fabrika gezileri yeniden başlıyor. Otomobillerin nasıl üretildiğini merak edenler, öğrenciler, otomobil tutkunları açısından oldukça keyifli bir deneyim olan bu geziler Salı günleri ikişer seanstan oluşacak. Tofaş resmi web sayfası üzerinden online olarak rezervasyon yapabilirsiniz. Üç yıl içinde fabrikayı 4 bin kişi ziyaret etmiş.

Rolls-Royce Türkiye'de 100 adedi aşıp rekor kırdı

İngiltere'nin ve dünya otomotiv tarihinin en prestijli markası olarak değerlendirilen Rolls-Royce, Türkiye'de rekor kırdı ve hem sıfır hem de ikinci elde satışta bir yılda 100 adedi aştı. Royal Motors Başkanı Artuğ Aysal ve Rolls-Royce Motor Cars İstanbul Genel Müdürü Hilal Aysal'ın davetiyle katıldığım akşam yemeğinde, markanın global yöneticileri de bulunuyordu. Marka, dünya genelinde 6 bini aşan satışlarıyla yola devam ederken özellikle sene sonunda müşterileriyle buluşması beklenen elektrikli Spectre işleri iyice değiştirecek gibi.

Şimdiye kadar 70'ten fazla sipariş ve kaparo aldıklarını ifade eden Aysal, yeterli oranda tedarik alabilirlerse 200 adet bile sata-

bileceklerini söyledi. 2023-2024 stoklarının şimdiden satılması da markaya olan ilgiyi gösteriyor. Yeni bir showroom ile yıl kapatacak olan Rolls-Royce Motor Cars bu iş için yaklaşık 2 milyon dolarlık bir yatırım yapacak. Spectre üretim aşamasında şu ana kadar 2 milyon kilometreden fazla test edilmiş, hedef, 2.5 milyon kilometre.

Yaklaşık 700 kg batarya hacmi de bir RR klasiği. Bu arada Taycan ile birlikte adeta zamlanan elektrikli otomobil vergilerinin Spectre ile de tekrar gündeme gelmesi mümkün gibi geliyor. Bu arada İngiliz taksisi olarak bildiğimiz Londra taksileri de yakında cadelerde olacak. Hilal Aysal çok büyük ilgi olduğuna dikkat çekti.

Operasyonel kiralamada araç sayısı 245 bine ulaştı

Araç kiralama sektörünün çatı kuruluşu Tüm Oto Kiralama Kuruluşları Derneği (TOKKDER), bağımsız araştırma şirketi NielsenIQ iş birliği ile hazırladığı, 2022 raporunu açıkladı. Bu kapsamda; operasyonel araç kiralama sektörü 2022 yılında 36 milyar 900 milyon TL'lik yatırım yaparak 69 bin 150 adet aracı filosuna kattı. Sektörün aktif büyüklüğü 87 milyar 600 milyon TL'ye, toplam araç sayısı ise 245 bine ulaştı. TOKKDER Yö-

netim Kurulu Başkanı İnan Ekici, "Operasyonel araç kiralama sektörünün filosundaki hafif ticari araç payının yüzde 6,7'ye, elektrikli ve hibrit araçların payının yüzde 8,2'ye çıkması dikkat çekici" dedi.

%40

Atık kağıdın ağaç yerine kullanılmasıyla çöp hacminde %40 oranında azalma sağlanıyor.

Hazırlayan: Başak Nur GÖKÇAM

30 Ocak 2023 • PAZARTESİ

DÜNYA sürdürülebilirlik

Sürdürülebilirlik unvanı meslekleştirilmeli

Her sektörün kendini bir şekilde içinde bulduğu bir ‘sürdürülebilirlik’ döngüsü içindeyiz. Peki nedir bu sürdürülebilirlik? Kimler bu alanda kendini uzman olarak tanımlama hakkına sahiptir? SEGM Kurucu Yönetim Kurulu Başkanı Çağlar Çabuk sürdürülebilirliğe ilişkin en özel detayları DÜNYA gazetesine anlattı.

Başak Nur GÖKÇAM

Her şeyin başladığı an ve bulunduğu an arasında sürekli olarak devinerek, değiştiğini söyleyen Sürdürülebilir Eğitim Gelişim ve Mükemmellik Derneği (SEGM) Kurucu Yönetim Kurulu Başkanı Çağlar Çabuk, bu durumun bir şeyin sürdürülebilir olması gerektiğini gösterdiğini söyledi. Derneğin kuruluş motivasyonunun bütüne odaklanmak olduğunu belirten Çabuk, “Tüm canlıların daha iyi bir yaşam koşulu yaratabilmesi için farkındalığa ve yetkinliğe, sürdürülebilir eğitim ve gelişimle ulaşılabilir” dedi.

Kurumların, “Bir şeyi daha iyi nasıl yapabiliriz” sorusuna cevap aramaları gerektiğinin altını çizen Çabuk, SEGM’in, farkındalığı ve yetkinliği sağlayacak proje ortamlarını gerçekleştirmek için var olduğunu söyledi. Mesleki yeterlilik olgusunun, üniversitelerde örgün eğitimle verilmeyen mesleklerin icra edilmesiyle, bir ihtiyacı doğurduğunu da belirten Çabuk, “Ben bir insan yönetimi profesyoneli olarak ne iş yapılırsa yapılsın bir tanımının olması gerektiğini biliyorum” diye konuştu.

Her unvanın başına ‘sürdürülebilirlik’ eklemesi yapıyor

Özellikle son yıllarda profesyonellerin unvanlarının başına ‘sürdürülebilirlik’ güncellemesi yaptıklarını söyleyen Çabuk, “Bu unvanlar aslında bir ihtiyacı yansımasıydı. Ve şirketler bu görev unvanlarına yönelik ilanlar yayınlamaya başladılar. Bu nedenle de sürdürülebilirlik unvanının meslekleştirilmesi gerekiyor” dedi.

Birçok kişiye “sürdürülebilirlik uzmanı ne yapar?” sorusunu yönelttiklerini ve herkesten farklı cevaplar aldıklarını söyleyen Çabuk, sürdürülebilirlik uzmanının ne yapması gerektiği üzerinde net bir plan oluşturmak için grup gönüllü uzmanla bir araya geldiklerini belirterek şöyle devam etti: “Yaklaşık 1 yıl süren çalışmanın ardından ‘Sürdürülebilirlik Uzmanı (seviye 6) Ulusal Meslek Standardı’ ortaya çıktı. Bu işi yapan bir uzman bu dokümanı eline aldığı anda, kılavuz gibi kullanılabilir ve eksik noktalarının üzerinde durarak, bulunduğu unvanın karşılığını verebilir.”

Standartların yayınlanmasının ar-

dından bu işi yapacak olan profesyonellerin hangi yetkinliklere sahip olması ve neleri yapabilmeleri gerektiği üzerinde çalıştıklarını bilgisini veren Çabuk, “Buradaki amaç, hem çalışan niteliğini yükseltmek, hem de ekosisteme daha nitelikli işler yapacak profesyonellerin yetkinleşmesine katkı sağlamak” dedi.

SEGM ve TSPB ortaklığında bir de sertifika programı geliştirdiklerinin bilgisini veren Çağlar Çabuk, her çalışanın sürdürülebilirlik çalışmalarına katkı verebileceğini belirterek, “BM’nin 17 sürdürülebilir kalkınma amacı doğrultusunda, kurumsal öz değerlendirmelerini yapabilecekler” diye konuştu.

Şirketler operasyonel mükemmelliğe odaklanıyor

“Yeşil dönüşümün bu kadar yoğun konuşulduğu bir konjonktürde, bu yetkinliklere sahip olmayan kişilerin olduğu kuruluşlar geride kalma tehlikesi yaşıyorlar” diyen Çabuk, sürdürülebilirlik meselesinin artık hükümet politikalarına da dahil olduğunu ve özellikle Avrupa Yeşil Mutabakatı ile birlikte Türkiye eylem planı kapsamında da bu gerekliliklerin gözetilmesi gerektiğini söyledi. ISO 500 Sürdürülebilirlik Uyum çalışması kapsamında şirketlerin internet sayfalarında yapılan incelemeler sonucunda, çoğunlukla yönetim kurulunda kadın kotası, kadın istihdamı, toplumsal cinsiyet eşitliği gibi konularda eksiklikler olduğuna şahit olduklarını belirten Çabuk, “Bu da bize şirketlerin daha çok operasyonel mükemmelliğe odaklanmış bir anlayışa sahip olduğunu fark ettiriyor. Örgütlenme özgürlüğü, çalışanların kendilerini ifade edebilecekleri alanların oluşturulması, sürdürülebilirlik üzerine hep birlikte kafa yorabilecekleri ve bunu destekleyecek ortamların sunulması önemli” dedi.

Birlikte Öğrenme Çemberleri

Derneğin yeni çalışmalarından birinin “Birlikte Öğrenme Çemberleri” olduğu anlatan Çabuk, “Konuya ilgi duyan uzmanlar bir araya gelerek, bilgi ve deneyimlerini paylaşacaklar. İnovasyon çemberi, kurumsal çeviklik, insan ve kültür yönetimi çemberi gibi...” dedi.

Türkiye’de elektrikli otomobil sayısında yüzde 132’lik artış

TÜİK’in verilerine göre Türkiye’de elektrikli otomobil sayısı geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 132.2 artarak 14 bin 552’ye yükseldi.

Türkiye İstatistik Kurumu verilerinden derlenen bilgilere göre, geçen yıl Türkiye’de trafiğe kayıtlı yapılan 566 bin 280 otomobilin yüzde 70,1’i benzinli, yüzde 18’i dizel, yüzde 8,5’i hibrit, yüzde 2’si LPG’li ve yüzde 1,4’ü elektrikli idi. Aralık 2022 sonu itibarıyla ise trafiğe kayıtlı 14 milyon 269 bin 352 otomobilin ise yüzde 36,9’u dizel, yüzde 35,1’i LPG’li, yüzde 26,8’i benzinli, yüzde 0,9’u hibrit ve yüzde 0,1’i elektrikli olarak kayıtlara geçti.

Geçen yıl bir önceki yıla göre bütün yakıt türlerindeki otomobil sayısında artış gözlemlendiği belirtilirken, elektrikli otomobillerdeki yükseliş ise dikkatleri çekti.

Founder One'dan UnoMoi'ye yatırım

Founder One Yatırım Komitesi Üyesi ve Genel Müdür’ü Ali Şahin, tekstil sektörünün, karbon salımının en fazla olduğu sektörler arasında yer aldığını belirterek, “Bu alandaki kiralama modelinin yaygınlaşması ile karbon salımının azalması noktasında giyimde kiralama modelinin yaygınlaşmasına destek olacağız. Yaptığımız yatırımlarla Türkiye’nin ve dünyanın daha yaşanılır bir yer haline gelmesi temel temennimiz ve bu doğrultuda girişimlere yatırım yapmaya devam edeceğiz” dedi.

Doğanın ödediği bedel artıyor

Yatırıma ilişkin konuşan UnoMoi kurucu ortağı Gözde Atasoy da “Tekstil sektörü dünyanın en büyük ikinci kirleticisi. Özü sürdürülebilirliğe dayanan iş modelimizle, kıyafetlerin kullanım ömrünü uzatırken, bir yandan da bu hızlı üretime “dur” demeyi amaçlıyoruz” ifadelerinde bulundu.

Dünya genelinde satılan giysi miktarı her geçen yıl artarken, kıyafetlerin ortalama kullanım süresi azalıyor. Yani mağazalarda bir ürüne ödediğimiz fiyat düşüyor ama doğanın ödediği bedel her geçen yıl artıyor” diye konuşan UnoMoi kurucu ortağı Ayşe Kefli ise “Biz, kiralamanın giyinmenin geleceği olduğuna inanıyoruz. Founder One’dan aldığımız bu yatırım, bizlere hedeflerimize ulaşma yolunda büyük güç verecek” dedi.

Kuraklık bahar sulamasını tehlikeye düşürdü

Yozgat, Çorum, Amasya ve Tokat’ta 66 bin 165 hektar alanı sulayan Çekerek Barajı’nda doluluk oranı 10,6’ya düştü. Yıllık ortalama 51 gigavat elektrik üretiminin gerçekleştiği ve 1310 hektometreküp su tutma kapasitesine sahip olan barajda, suyun bu kadar azalması ise bahar sulamasını tehlikeye düşürdü.

Kuraklık sebebiyle barajdaki suyun 40-50 metreye yakın bir seviyede çekildiğini belirten Çekerek Ziraat Odası Başkanı Şükrü Kayhan, “Baraj havzasındaki 4 ilimizde pancar, mısır gibi sulanabilir ürünleri eken çiftçimizin bu yıl zor durumda kalacağını tahmin ediyoruz çünkü su seviyesi yüzde 10’larda. Bu nedenle çiftçimize daha farklı ürün ekmesini tavsiye ediyorum” diye konuştu.

Okyanus tabanlarında 14 milyon tondan fazla mikroplastik var

Doğada çok sayıda canlıya zarar veren ve her geçen gün sayısı hızla artan mikroplastikler, insan vücudundaki genetiğin bozulmasına da yol açıyor. Her geçen gün artan mikroplastik atıklarına ise yalnızca doğada değil insan kanında da rastlanıyor.

European Environment Agency’nin yayımladığı verilere göre okyanusların tabanında 14 milyon tondan fazla mikroplastik biriktiği belirtildi. Yalnızca doğada değil, insan kanında da var olan mikroplastiklere yönelik engelleyici çalışmalar devam ederken, Türkiye’deki üniversitelerin geliştirdiği araştırma projeleri ise mikroplastiklere karşı sürdürülebilir girişimleri küresel çapta destek aldı.

TÜBİTAK’tan TED Üniversitesi’ne destek

TED Üniversitesi’nin (TEDÜ) İnşaat Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aslı Numanoglu Genç yürütücülüğünde hazırlanan ve farklı disiplinlerden üye-

lerin araştırmacı olarak yer aldığı “Düzenli ve Düzensiz Şekli Mikropplastik Parçacıkların Çökeltme Hızlarının Deneysel, Sayısal ve Derin Öğrenmeye Dayanan Yöntemlerle Araştırılması” başlıklı araştırma projesi teklifinin, TÜBİTAK ARDEB 1001 programı kapsamında kabul aldığı belirtildi. TÜBİTAK tarafından 32 ay boyunca desteklenecek projede modelleme çalışmalarında güvenilir bir şekilde kullanılabilen ve tüm mikropplastik türleri için geçerli olacak çökeltme hızı hesaplama yönteminin geliştirilmesi hedeflenecek.

Konuya ilişkin değerlendirmede bulunan İnşaat Mühendisliği Bö-

Akdeniz'deki kirlilik çok fazla

Özellikle Akdeniz’de çok fazla mikroplastik kirliliği olduğuna dikkat çeken Genç, “Komşu ülkelerin bu durumun önlenmesine yönelik planlar oluşturduğu biliniyor. Biz de mikroplastik kirliliğinin kaynaklarının belirlenmesi, deniz suyuna ulaşma

potansiyelinin saptanması, risklerinin hesaplanması ve kirliliğin engellenmesi gerekliliğinden yola çıkarak bir proje geliştirdik ve proje teklifimiz TÜBİTAK tarafından 32 ay desteklenmeye layık görüldü” ifadelerinde bulundu.

lümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aslı Numanoglu Genç, “Mikroplastik atıklar tükettiğimiz besinlerde dahi görülmedir. Mikroplastikler in-

san vücudunda genetik bozukluklara sebep olurken, doğadaki canlıların da yaşamını yitirmesine yol açıyor” dedi.

